

Helsinki

Talouden ja toiminnan seuranta- raportti

1 | 2019

Julkaisija	Helsingin kaupunginkanslia
Nimike	Helsingin kaupungin talouden ja toiminnan seurantaraportti 1/2019
Sarja	Helsingin kaupungin keskushallinnon julkaisuja 2019:21 ISBN 978-952-331-587-7 (painettu julkaisu) ISBN 978-952-331-588-4 (verkkojulkaisu) ISSN-L 2242-4504 ISSN 2242-4504 (painettu julkaisu) ISSN 2323-8135 (verkkojulkaisu)
Toimittaja	Jenni Torkkola
Jakelu	Jenni Torkkola, puh. (09) 310 22564, jenni.torkkola@hel.fi

Sisällys

Yhteenveto ja tulos- ja rahoituslaskelma	4	Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala	
Väestönmuutosten ennakkotietoja Helsingissä tammi-maaliskuussa 2019	8	Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala	43
Työllisyys vuoden 2019 maaliskuussa	9	Kaupunkiympäristön toimiala	
Helsingin palveluksessa olevan henkilöstön määrä ja saatavuus	11	Kaupunkiympäristön toimiala	52
Rakentaminen Helsingissä vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä	14	Helsingin kaupungin liikenneliikelaitos	59
Verotulot	18	Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala	
Maksuvalmius	21	Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala	71
Antolainat	22	Sosiaali- ja terveystoimiala	
Ottolainat	23	Sosiaali- ja terveystoimiala	79
Keskushallinto		Investoinnit	
Keskushallinto	25	Investoinnit	87
Palvelukeskusliikelaitos	29	Liite	
Työterveysliikelaitos	30	Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 kaupunkitason mittarit	93
Taloushallintopalveluliikelaitos	31	Kaupunkistrategian kaupunkitason mittarit	94
Rakentamispalveluliikelaitos	32		

Yhteenveto ja tulos- ja rahoituslaskelma

Vuoden 2019 talousarvion ensimmäisen toteutumisen mukaan kaupungin talous kokonaisuutena toteutuu jokseenkin talousarvion mukaisena. Erityisen huolestuttavaa on kuitenkin se, että toimintamenot olisivat ennusteen mukaan ylittymässä talousarvion 58 milj. eurolla ja toimintakate toteutuisi 42 milj. euroa talousarviota heikompana. Lautakunnilta ja toimialoilta edellytetäänkin toimenpiteitä ennustettujen määrärahaylitysten ja toimintakatteiden alitusten välttämiseksi.

Verotuloja ennakoidaan kertyvän talousarvion mukaisesti. Vuoteen 2018 nähden verotuloja ennakoidaan kertyvän 161 milj. euroa eli 4,7 prosenttia enemmän.

Kaupungin vuosikate on ennusteessa 651 milj. euroa kun se talousarviossa on 658 milj. euroa. Toimintakatteen ennakoidaan toteutuvan 42 milj. euroa talousarviota heikompana. Toimintatuloja ennakoidaan kertyvän hieman talousarviota enemmän (17 milj. euroa). Toimintamenot ylittävät talousarvion yhteensä 58 milj. euroa.

Tilikauden tulos on ennusteessa 4 milj. euroa talousarviota heikompi ollen 279 milj. euroa. Vuoden 2018 tasosta oltaisiin jäämässä ennusteen mukaan 108 milj. euroa.

Keskushallinnon menot alittavat talousarvion mukaiset määrärahat 6,1 milj. eurolla. Toimialan toiminoista, vaalien järjestämisen menot, kaupunginkanslian toimintamenot ja jaksotetut henkilöstömenot toteutuvat talousarviota pienempinä.

Osallisuusrahastosta ei tulla ennusteen mukaan käyttämään vuonna 2019 varoja osallistuvan budjetoinnin projektien toteuttamiseen johtuen osallistuvan budjetoinnin toimeenpanon aikataulumuutoksista.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla menoja ennustetaan toteutuvan 6,6 milj. euroa yli talousarvion. Menoylitys johtuu pääosin kaupungin saamista käytötarkoitussidonnaisista valtionavustuksista sekä muusta ulkopuolisesta rahoituksesta, joita ei ole pystytty huomioimaan talousarviossa.

Kaupunkirakenteen talousarviokohdassa menojen ennustetaan ylittyvän 7,8 milj. eurolla. Tammikuun ennätykselliset lumisateet aiheuttivat liikennealueiden lumenpoistotöissä merkittävää kustannusten kasvua, joka johtui lumen auraukseen, kuljetukseen ja varavastaanottoa paikkoihin liittyneistä toimenpiteistä. Rakennusten talousarviokohdan sitovan toimintakatteen tavoite 238,7 milj. euroa ennustetaan alittuvan 12,3 milj. eurolla. Kohdan menojen ennustetaan toteutuvan 4,8 milj. euroa talousarviota suurempina. Menojen kasvuun on vaikuttanut muun muassa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tarvitsemien koulujen ja päiväkotien lisä- ja väistötilojen vuokramenot. Myös kiinteistöjen lumenpoistotöistä aiheutui merkittävää kustannusten kasvua. Kohdan tulojen ennustetaan toteutuvan 7,4 milj. euroa talousarviota pienempänä. Tulojen toteutumiseen vaikuttavat yrityksille ja yhteisölle vuokrattujen kohteiden sisäilmaongelmat, peruskorjaukset sekä päätökset rakennusten myynneistä ja purkamisista.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan sitovan toimintakatteen arvioidaan alittuvan 700 000 eurolla. Toimintakatteen alittumisen syynä on keskustakirjasto Oodin ennakoitua suuremmasta käytöstä johtuva lisärahoituksen tarve ja liikuntapalvelukokonaisuuden kasvaneet ylläpitokustannukset.

Sosiaali- ja terveystalouden talousarviokohdan menojen arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti, samoin toimeentulotuen menojen. Apotti ja Sote- ja maakuntauudistuksen talousarviokohdan toimintakatteen ennustetaan alittuvan 7,6 miljoonalla eurolla. Toimintakatteen alitus johtuu Apotti Oy:n ylläpitokustannusten voimakkaasta kasvusta sekä käyttöönottokoulutuksen laskutuksen muutoksesta käyttäjäperusteisesta omistusperusteiseen. HUS:n talousarviokohdan menojen ennustetaan ylittyvän 35,8 milj. euroa. Arvio perustuu HUS:n tammi-helmikuun menojen perusteella laatimaan ennusteeseen. Toteutuneen käytön perusteella hoidettujen potilaiden määrä, käytön volyyymi ja palvelujen laskutus ovat olleet budjetoitua suurempia.

Investointien ennustetaan olevan 845 milj. euroa, josta kaupungin perustoiminnan investointien osuus on 685 milj. euroa ja liikelaitosten investointien

osuus 160 milj. euroa. Ennuste on 220 milj. euroa suurempi kuin vuoden 2018 toteuma.

Talousarvion investointien määrärahat (ilman liikelaitoksia) ovat 609 milj. euroa. Talousarviovuodelle edelliseltä vuodelta käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettyjen yhteensä 169 milj. euron ylitysoikeuksien jälkeen käytettävissä oleva määräraha on yhteensä noin 778 milj. euroa. Tänä vuonna arvioidaan investointeihin (ilman liikelaitoksia) käytettävän 685 milj. euroa eli 88 % käytettävissä olevista määrärahoista. Viime vuonna vastaava toteuma oli 516 milj. euroa. Liikelaitosinvestointeihin

on talousarvioon varattu 175 milj. euroa, josta ennusteen mukaan käytetään 160 milj. euroa eli 91 %.

Ennusteen mukaisen korkean investointitason vuoksi toiminnan ja investointien rahavirta on toteutuksessa 86 milj. euroa talousarviota heikompana olleen tasolla -169 milj. euroa, mikä näkyy ennusteessa maksuvalmiuden alenemisena.

Rakentamisen kokonaisvolyymi oli edelleen korkealla tasolla Helsingissä. Maaliskuun lopussa oli rakenteilla 9 419 asuntoa uustuotantona, laajenuksina ja käyttötarkoituksen muutoksina, mikä on merkittävästi enemmän kuin edellisvuosina vastaavaan aikaan.

Helsingin kaupungin tulos- ja rahoituslaskelma (milj. €)

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	1. Ennuste	Erotus TA / ennuste	Ylitysoikeus 2019
Tuloslaskelma					
Toimintatulot					
Myyntitulot	356	332	335	3	
Maksutulot	227	211	223	12	
Tuet ja avustukset	45	41	45	4	
Vuokratulot	367	387	372	-15	
Muut toimintatulot	160	139	144	5	
Toimintatulot yhteensä	1 155	1 110	1 118	9	
Valmistus omaan käyttöön	163	140	149	8	
Yhteensä	1 318	1 250	1 267	17	
Toimintamenot					
Palkat	-1 372	-1 414	-1 414	1	
Henkilösivumenot	-389	-399	-386	13	
Palvelujen ostot	-1 773	-1 868	-1 949	-81	-19
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-207	-198	-203	-5	
Avustukset	-310	-326	-317	9	
Vuokrat	-223	-241	-238	3	
Muut menot	-19	-19	-17	2	
Toimintamenot	-4 293	-4 465	-4 524	-58	-19
Toimintakate	-2 975	-3 215	-3 257	-42	-19
Verotulot	3 417	3 578	3 578		
Valtionosuudet	197	196	202	6	
Yhteensä	3 614	3 774	3 780	6	
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot	78	77	76	-1	
Muut rahoitustulot	53	43	72	29	
Korkomenot	-17	-20	-18	2	
Muut rahoitusmenot	-1	-2	-2	-0	
Yhteensä	113	98	128	29	
Vuosikate	752	658	651	-6	-19
Poistot	-347	-374	-372	2	
Satunnaiset erät	-18				
Tilikauden tulos	387	283	279	-4	-19
Poistoeron muutos	-1	3	-1	-4	
Varausten muutos	1	-5	-0	4	
Rahastojen muutos	20	3	12	9	7
Yhteensä	20	2	11	9	7
Tilikauden yli-/alijäämä	407	285	290	5	-12

Helsingin kaupungin tulos- ja rahoituslaskelma (milj. €)

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	1. Ennuste	Erotus TA / ennuste	Ylitysoikeus 2019
Rahoituslaskelma					
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Vuosikate	752	658	651	6	-19
Satunnaiset erät	-18				
Tulorahoituksen korjauserät	-107	-96	-108	12	
Toiminnan rahavirta	626	562	543	19	-19
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-625	-784	-845	61	-169
Rahoitusosuudet investointimenoihin	12	25	17	8	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	138	115	116	-1	
Investoinnin rahavirta	-475	-645	-712	67	-169
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	151	-83	-169	86	-188
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset	-50	-89	-88	-1	-29
Antolainasaamisten lisäykset	-120	-167	-167	-0	-29
Antolainasaamisten vähennykset	70	78	79	-1	
Lainakannan muutokset	-106	15	15	-0	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		115	115		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-106	-100	-100	-0	
Lyhytaikaisten lainojen muutos					
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-70	-1	-0	-1	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-226	-75	-73	-1	-29
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-75	-158	-242	85	-218

Väestönmuutosten ennakkotietoja Helsingissä tammi-maaliskuussa 2019

Vuodenvaihteessa 2018/2019 Helsingissä asui väkitoisesti 648 042 asukasta. Maaliskuun loppuun mennessä on asukasmäärä ennakkotietojen mukaan lisääntynyt 511 henkeä. Edellisvuonna samaan aikaan kirjattiin lisäystä 1 545 henkeä. Espoon ja Vantaan väestönkasvu oli yhteensä 2 800 henkeä.

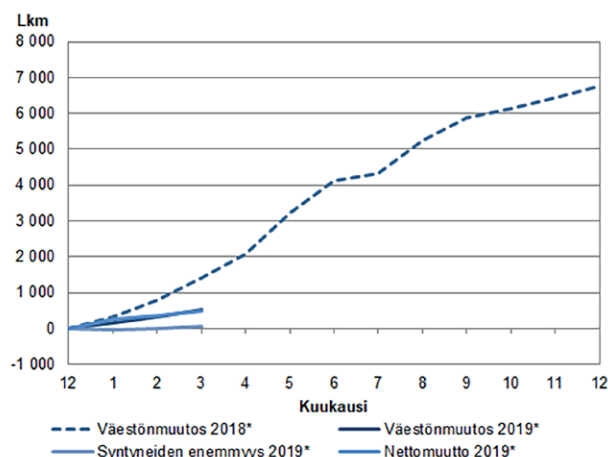
Syntyneitä oli 105 vähemmän ja kuolleita 147 edellisvuotta enemmän. Syntyneiden enemmisyys, 46 henkeä, oli 252 henkeä pienempi kuin vastaavana ajankautena vuosi sitten.

Helsinkiin muutti 682 henkeä vähemmän tammi-maaliskuussa 2019 kuin edellisvuonna samaan aikaan ja Helsingistä muutti pois 62 henkeä enemmän.

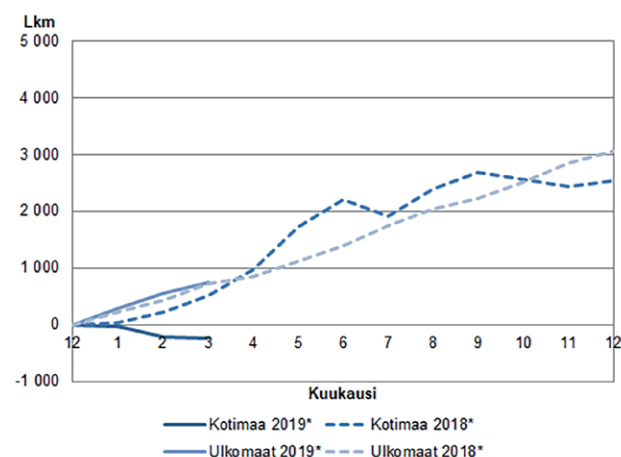
Tulomuutto kotimaasta vähentyi 606 henkeä ja lähtömuutto muualle Suomeen kasvoi hieman edelliseen vuoteen verrattuna. Tammi-maaliskuussa kirjattiin kotimaista muuttotappiota 245 henkeä, jolloin kotimaan nettomuutto on 773 henkeä vähemmän kuin edellisenä vuonna. Tulomuuuttoja ulkomailta ja lähtömuuttoja ulkomaille oli hieman vähemmän viime vuoteen verrattuna. Ulkomailta saatiin muuttovoittoa hieman enemmän, 29 henkeä, kuin tammi-maaliskuussa 2018.

Kokonaisuudessaan Helsingin muuttovoitto oli nyt 503 henkeä, kun edellisvuoden tammi-maaliskuussa 2018 se oli 1 247 henkeä. Lisäksi väkilukua korjattiin -38 hengellä.

Ennakkotiedot vuosien 2018 ja 2019 väestönmuutosten kertymästä

Ennakkotiedot vuosien 2018 ja 2019 nettomuuton kertymästä

Työllisyys vuoden 2019 maaliskuussa

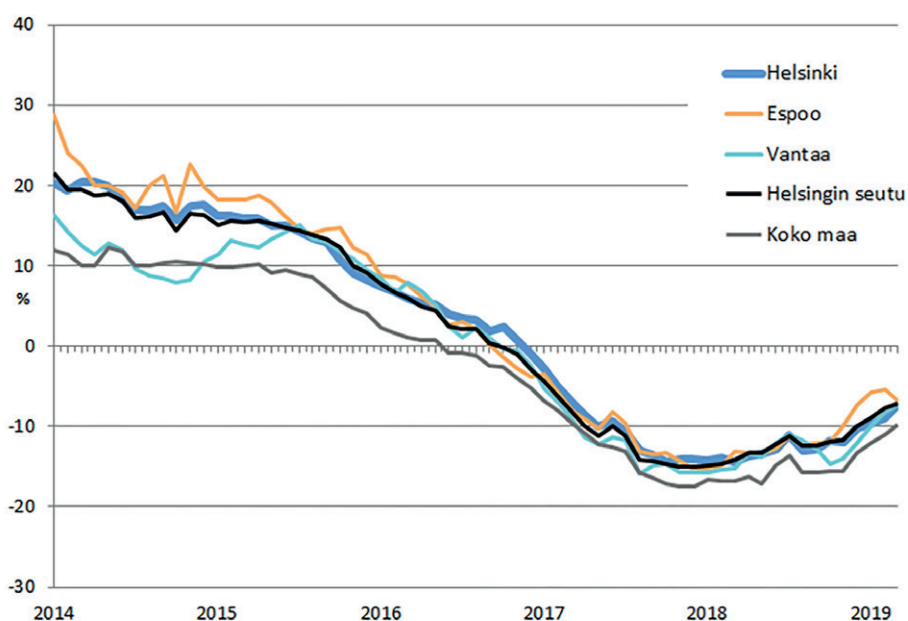
Vuoden 2019 ensimmäisellä vuosineljänneksellä Helsingissä oli 436 200 työpaikkaa, mikä oli 1,3 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Koko pääkaupunkiseudulla työpaikkamäärä kasvoi 1,6 prosentilla vuoden takaisesta.

Työllisten määrä kasvoi Helsingissä prosentilla ja pääkaupunkiseudulla kahdella prosentilla vuoden 2019 tammi-maaliskuussa. Helsingin työllisyysaste oli 73,9 prosenttia, mikä oli 1,4 prosenttiyksikköä edellisvuotta korkeampi. Helsingin seudulla työllisyysaste nousi 74,2 prosenttiin. Työllisyys- ja työpaikkatiedot perustuvat Tilastokeskuksen työvoimatutkimukseen ja ovat Helsingin osalta luonteeltaan suuntaa-antavia.

Työ- ja elinkeinoministeriön tietojen mukaan Helsingin työttömyysaste oli maaliskuun 2019 lopussa 8,8 %. Pääkaupunkiseudulla työttömyysaste oli 8,4 %, Helsingin seudulla 8,0 % ja koko maassa 9,1 %. Työttömien työnhakijoiden määrä kääntyi Helsingissä laskuun vuoden 2016 lopulla, ja maaliskuussa 2019 työttömiä oli 7 % vähemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömyyden vähenemisen vauhti on hidastunut. Koko maan tasolla työttömien määrä oli 10 % pienempi kuin vuosi sitten.

Työttömien määrä pieneni Helsingissä kaikissa ikäryhmissä. Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä laski 10 % vuoden takaisesta. Yli 50-vuotiaiden työttömien määrä väheni 6 % ja työttömien ulkomaan kansalaisten määrä pieneni 5 %.

Työttömien määrän muutos (%) edellisen vuoden vastaavasta kuukaudesta 2014–2019/2

Helsingin työttömät ja avoimet työpaikat vuosina 2007–2019/2 (TEM, työnvälitystilasto)

Vuosi Kuukausi	Työttömyysaste, %	Työttömiä yhteensä	Pitkäaikais- työttömät	Alle 25-vuotiaat	Avoimet työpaikat
2007	6,8	20 632	5 427	1 307	7 239
2008	6,0	18 090	3 800	1 221	6 005
2009	7,6	23 575	3 392	2 245	3 775
2010	8,0	25 074	5 014	2 155	4 109
2011	7,5	23 664	5 273	2 117	5 471
2012	7,8	24 699	5 678	2 288	5 606
2013	9,4	30 125	7 107	2 923	5 497
2014	11,0	35 641	10 670	3 525	5 704
2015	12,3	40 439	15 058	3 888	6 235
2016	12,6	41 948	18 058	3 796	6 749
2017	11,2	37 675	12 799	3 030	6 809
2018					
I	10,3	34 825	12 382	2 741	9 962
II	10,0	33 974	12 066	2 654	10 559
III	9,6	32 669	11 700	2 531	10 084
IV	9,4	32 072	11 487	2 511	8 900
V	9,4	31 944	11 251	2 485	8 415
VI	10,4	35 434	11 314	3 135	7 364
VII	10,9	37 120	11 306	3 393	8 080
VIII	9,6	32 797	10 922	2 679	9 283
IX	9,2	31 249	10 656	2 343	9 156
X	8,9	30 445	10 615	2 280	8 589
XI	8,8	29 930	10 498	2 102	8 117
XII	9,3	31 830	10 613	2 370	7 811
keskiarvo	9,6	32 857	11 234	2 602	8 860
2019					
I	9,1	31 458	10 581	2 353	11 610
II	9,0	30 929	10 384	2 306	13 412
III	8,8	30 299	10 270	2 278	12 778

Helsingin palveluksessa olevan henkilöstön määrä ja saatavuus

Kaupungin työntekijöiden määrä laski 16 henkilöä edellisen vuoden maaliskuun lopun tilanteeseen verrattuna. Kaupungin palveluksessa oli maaliskuun 2019 lopussa 36 927 päätoimista henkilöä (ilman työllistettyjä), joista vakinaisia 29 696 ja määräaikaisia 6 576. Työllistämistuella palkattuja henkilöitä oli 723. Kaupungin kokonaistyöntekijämäärän pientä laskua vuodentakaiseen selittää muun muassa Palvelukeskuksen ja sosiaali- ja terveystoimialan henkilöstöjen pieneneminen johtuen mm. organisatorisista muutoksista ja liikkeenluovutuksista. Toisaalta taas samaan aikaan kasvatuksen ja koulutuksen toimialan henkilöstömäärä on kasvanut.

Kaupunginkansliassa on menneen vuoden aikana henkilöstömäärä kasvanut organisaatiouudistuksen myötä. Helsingin uusi osallisuusmalli otettiin vuoden 2018 aikana käyttöön. Sen myötä uusia tehtäviä on perustettu kanslian viestintäosaston osallisuus- ja neuvontayksikköön. Kaupunkitasoiset työsuojeluvaltuutetut on siirretty kansliaan ja tietosuoja-asioiden osaamista on vahvistettu. Henkilöstömäärän kasvuun vaikuttivat lisäksi erilaiset sijaisuudet ja projektihenkilöstö.

Palvelukeskuksen henkilöstö on pienentynyt johtuen kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja sosiaali- ja terveystoimialan kilpailutuksista johtuneista liikkeenluovutuksista 1.1.2019 alkaen. Lisäksi Palvelukeskuksen logistiikkakeskuksen operatiivinen ja hallinnollinen toiminto siirtyi osaksi Staraa 1.12.2018 alkaen. Henkilöstömäärässä näkyy myös työvoiman saatavuuteen liittyvien haasteiden vuoksi avoimena olevat tehtävät.

Staran henkilöstömäärässä on pientä vähennystä vuodentakaiseen tilanteeseen verrattuna. Tähän vaikuttavat henkilöstöresurssien tehokas yhteiskäyttö ja prosessien tehostaminen, ja toisaalta myös haasteet henkilöstön saatavuuden kanssa. Hakijoita on ollut ko. tehtäviin vähän ja nykyinen palkkataso ei ole kilpailukykyinen.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan henkilöstömäärä on kasvanut asiakasmäärän kasvusta johtuen.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuustilanne on heikentynyt ja noussut yhdeksi merkittävimmäksi henkilöstöriskiksi.

Kaupunkiympäristön toimialan vakanssien täyttöaste on parantunut alkuvuoden aikana ja henkilöstömäärä on saatu lähemmäksi tavoitetasoa. Henkilöstömäärän kasvu on suuntautunut lähinnä palvelut ja luvat- sekä rakennukset ja yleiset alueet –palvelukonaisuuksiin. Saatavuushaasteita on rakennusvalvonnan, rakennuttamisen, kaavoituksen sekä maaja kallioperän asiantuntijatehtävissä. Ne johtuvat mm. haastavasta työmarkkinatilanteesta, osaamispuulasta ja palkkakilpailukyvyistä.

Henkilöstökasvu Liikenneliikelaitoksella on maltillista - infran ja kaluston projektinjohto- ja kehittämistehtäviin on ollut haasteita rekrytoida henkilöstöä, sillä pätevien hakijoiden määrä on ollut pieni ja nykyinen palkkataso ei ole kilpailukykyinen. Pelastuslaitoksella henkilöstömäärä on kasvanut vuoden takaisesta, mutta saatavuushaasteita on etenkin palomies-ensihoidajissa ja palotarkastajissa. Palkkakilpailukyky on ensisijainen syy, mutta pelastajapuolella haasteita aiheuttaa myös Helsingin laajemmat osaamisvaatimukset muuhun Suomeen nähden.

Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan henkilöstömäärän kasvu edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna johtuu pääosin projektihenkilöstön sekä liikunnan kausityöhenkilöiden ja nuorisopalvelukonaisuuden määräaikaisen henkilöstön määrän kasvusta. Edelliseen kvartaaliin nähden henkilöstömäärä sen sijaan väheni hieman; määräaikainen henkilöstö väheni tilapäisesti ja vastaavasti palkkatuetun henkilöstön osuus kasvoi.

Sosiaali- ja terveystoimialalla henkilöstömäärän vähennys selittyy liikkeenluovutuksilla (7.1.2019 päivitys ja välinehuolto HUS:ille, 1.1.2019 talous- ja velkaneuvonta valtiolle), joiden myötä henkilöstömäärä väheni noin 600 hengellä. Samaa aikaan kotihoitoa ja sosiaalityötä on vahvistettu uusilla vakansseilla sekä tehostettu henkilöstön saatavuutta edistäviä toimenpiteitä tyhjen vakanssien täyttämässä.

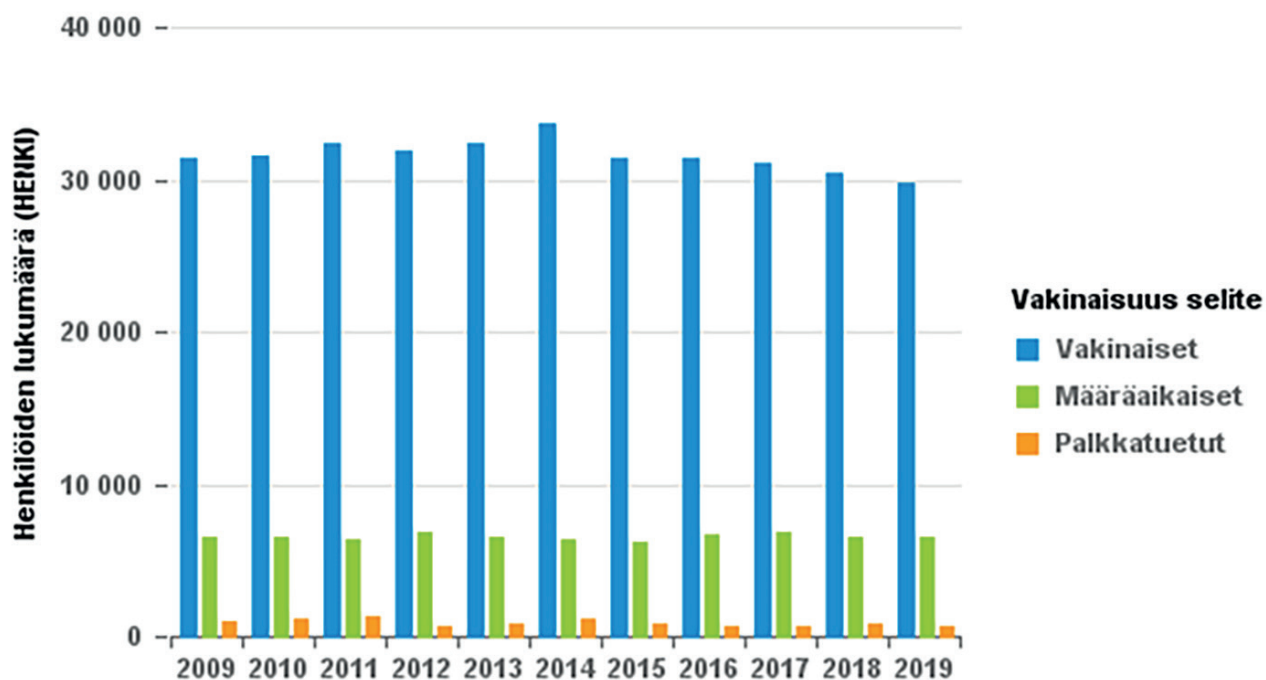
Keskeisten ammattiryhmien (lääkärit, sosiaalityöntekijät ja kotihoidon henkilöstö) saatavuus on vaikeutunut näkyen hakijamäärien merkittävänä vähentymisenä. Sosiaalityön palkkoja on korotettu 1.1.2019 alkaen järjestelyssä. Lääkäreiden osalta on käynnistetty hanke lääkäreiden saatavuuden ja pysyvyyden edistämiseksi, jossa tavoitteena on ensivaiheessa tunnistaa nykytilan vahvuudet ja heikkoudet.

Palkkojen kehitys

Maaliskuun 2019 loppuun mennessä toimialojen, liikelaitosten ja virastojen palkkoja (ilman työllistettyjen palkkoja) on maksettu reilut 372 milj. euroa.

Summa on noussut 9,1 % edellisen vuoden vastaava ajankohdasta. Nousu selittyy pääosin 2019 tammikuussa maksetusta erillisestä työehtosopimusten mukaisesta kertapalkkiosta sekä tulospalkkioiden maksatuksen ajoittumisesta vertailuvuonna 2018 osin huhtikuulle (vuonna 2019 maksatus normaalikäytännön mukaisesti pääosin maaliskuussa). Lisäksi maksettua palkkasummaa nostavat palkkojen yleiskorotukset sekä toimialauudistuksesta johtuvat, edelleen jatkuvat palkkojen harmonisoinnit. Ilman kertaerän sekä tulospalkkioiden maksatuksen ajankohtaan liittyviä vaikutuksia tarkastellen palkkasumma on maaliskuun lopussa kasvanut noin 3,8 prosenttia edellisvuodesta.

Henkilöstömäärän kehitys 2009–2019, vertailuajankohta ao. vuoden maaliskuun loppu

* Kaskon osalta tilanne 31.12.2018, muiden osalta 31.3.2019

Henkilöstömäärän jakauma, maaliskuu 2018 ja 2019

	Vakinai- set	Määräai- kaiset	Palkka- tuetut	Yhteensä ilman palkka- tuettuja	2018	Muutos 2019-2018
Keskushallinto						
Kaupunginkanslia	638	127	21	765	726	39
Palvelukeskus	1 369	57	25	1 426	1 504	-78
Rakentamispalvelu STARA	1 206	150	4	1 356	1 364	-8
Taloushallintopalvelu	350	42	12	392	390	2
Tarkastusvirasto	16	1		17	15	2
Työterveys Helsinki	141	27		168	159	9
Keskushallinto yhteensä	3 720	404	62	4 124	4 158	-34
Toimialat						
Kasvatuksen ja koulu- tuksen toimiala *	9 855	2 872	133	13 382*	13 109	273
Kaupunkiympäristön toimiala	3 272	251	18	3 523	3 432	91
Kulttuurin ja vapaa- ajan toimiala	1 598	260	127	1 858	1 805	53
Sosiaali- ja terveystoi- miala	11 251	2 789	383	14 040	14 439	-399
Toimialat yhteensä	25 976	6 172	661	32 803	32 785	18
Kaikki yhteensä	29 696	6 576	723	36 927	36 943	-16
Kaupunkiympäris- tön toimiala						
Muu kaupunkiympä- ristö	1 504	135	18	1 639	1 580	59
Liikennelaitos HKL	1 105	88		1 193	1 177	16
Pelastuslaitos	663	28		691	675	16
Kaupunkiympäristö yhteensä	3 272	251	18	3 523	3 432	91

Rakentaminen Helsingissä vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä

Rakentamisen kokonaisvolyymi oli edelleen korkealla tasolla Helsingissä vuoden 2019 ensimmäisellä vuosineljänneksellä. 5.4.2019 asuinrakentamista ja toimitilarakentamista oli ennakkotiedon mukaan rakenteilla yhteensä 1,23 miljoonaa k-m².

Toimitilarakentaminen vaihtelee tyypillisesti paljon vuosineljänneksittäin. Tammi-maaliskuussa 2019 valmistui vähemmän toimitiloja (yhteensä 25 315 k-m²), kuin ensimmäisillä vuosineljänneksillä vuoden 2012 jälkeen (ka. 35 300 k-m²).

Toimitilarakentamista aloitettiin myös huomattavasti vähemmän 34 954 k-m², kuin vastaavien aiempien vuosien alkuvuoden ajankohtina. Samoin myönnettyjen toimitilarakennuslupien kerrosala 16 861 k-m² oli 70 prosenttia pienempi kuin 2012 lähtien vastaavilla ensimmäisillä vuosineljänneksillä.

Asuinrakentamisessa uustuotantona ja laajennuksina (poislukien käyttötarkoituksen muutoskohteet) aloitettujen asuinrakennusten kerrosala (71 203 k-m²) on lähes sama kuin vastaavilla ensimmäisillä neljänneksillä.

Myönnettyissä rakennusluvuissa kerrosalaa oli 82 768 k-m², mikä on hieman vähemmän kuin keskiarvo 2012 jälkeen vastaavilla neljänneksillä. Valmistuneiden asuntojen kerrosala puolestaan oli 73 290 k-m², mikä ylittää hieman keskiarvon vastaavia neljänneksiä tarkastellen.

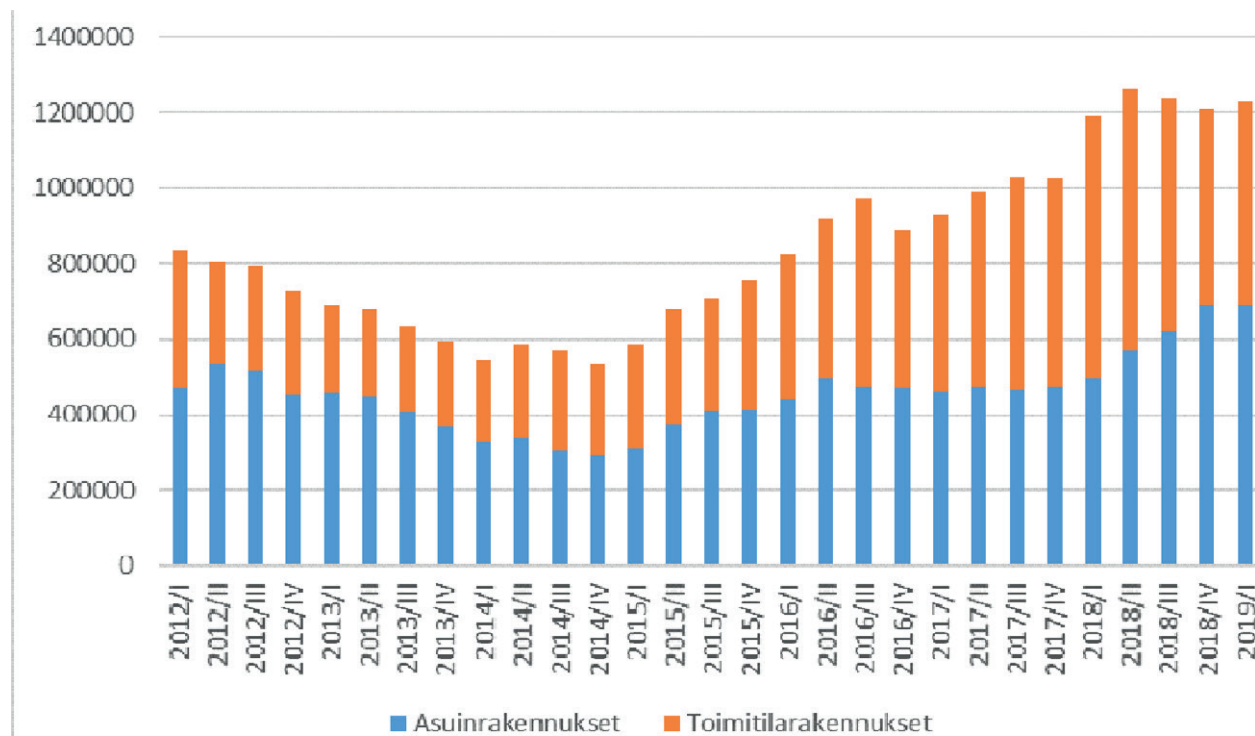
Asuntotuotannossa vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä, tammi-maaliskuussa valmistui ennakkotiedon mukaan 1 451 asuntoa uustuotantona, laajennuksina ja käyttötarkoituksen muutosten myötä. Asuntoja valmistui 40 prosenttia enemmän kuin vuoden 2012 jälkeen vastaavilla vuosineljänneksillä keskimäärin.

Tammi-maaliskuussa aloitettiin yhteensä 1 289 asunnon rakentaminen (sisältäen uustuotannon ja laajennukset sekä käyttötarkoituksen muutokset). Aloituksia ei ole aivan yhtä paljon kuin edellisvuonna vastaavaan aikaan, mutta määrä asettuu vastaavien ensimmäisten neljännesten vuoden 2012 jälkeiseen keskiarvoon.

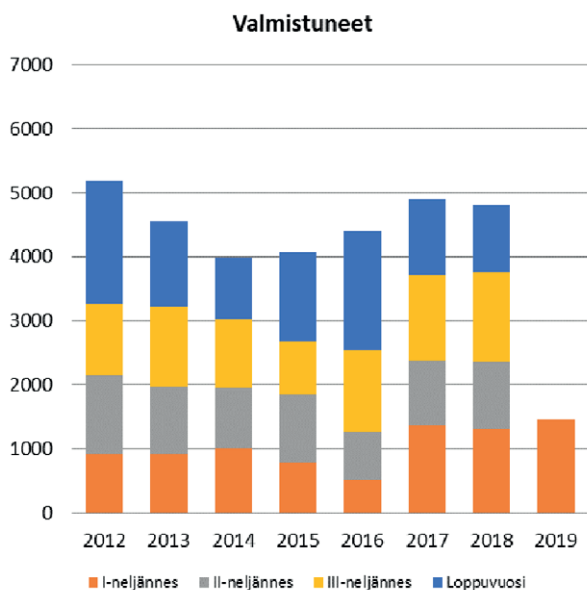
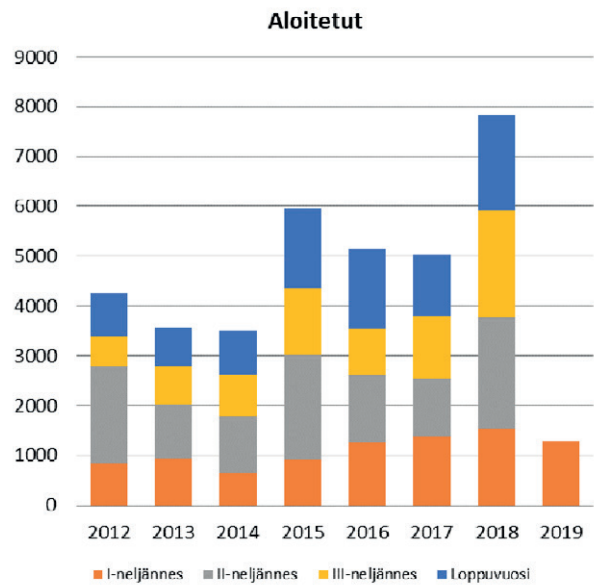
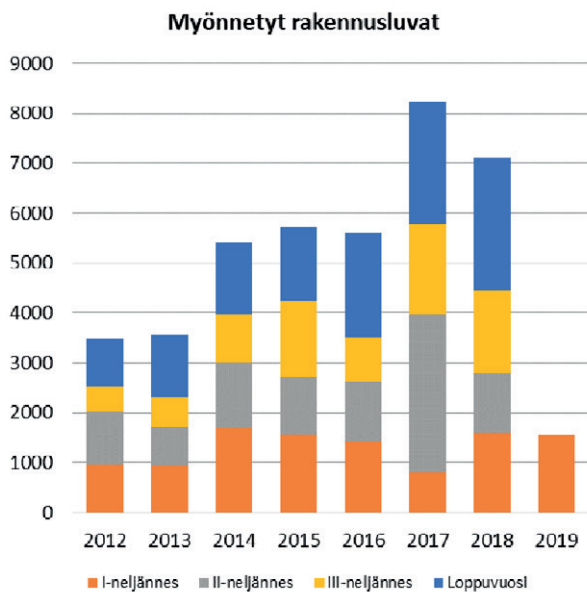
Asuntojen määrä myönnettyissä rakennusluvuissa oli 1 554. Rakennuslupien osalta vuosi 2019 käynnistyi viimeisten vuosien tapaan ja rakennuslupia oli keskiarvon verran 2012 vuoden jälkeisiä vastaavia ensimmäisiä vuosineljänneksiä tarkastellen.

Maaliskuun lopussa oli rakenteilla 9 419 asuntoa uustuotantona, laajennuksina ja käyttötarkoituksen muutoksina, mikä on merkittävästi enemmän kuin edellisvuosina vastaavaan aikaan.

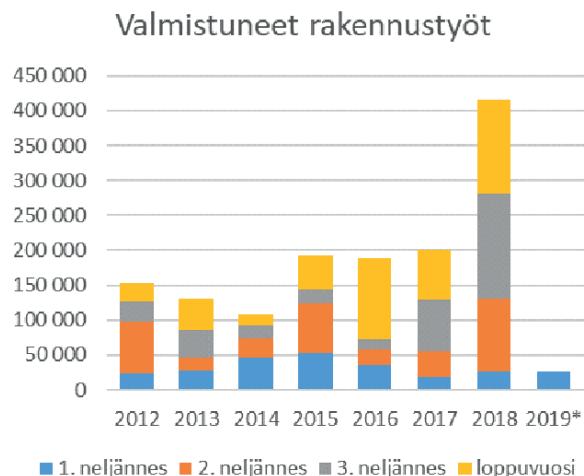
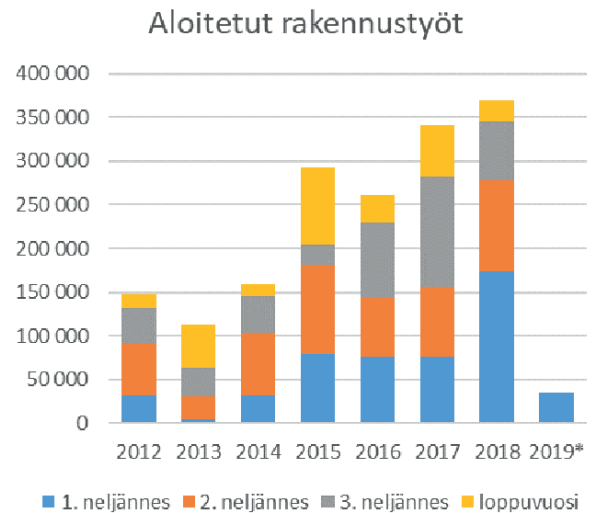
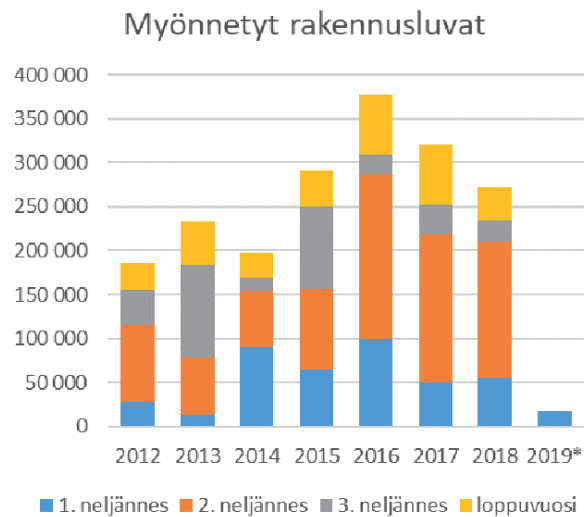
Rakenteilla oleva toimitila- ja asuinrakennusten kerrosala.

Myönnetyt rakennusluvut sekä aloitetut ja valmistuneet asunnot vuosina 2012-2019 vuosineljänneksittäin (asuntojen lukumäärät)

Myönnetyt rakennusluvut sekä aloitetut ja valmistuneet toimitilat vuosina 2012-2019 vuosineljänneksittäin (toimitilojen kerrosneliömetrimäärät)

Verotulot

Verotuloja ennustetaan kertyvän vuonna 2019 yhteensä 3 578 milj. euroa eli talousarvion mukaisesti. Vuoteen 2018 nähden verotuloja ennakoidaan kertyvän 161 milj. euroa eli 4,7 prosenttia enemmän.

Kunnallisveron tuotoksi Helsingissä vuonna 2019 arvioidaan 2 670 milj. euroa eli talousarvion mukaisesti. Kunnallisveron tilitysennuste on 3,5 prosenttia suurempi verrattuna vuoden 2018 kunnallisverotilitykseen.

Alkuvuoden tilitykset ovat Tulorekisteriin ilmoitusongelmista johtuen virheellisiä. Verovuoden 2019 ennakot ovat helmi- huhtikuussa jääneet arvioitua alhaisemmiksi ja puuttumaan jääneet ennakot tilitetään kunnille tulevana kuukausina, kunhan Tulorekisteriin liittyvät ongelmat ovat ratkaistu. Koko maassa kunnallisveron kumuloitu tilitysvaje helmi-huhtikuussa on reilu 200 miljoonaa euroa.

Kunnallisveron ennuste perustuu pääosin kevään Kuntatalousohjelmassa esitettyihin arvioihin kansantalouden kehityksestä. Tämän lisäksi on huomioitu valtiovarainministeriön maaliskuussa 2019 laatima ennuste kuntien verotulojen kehityksestä.

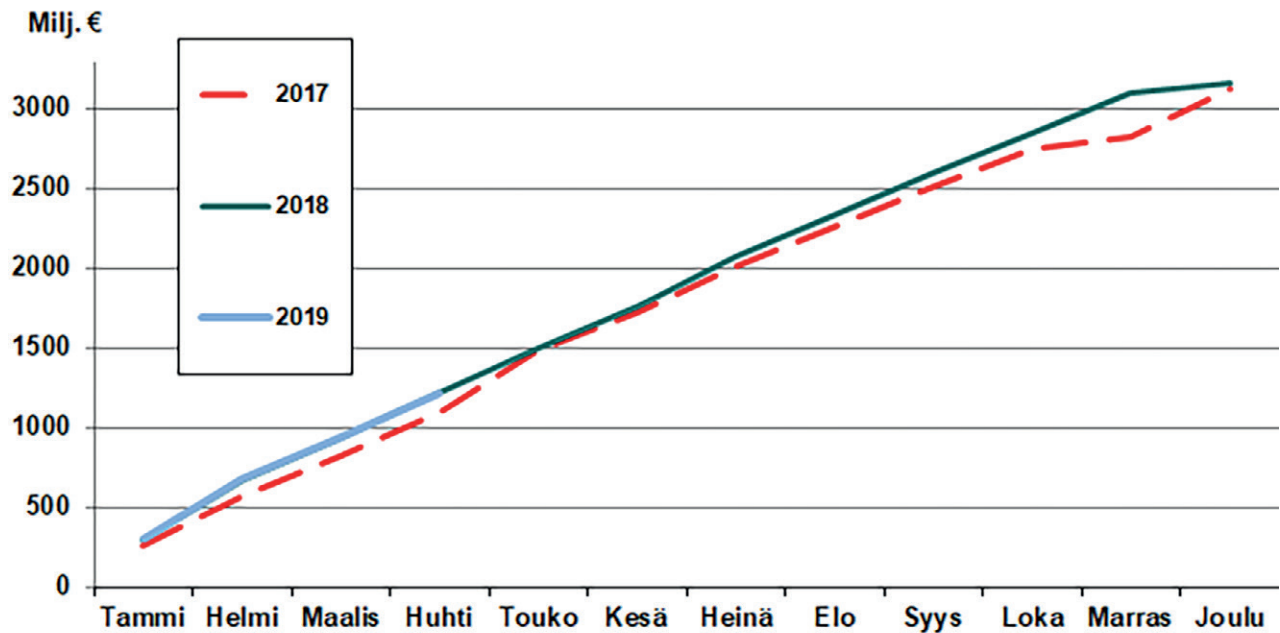
Yhteisöveron tuotoksi Helsingissä vuonna 2019 arvioidaan 630 milj. euroa eli talousarvion mukaisesti ja 55,2 milj. euroa (9,6 %) edellistä vuotta enemmän. Ennusteessa on myös huomioitu yhteisöverotilitykset maaliskuun loppuun asti. Ennustetta tarkennetaan tulevien kuukausien tilitysten pohjalta 2/2019 ennusteessa elokuussa.

Kiinteistöveron tuotoksi vuonna 2019 arvioidaan 278 milj. euroa, joka on talousarvion mukainen ja 16,7 milj. euroa (6,4 %) edellistä vuotta enemmän. Kiinteistöverotuoton noususta noin puolet johtuu kiinteistökannan kasvusta ja sitä kautta veropohjan ennakoidusta noususta. Toinen puoli kasvusta on seurausta korkeimman hallinto-oikeuden 29.3.2018 vuosikirjapäätöksestä, joka muuttaa kiinteistövero-oon liittyvää oikeuskäytäntöä niin sanotuissa kaksitasokaavakiinteistöissä, joita Helsingissä on kantakaupungin alueella. Kun maapohjaa käytetään suuremman rakennuksen rakennuspaikkana kuin asemakaavaan on merkitty, on se otettava huomioon kiinteistöverotuksen maapohjan verotusarvoa määriteltäessä.

Helsingin kaupunki on toimittanut Verohallinnolle vuoden 2019 verotusta varten kiinteistöissä toteutuneet kerrosalatiedot noin 1 500 kaksitasokaavakiinteistöistä, joissa toteutunut rakentaminen ylittää kaavaan merkityn rakennusoikeuden. Kaiken kaikkiaan Helsingissä on noin 35 000 verotettavaa kiinteistöä. Kaupunki edistää kiinteistöveron pohjana olevien tietojen tarkentamista ja päivittämistä, jotta verotus toteutuisi mahdollisimman oikeudenmukaisesti.

Seuraavissa taulukoissa esitetään vuoden 2019 kumulatiiviset kunnallisverojen ja yhteisöverojen kertymät aikaisempiin vuosiin verrattuna.

Kunnallisveron ja yhteisöveron kumulatiivisten tilitysten kertymä

Kunnallisveron ja yhteisöveron kumulatiiviset tilitykset kuukausittain 2017–2019 (tilityskuukauden mukaan)

	Kunnallisvero			Yhteisövero			Yhteensä			Muutos 15–16
	2018 milj. €	2019 milj. €	Muutos %	2018 milj. €	2019 milj. €	Muutos %	2017 milj. €	2018 milj. €	2019 milj. €	
Tammi	244,7	247,9	1,3	52,0	52,6	1,3	258,2	296,6	300,5	1,3
Helmi	517,9	516,4	-0,3	147,2	159,4	8,2	574,4	665,1	675,7	1,6
Maalis	741,3	736,2	-0,7	193,2	205,1	6,2	824,8	934,5	941,3	0,7
Huhti	976,6	965,7	-1,1	237,4	247,0	4,1	1089,2	1214,0	1212,8	-0,1
Touko	1223,8		-100,0	274,4		-100,0	1476,5	1498,2		-100,0
Kesä	1446,6		-100,0	313,3		-100,0	1720,4	1759,9		-100,0
Heinä	1701,0		-100,0	371,2		-100,0	2000,1	2072,2		-100,0
Elo	1924,8		-100,0	411,2		-100,0	2260,9	2335,9		-100,0
Syys	2137,1		-100,0	455,7		-100,0	2505,6	2592,9		-100,0
Loka	2350,3		-100,0	495,4		-100,0	2747,9	2845,7		-100,0
Marras	2561,8		-100,0	525,8		-100,0	2812,6	3087,6		-100,0
Joulu	2580,6		-100,0	574,7		-100,0	3123,7	3155,3		-100,0

Kunnallisveron ennakat kumulatiivinen 2017–2019 (tilityskuukauden mukaan)

	2017	Muutos	2018	Muutos	2019	Muutos
	Milj. €	%	Milj. €	%	Milj. €	%
Tammi	211,6	-8,2	240,5	13,7	242,1	0,7
Helmi	409,5	-2,6	439,2	7,3	428,8	-2,4
Maalis	620,0	-1,5	651,8	5,1	637,5	-2,2
Huhti	843,9	-0,4	877,4	4,0	857,8	-2,2
Touko	1081,1	-0,4	1119,1	3,5		
Kesä	1295,1	0,0	1338,3	3,3		
Heinä	1543,3	0,5	1590,1	3,0		
Elo	1761,2	0,0	1811,6	2,9		
Syys	1966,0	0,0	2020,6	2,8		
Loka	2175,9	0,3	2229,6	2,5		
Marras	2383,1	0,3	2441,2	2,4		
Joulu	2618,8	0,5	2665,6	1,8		

Yhteisöveron ennakat kumulatiivinen 2017–2019 (tilityskuukauden mukaan)

	2017	Muutos	2018	Muutos	2019	Muutos
	Milj. €	%	Milj. €	%	Milj. €	%
Tammi	32,8	17,5	37,8	15,3	42,6	12,6
Helmi	62,9	14,7	76,4	21,5	84,0	7,4
Maalis	92,9	14,9	114,9	23,7	122,6	0,3
Huhti	122,2	14,6	153,7	25,8	161,7	0,6
Touko	152,8	16,3	190,7	24,8		
Kesä	181,0	15,8	227,4	25,7		
Heinä	209,4	16,5	280,7	34,1		
Elo	244,6	17,4	318,2	30,1		
Syys	278,6	19,2	356,4	27,9		
Loka	312,5	19,3	392,0	25,4		
Marras	357,1	22,5	428,5	20,0		
Joulu	391,3	23,1	468,0	19,6		

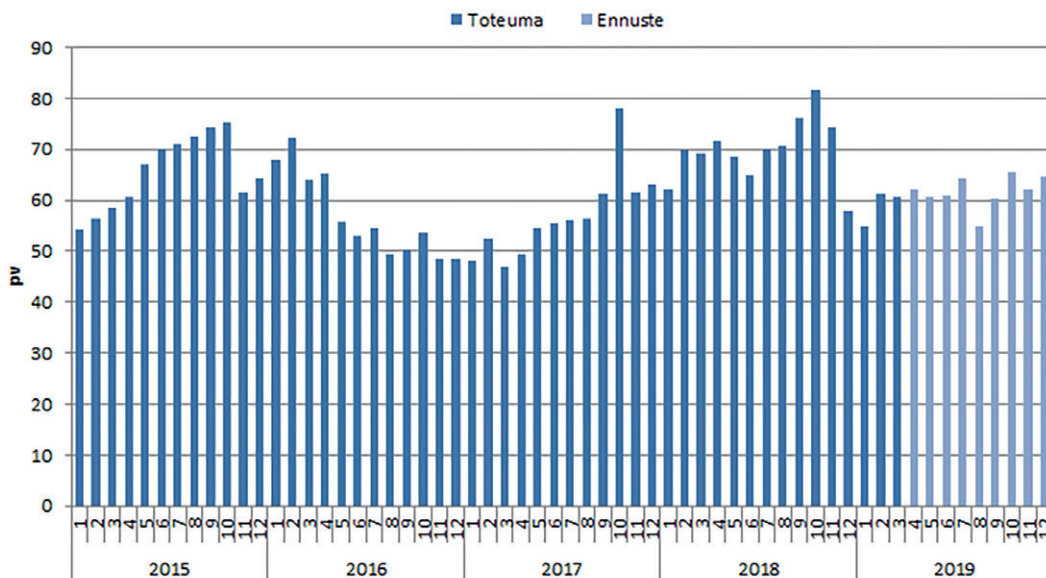
Maksuvalmius

Maksuvalmiuden kehitys maksuvalmiuspäivinä -kaavio sisältää ennusteen vuoden 2019 loppuun sekä toteumat tammikuusta 2015 maaliskuuhun 2019. Kaavion varat eivät sisällä tytäryhteisöjen varoja kaupungin konsernitilillä. Maksuvalmiuden kehitystä kuvaavan kaavion tarkasteluvuosina 2015–2018 kaupungin pitkäaikaisten lainojen määrä aleni nettomääräisesti 105,9 milj. euroa, ja oli vuoden 2018 lopussa yhteensä 1 100,1 milj. euroa.

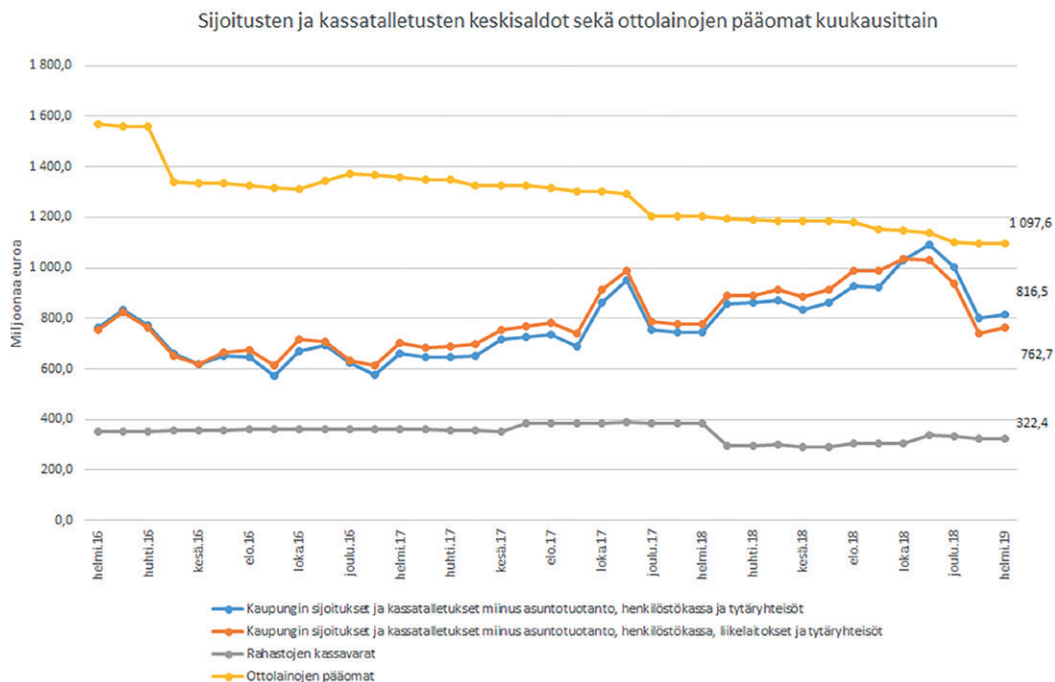
Vuoden 2019 talousarviossa on varauduttu uusien 115 milj. euron ulkoisten lainojen nostoon. Vuonna 2019 pitkäaikaisia lainoja lyhennetään 100,1 milj. euroa (sis. liikenneliikelaitoksen investointeja varten nostetut rahalaitoslainat). Liikenneliikelaitokselle on vuonna 2019 tarkoitus myöntää kaupungin sisäistä lainaa 90 milj. euroa.

Maksuvalmiuden kehitys maksuvalmiuspäivänä 1.1.2015–31.3.2019

Arvioitu lainanotto v. 2019: 115 milj. euroa

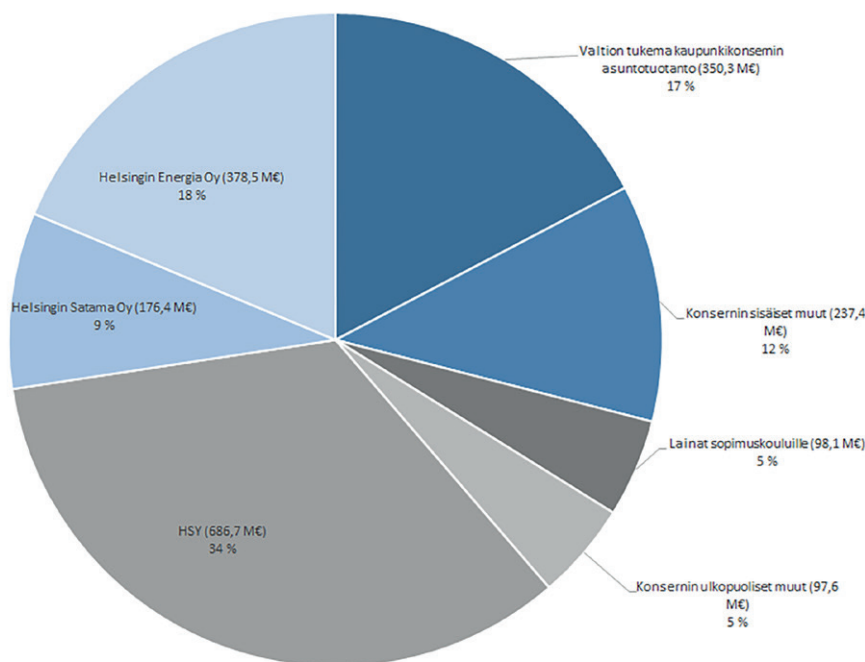
Sijoitusten ja kassatalletusten keskisaldot sekä ottolainojen pääomat kuukausittain

Kassan pieneneminen johtuu verotilitysten rytmien muutoksesta. Verotilitys 28.12.2018 oli vain n. 42,4 miljoonaa euroa, vastaavasti 2017 tilitys oli n. 285,9 miljoonaa euroa.

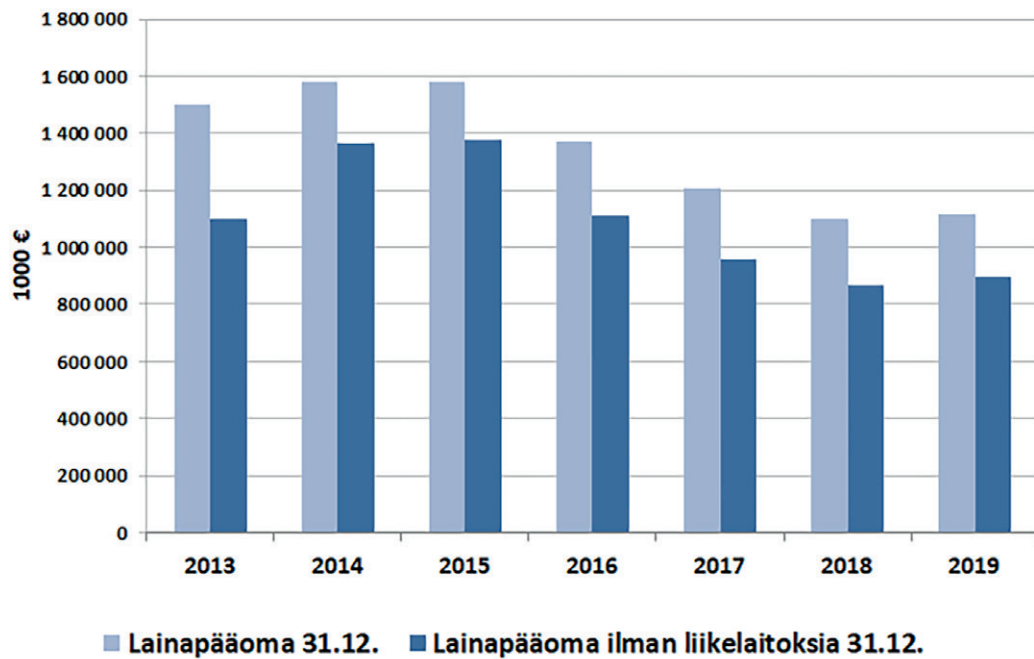
Antolainat

Antolainauskannan jakauma 31.3.2019 (2 024,9 M€)

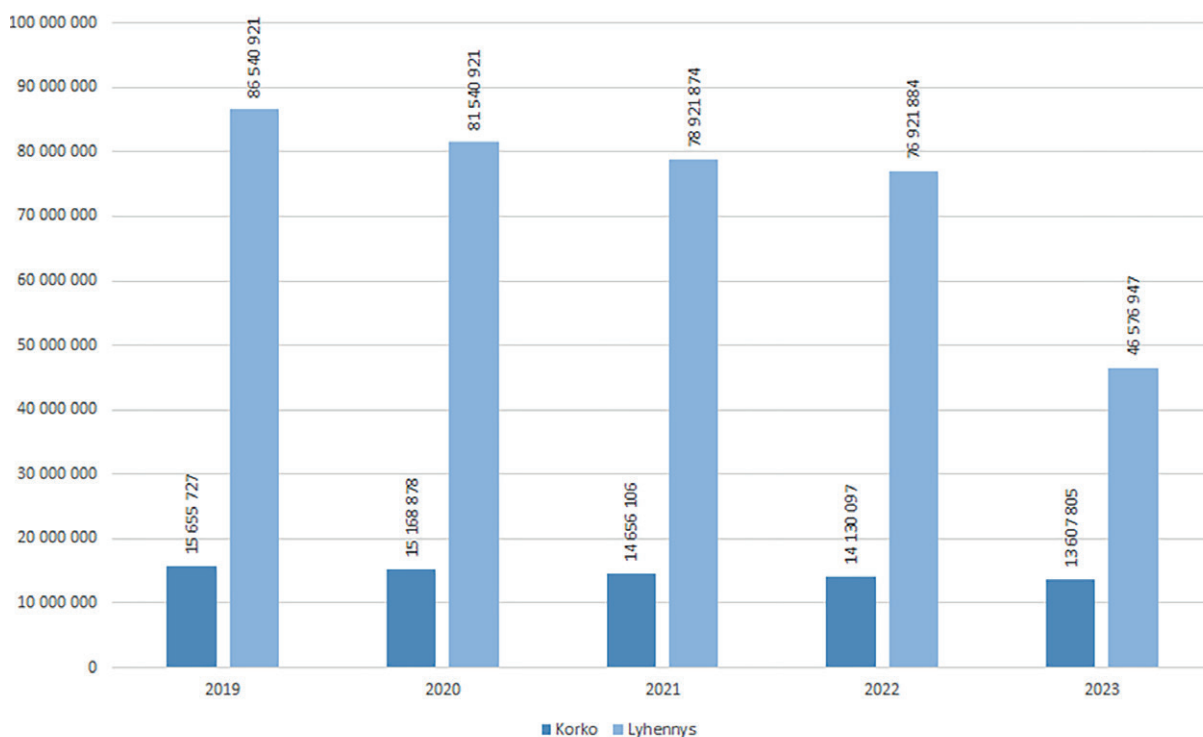

Ottolainat

Helsingin kaupungin lainakanta 2013–2019

Ottolainojen korot

Keskushallinto

Keskushallinnon tulo- ja menoennuste (milj. €)

Tulosyksikkö		TP 2018	TA 2019	1. ennuste 2019	Erotus TA / en- nuste	Ylitys- oikeus 2019
1 Keskushallinto	Tulot yhteensä	24,0	22,6	22,0	-0,6	
	Menot yhteensä	-239,6	-284,6	-278,5	6,1	-19,1
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-303,7		25,1	
	Toimintakate	-215,6	-262,0	-256,6	5,5	-19,1
11001 Vaalit	Tulot yhteensä	1,1	2,1	2,1		
	Menot yhteensä	-2,1	-6,4	-4,0	2,5	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-6,4		2,5	
	Toimintakate	-1,1	-4,3	-1,8	2,5	
12001 Tarkastuslautakunta ja -virasto	Tulot yhteensä	0,0	0,0	0,0		
	Menot yhteensä	-1,7	-2,0	-1,9	0,1	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-2,0		0,1	
	Toimintakate	-1,7	-2,0	-1,9	0,1	
130 Kaupunginhallitus	Tulot yhteensä					
	Menot yhteensä	-9,1	-12,1	-12,1	0,0	-14,3
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-26,4		14,3	
	Toimintakate	-9,1	-12,1	-12,1	0,0	-14,3
14001 Kaupunginkanslia	Tulot yhteensä	15,6	16,1	15,5	-0,6	
	Menot yhteensä	-111,3	-129,1	-127,6	1,5	-4,7
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-133,9		6,2	
	Toimintakate	-95,7	-113,0	-112,1	0,9	-4,7
150 Keskitetysti makset- tavat menot	Tulot yhteensä	7,3	4,4	4,4		
	Menot yhteensä	-115,3	-134,9	-132,9	2,0	0,0
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-135,0		2,1	
	Toimintakate	-108,0	-130,6	-128,5	2,0	0,0

Keskushallinto

Toimialan menot alittavat talousarvion mukaiset määrärahat 6,1 milj. eurolla. Toimialan toiminnoista vaalien järjestämisen menot, kaupunginkanslian toimintamenot ja jaksotetut henkilöstömenot toteutuvat talousarviota pienempinä.

Keskitettyihin kaupunginhallituksen käyttävissä oleviin määrärahoihin sisältyy nuorten syrjäytymisen ehkäisemisen ja alueiden välisen eriytymisen torjumisen hankkeisiin 12.3.2018 myönnetty 5,0 milj. euron määräraha, joka on päätöksen mukaan jaettu toimialojen käyttöön. Erillismäärärahaa käytettiin vuonna 2018 kaikki kolme toimialaa huomioiden noin 1,7 milj. euroa. Hankkeet ovat jatkuneet vuonna 2019 ja kuluvalle vuodelle siirtynyt 3,3 milj. euron määräraha ennakoidaan käytettävän.

Kaupunginkanslian oman toiminnan ennakoidaan alittavan käytettävissä olevat määrärahat 1,5 milj. eurolla. Menosäästöistä pääosa kohdistuu henkilöstömenoihin, mikä johtuu suurelta osin avoimista vakansseista. Kaupunginkanslian irtaimen omaisuuden investointien arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Kaupungintalon aula avautui huhtikuussa uudella konseptilla noin vuoden kehitystyön jälkeen.

Talousarviota vuodelle 2020 valmistellaan kaupunkistrategian taloustavoitteiden mukaisesti. Vuoden 2020 talousarvioehdotuksen valmistelua koskeva valtuuston lähetekeskustelu pidettiin 24.4.

Kaupunkistrategian toteuttamisen arviointi sekä ja johtamisjärjestelmän ja toimialamallin arviointi ovat edenneet suunnitellusti. Kvston 27.9.2017 päätöksen mukaisesti kaupunkistrategian toteuttamista arvioidaan ja seurataan osana vuosittaista talouden ja toiminnan seurantaa. Valtuustokauden puolivälissä tehdään etenemisen tarkastelu. Johtamisjärjestelmän ja toimialamallin arviointikokonaisuus etenee suunnitelman mukaisesti ja arvioinnin kokonaistulokset ovat käytettävissä valtuustokauden puoliväliseminaarissa 13.-14.6.2019.

Kaupunginkanslian johdolla on tehty kaupunkistrategian mittarivalmistelu. Kaupunginhallitus päätti hyväksyä 12.3.2019 kehitettävät mittareilla täydennetyt mittarikokonaisuuden kaupunkistrategian mittaristoksi. Kokonaisuus sisältää 49 kaupunkitasoista mittaria.

Kaupunkistrategian mukaiset elinkeino-, innovaatio- ja kilpailukykyoliittiset toimenpiteet sekä niihin liittyvä kehittäminen ovat toteutumassa elinkeinopoliittisten linjausten painopistealueilla. Painopistealueet ovat kansainvälisesti houkutteleva Helsinki, osaavan työvoiman Helsinki ja alusta uudelle ja kasvavalle elinkeinotoiminnalle.

Helsingin hyvinvointisuunnitelma on esitelty kaupungin johtoryhmälle 1.4.2019 ja se on etenemässä valtuustoon. Hyvinvointisuunnitelma on kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen linjaukset ja keskeiset toimenpiteet kokoava asiakirja. Kävelykeskustan laajentamisen ja maanalaisen kokoojakadun valmistelussa yleissuunnitteluvaiheeseen etenevien vaihtoehtojen valinta on viivästynyt suunnitellusta aikataulusta. Merellinen strategia ja toimintaohjelma on hyväksytty kaupunginhallituksessa. Toimenpiteitä merellisuuden vahvistamiseksi käytännön tasolla on tehty.

Yhteissuunnittelun teemojen osalta kanslia kehittää asiakaskokemuksen mittaamista tulospalkkiotavoitteena. Osallistuvan budjetoinnin yhteiskehittämisyhteistyössä on kaupunkilaisten ehdotuksista tehty konkreettisia suunnitelmia yhdessä kaupunkilaisten kanssa. Vihdintien alueen suunnittelu ja projektiyhdytystyö on edennyt kaupunkiympäristön toimialan kanssa.

Helsingin seudun yhteistyökokous hyväksyi 14 kunnan MAL 2019 -suunnitelman maankäytön ja asumissisältöjen osalta ja suunnitelman etenee kuntien hyväksyttäväksi. Suunnitelma sisältää seudulliset maankäyttöä, asumista ja liikennettä koskevat toimenpiteet vuoteen 2030 ja 2050 mennessä. Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) hallitus hyväksyi MAL 2019 -suunnitelman liikennesisällön omien jäsenkuntiensa osalta kokouksessaan 26.3.2019.

Kaupunkikonsernin merkittävien riskien arviointiprosessissa on tunnistettu riskejä, jotka liittyvät kaupunkitasolla mm. henkilöstön saamiseen, henkilöstön osaamiseen ja jaksamiseen, maakunta- ja sote-uudistukseen, talouskehitykseen, edunvalvonnan toteutumiseen, syrjäytymiseen ja segregatioon, yhteiskunnalliseen radikalisaatioon, digitaaliseen turvallisuuteen ja tietoturvan johtamiseen, ilmastonmuutokseen ja siihen varautumiseen,

rakentamiseen ja asumiseen, toimitiloihin ja rakennettuun ympäristöön, kaupungin kilpailukykyyn, eettisyyteen ja vaatimustenmukaisuuteen, liikennejärjestelmään, kansainväliseen turvallisuusympäristöön sekä johtamiseen ja ennakkointiin.

Keskitettyt menot - TA-luku 150 (kaupunginkanslian käytettäväksi):

- TA-kohta 15001 Toimielinten menojen arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisena.
- TA-kohta 15002 Keskitetysti maksettavien henkilöstömenojen kohdassa arvioidaan säästävän 1,59 milj. euroa. Säästö kohdentuu kaupungin maksamiin eläkkeisiin (tulosityksikkö 1000045). Syynä Palmian eläkevastuiden päättyminen.
- TA-kohdasta 15003 Maksuosuudet, korvaukset ja jäsenmaksut arvioidaan säästävän 530 000 euroa.
- TA-kohta 15004 Keskitetyn hanketoiminnan toimintakate arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisena.
- TA-kohta 15005 Työmarkkinatuen kuntaosuudesta arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisena. Työmarkkinatuen kuntaosuuteen on vuodelle 2019 varattu 62 milj. euroa. Määräraha-avaraus perustuu oletukseen, että tuen saajien kokonaismäärä laskee hieman ja kuukausittain tukea saavien määrän kasvu pysähtyy kuluvan vuoden aikana. Tammikuussa 2019 tukea saaneiden määrä oli samalla tasolla kuin vuotta aiemmin. Tämän hetken ennuste on, että talousarvioon merkitty määräraha-avaraus tulee käytetyksi kokonaisuudessaan. Alkuvuoden toteuma, n. 10,4 milj. euroa vastaa ennustetta.

Osallisuusrahastosta ei tulla ennusteen mukaan käyttämään vuonna 2019 varoja osallistuvan budjetoinnin projektien toteuttamiseen johtuen osallistuvan budjetoinnin toimeenpanon aikataulumuutoksista. OmaStadin etenemisaikataulu rakennettiin valmisteluvaiheessa syksyllä 2018 siten, että ehdotusten toteutusarviointivaihe olisi ollut ohi vuoden loppuun mennessä ja äänestys toukokuussa 2019, jolloin hankkeita olisi voitu käynnistää jo syksyllä 2019.

Osallistuvan budjetoinnin ehdotusvaihe saatiin avatua vasta 15.11. ja se päättyi 9.12. Ehdotusten keräämisvaiheen käynnistymistä viivästytti teknisen alustan valmistautumisen myöhentyminen alkuperäisestä aikataulusta. Ehdotusten suuresta määrästä (1 261), kompleksisuudesta ja kaupunkiympäristön toimialapainotteisuudesta johtuen toteutusarviointiaikaa jatkettiin kuukaudella, joka siirsi vastaavasti muita vaiheita. Äänestys olisi voitu järjestää aikaisintaan kesäkuussa. Kesälomakaudella äänestystä ei ole tarkoituksenmukaista toteuttaa, joten äänestys päätettiin siirtää syksyyn. Ottaen huomioon äänestystuloksen vahvistamiseen ja toimeenpanopäätöksen liittyvä päätösvalmistelu, vahvistettujen hankkeiden toimeenpanon valmistelu päästään käynnistämään aikaisintaan loppuvuodesta ja varsinainen toimeenpano siirtynee 2020 vuoden puolelle.

Palvelukeskusliikelaitos

Liikelylijäämätavoitteesta (5 031 000 euroa) arvioidaan jäävän noin 2,5 milj. euroa johtuen siitä, että talousarviossa ei ole varauduttu aikaisemmin kaupungin tukeman KuEL-maksun kustannusten kattamiseen kustannusvaikutuksiltaan noin 2,0 milj. euroa vuonna 2019.

Palvelukeskusliikelaitos on valinnut kuusi keskeistä kärkiprojektia. Projekteista kaksi keskittyy asiakaskokemukseen, kaksi osaamisen kehittämiseen ja rekrytointiin sekä työntekijäkokemukseen ja yksi palvelukehitykseen ja -muotoiluun ja yksi tiedolla johtamiseen keskeisen datan keräämisellä. Projektit ovat käynnistyneet.

Varsinaisten strategisten tupa-tavoitteiden osalta asiakaskokemustavoitetta todennetaan asiakastyytyväisyyskyselyillä ja palautteella. Asiakastyytyväisyyskyselyjä toteutetaan suunnitelman

mukaisesti. Oman digitalisaatio-ohjelman laatiminen on käynnistynyt.

Palvelukeskusliikelaitoksen vuositeema Päivä päivältä parempaa palvelua jalkauttaa osaltaan kaupunkistrategiaa kaikkiin työyhteisöihin liki 1 500 työntekijän toimintaan teematehtävien ja ”palvelukävelyn” avulla.

Sitovana toiminnallisena tavoitteena on asiakastyytyväisyys vähintään 3,5 (asteikolla 1-5) ja sen arvioidaan toteutuvan vuonna 2019.

Muut toiminnan tavoitteet vuodelle 2019 ovat: Liikelylijäämä vähintään 5,1 % liikevaihdosta, sijoitetun pääoman tuotto on vähintään 7,0 % ja henkilöstökulut (ml. työvoiman ostot) enintään 49,6 % liikevaihdosta. Muiden toiminnan tavoitteiden toteutumiseen liittyy epävarmuustekijöitä KuEL-maksun nousun takia.

Palvelukeskuksen tulos- ja rahoituslaskelmaennuste

Rahoituslaskelma	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	1. Ennuste 2019	Erotus TA / ennuste
Tuloslaskelma				
Liikevaihto	110 561	96 976	99 094	2 117
Liiketoiminnan muut tuotot	725	480	437	-43
Varsinaiset kulut	-103 544	-91 903	-96 717	-4 814
Poistot	-317	-523	-278	245
Liikelylijäämä/alijäämä	7 426	5 031	2 536	-2 495
Rahoitustuotot ja -kulut	-81	-80	-80	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	7 345	4 951	2 456	-2 495
Rahoituslaskelma				
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Liikelylijäämä (-alijäämä)	7 426	5 031	2 536	-2 495
Poistot ja arvonalentumiset	-317	-523	-278	245
Rahoitustuotot ja -kulut	-81	-80	-80	
Toiminnan rahavirta	7 662	5 474	2 734	-2 740
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-71	-800	-400	400
Investoinnin rahavirta	-71	-800	-400	400
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	7 590	4 674	2 334	-2 340
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Muut maksuvalmiuden muutokset	-7 591	-320	-300	20
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-7 591	-320	-300	20
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	0	4 354	2 034	-2 320

Työterveysliikelaitos

Työterveys Helsinki arvioi, että liikeylijäämätavoite (140 000 euroa) saavutetaan vuonna 2019.

Työterveys Helsinki on käynnistänyt Liikkumishjelman mukaisesti yhdessä henkilöstöliikunnan kanssa hankkeen liikuntavalmennus tavoitteena arkiliikunta-aktiivisuuden lisääminen.

Asiakaskokemusta kuvaava sitova toiminnallinen tavoite nettosuositusindeksi (NPS 70) saavutetaan vuonna 2019.

Lääkäreiden rekrytointiongelmat heikentävät omaa palvelutuotantoa, mikä näkyy lisääntyvinä ostopalveluina. Vastaanottopalveluiden kysyntä on kasvussa, ja erilaiset työssäjaksamiseen liittyvät ongelmat tulevat korostuneesti esiin. Potilastietojärjestelmässä ja sen rajapinnoissa olevat häiriöt ja ongelmat hidastavat työnkulkua.

Työterveys Helsingin tulos- ja rahoituslaskelmaennuste				
Rahoituslaskelma	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	1. Ennuste 2019	Erotus TA / ennuste
Tuloslaskelma				
Liikevaihto	16 718	16 750	16 865	115
Liiketoiminnan muut tuotot	390	338	419	82
Varsinaiset kulut	-16 211	-16 931	-17 128	-197
Poistot	-21	-17	-17	
Liikeylijäämä/alijäämä	875	140	140	0
Rahoitustuotot ja -kulut	-40	-40	-40	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	835	100	100	0
Rahoituslaskelma				
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Liikeylijäämä (-alijäämä)	875	140	140	0
Poistot ja arvonalentumiset	-21	-17	-17	
Rahoitustuotot ja -kulut	-40	-40	-40	
Toiminnan rahavirta	856	117	117	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	0	-31	-31	
Investoinnin rahavirta	0	-31	-31	
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	856	86	86	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Muut maksuvalmiuden muutokset	-856			
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-856			
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	0	86	86	0

Taloushallintopalveluliikelaitos

Talpan vuoden 2019 tuloksen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Tiedossa ei ole sellaisia muutoksia omassa tai asiakkaiden toiminnassa, joilla olisi vaikutusta talousarvion toteutumiseen. Investointeihin on varattu talousarviossa 400 000 euroa ja tämän ennustetaan toteutuvan.

Talousarviovuoden tavoitteeksi asetettiin ”Uudistuva Talpa” ja kaupunkistrategian mukaisesti Talpan henkilöstö on mukana palveluiden uudistamisessa. Lisäksi Talpan toimintaa ohjaavat kustannustehokkuus sekä palvelujen ja asiakaspalvelun korkea laatu.

Talousarviossa sovitun mukaisesti Talpa raportoi kuukausittain asiakkailleen talous- ja palkkahallinnon eri suoritteiden toteutumisesta sekä jatkaa sähköisten palveluiden käyttöönottoa ja kehitystyötä automatisaation ja robotiikan avulla.

Toteutumisennusteessa talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutumiseen ei ole havaittu esteitä.

Taloushallintopalveluliikelaitoksella on talousarviossa kaksi sitovaa tavoitetta: asiakastyytyväisyys vähintään 3,85 ja tilikauden tulos on $\geq 15\ 000$ euroa. Näiden molempien ennustetaan toteutuvan.

Taloushallintopalvelun tulos- ja rahoituslaskelmaennuste

Rahoituslaskelma	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	1. Ennuste 2019	Erotus TA / ennuste
Tuloslaskelma				
Liikevaihto	28 262	28 869	28 869	
Liiketoiminnan muut tuotot	130	81	81	
Varsinaiset kulut	-28 080	-28 689	-28 689	-0
Poistot	-222	-190	-190	
Liikelyijäämä/alijäämä	90	71	71	-0
Rahoitustuotot ja -kulut	-56	-56	-56	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	35	15	15	-0
Rahoituslaskelma				
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Liikelyijäämä (-alijäämä)	90	71	71	-0
Poistot ja arvonalentumiset	-222	-190	-190	
Rahoitustuotot ja -kulut	-56	-56	-56	
Toiminnan rahavirta	256	205	205	-0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-114	-400	-400	
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	142	-195	-195	-0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Muut maksuvalmiuden muutokset	-142			
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-142			
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	0	-195	-195	-0

Rakentamispalveluliikelaitos

Rakentamispalveluliikelaitoksen (Staran) talousarvion mukaiset tulot vuodelle 2019 ovat 213,9 milj. euroa. Tulojen ennustetaan koko vuoden osalta toteutuvan 230,6 milj. euron suuruisina eli ylitys talousarvioon on 16,7 milj. euroa rakentamisen kasvaneesta volyymista sekä logistiikkakeskuksen siirrosta johtuen.

Talousarvion mukaiset varsinaiset menot vuodelle 2019 ovat 206,4 milj. euroa ja niistä ennustetaan toteutuvan 222,9 milj. euroa, jolloin varsinaisten menojen ennakoitaan toteutuvan 16,5 milj. euroa talousarviota suurempana. Ennusteen käyttökateeksi muodostuu 7,7 milj. euroa. Poistot ovat ennusteessa 3,6 milj. euroa, jolloin liikeylijäämää syntyy 4,1 milj. euroa. Talousarvion liikeylijäämä on 3,8 milj. euroa, joka ennusteen mukaan ylitetään 0,3 milj. eurolla. Staran korvaus peruspääomalle on 1,9 milj. euroa vuonna 2019 ja tilikauden ylijäämäksi ennustetaan 2,1 milj. euroa. Ennusteen mukainen liikevaihto on 2,3 % (5,5 milj. euroa) edellisvuoden liikevaihtoa pienempi. Tilikauden ylijäämän ennakoitaan olevan noin 3,2 milj. euroa edellisvuotta pienempi.

Talousarviossa ja tulosbudjetissa on suunniteltu käytettävän työkoneiden ja autojen sekä muun irtaimen omaisuuden hankintaan 3,0 milj. euroa, minkä ennustetaan toteutuvan suunnitelman mukaisesti.

Rakennustekniikan tämän hetkinen tilauskanta on hyvä. Suurimpia hankkeita ovat Suvilahden kaasukello, Hakaniemen kauppahalli, Lpk Lauttasaari ja Marian sairaalan start-up tilamuutokset. Resursseja täydennetään palveluiden ostoina urakoitsijoilta. Tulokseen tuo epävarmuutta Vuosaaren tukikohtahankkeen jatkon tilanne.

Kaupunkitekniikan rakentaminen-osaston työkanta on vahva. Pilaantuneiden maiden kunnostustöiden siirtyminen kaupunkiympäristön toimialalle tulee vähentämään Staran käyttöä.

Kaupunkitekniikan ylläpidon töiden kannalta alkutalvi oli hyvin runsasluminen aiheuttaen noin kuusi miljoonaa euroa enemmän kuluja normaaliin talveen verrattuna. Lisäkulut saadaan katettua pääasiakaan toimesta.

Ympäristöhoidon-osaston toiminnan ja tulojen ennakoitaan toteutuvan suunnitellusti.

Palvelukeskusliikelaitoksen logistiikkakeskuksen koko toiminta siirrettiin 1.12.2018 alkaen osaksi Staran logistiikkaosastoa, mikä kasvattaa logistiikkaosaston toimintaa merkittävästi.

Stara pyrkii vuoteen 2021 määritettyyn tahtotilaan viiden menestystekijän ja niitä toteuttavien kehittämishankkeiden avulla. Staran strategiset kehittämissuunnitelmat ja toimenpiteet tukevat sekä kaupunkistrategian 2017–2021 että Staran tavoitteiden toteuttamista. Staralla on voimassa oleva ekokompassi ja ympäristöohjelma vuosille 2017–2019. Ympäristötoimenpiteiden toteuttamista jatketaan vuonna 2019 ympäristöohjelman mukaisesti. Staralla on energiansäästöön, hankintojen ympäristökriteereihin ja biopolttoaineiden käyttöön liittyviä tavoitteita.

Kaupunkiympäristötoimialan ja Staran välille allekirjoitettiin yhteistyösopimus vuonna 2018. Vuonna 2019 laaditaan palvelukohtaisia palvelusopimuksia. Tavoitteena ovat asiakkuuden vahvistaminen sekä pitkäkestoisemmat sopimukset. Osana kumppanuus- ja palvelusopimusten uudistamista ja asiakkuuksien hallintaa Stara on määrittänyt syksyllä 2018 yhdessä suurimman asiakkaansa kanssa yhteiset kehittämisen painopisteet vuosille 2019–2021. Yhteinen kehittäminen toteuttaa kaupunkistrategian tavoitetta kaupunkikokonaisuuden ohjattavuuden parantamisesta.

Staran digitalisaatio-ohjelman toimeenpano käynnistyy vuonna 2019. Hanke toteuttaa kaupunkistrategiaa digitalisaation, tekoälyn ja robotisaation hyödyntämisestä ja edistää julkisen sektorin ekosysteemin rakentamista. Tavoitteena on tuottavuuden parantaminen. Digitalisaatio-ohjelmassa määritetään Staran digitalisaation ja robotisaation hyödyntämisen tavoitteet ja periaatteet, tietojärjestelmäarkkitehtuuri ja tarvittava teknologia tuleville vuosille.

Vuonna 2018 valmistui selvitys, joka koski Staran tilaaja ja tuottaja – roolin erottamista toisistaan. Sen jatkoksi käynnistyi teknisten palvelujen palvelustrategisia linjauksia koskeva työ, jonka on tarkoitus valmistua toukokuussa 2019.

Sitovien toiminnallisten tavoitteiden ennustetaan toteutuvan.

Rakentamispalvelun tulos- ja rahoituslaskelmaennuste

Rahoituslaskelma	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	1. Ennuste 2019	Erotus TA / ennuste
Tuloslaskelma				
Liikevaihto	232 101	210 518	227 137	16 619
Valmistus omaan käyttöön				
Liiketoiminnan muut tuotot	4 040	3 383	3 490	108
Varsinaiset kulut	-225 483	-206 418	-222 936	-16 517
Poistot	-3 321	-3 728	-3 603	125
Liikelylijäämä/alijäämä	7 337	3 754	4 088	335
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 953	-1 944	-1 944	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	5 384	1 810	2 144	335
Rahoituslaskelma				
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Liikelylijäämä (-alijäämä)	7 337	3 754	4 088	335
Poistot ja arvonalentumiset	-3 321	-3 728	-3 603	125
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 953	-1 944	-1 944	
Toiminnan rahavirta	8 705	5 538	5 747	210
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-1 921	-3 000	-3 000	
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	6 784	2 538	2 747	210
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset	-6 784			
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-6 784			
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	0	2 538	2 747	210

Sitovat tavoitteet

TARKASTUSLAUTAKUNTA JA -VIRASTO

Kaupunkistrategian teema	Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittarit	Sitovan toiminnan tavoitteen mittareiden toteutumisennuste 1/2019	Kytkeytyminen kaupunkiyhteisiin hankkeisiin ja yhteissuunnittelun teemoihin
Maailman toimivin kaupunki	Tarkastuslautakunnan arviointitoiminta kohdistuu kaupunkistrategian toteutumisen arviointiin.	Tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelmaan sisältyvistä vuosittain vaihtuvista aiheista (pl. tavoitearviointit, vaikuttavuuden seuranta ja talouden arviointi) vähintään 65 prosenttia liittyy kaupunkistrategiassa asetettujen linjausten tai tavoitteiden arviointiin.	Tavoite toteutuu (vähintään 65 prosenttia)	

KAUPUNGINKANSLIA

Kaupunkistrategian teema	Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittarit	Sitovan toiminnan tavoitteen mittareiden toteutumisennuste 1/2019	Kytkeytyminen kaupunkiyhteisiin hankkeisiin ja yhteissuunnittelun teemoihin
Maailman toimivin kaupunki Uudistuvat palvelut	Kanslian digikartan toteuttaminen ja digitalisaation parempi hyödyntäminen kanslian digikyvykkyyden ja osaamistason vahvistamiseksi	Kansliassa toteutetaan data-analytiikan menetelmillä kaupunkistrategiaan tai kaupunkikokonaisuuteen liittyviä kokeiluja kolme kappaletta vuoden 2019 aikana. Kokeiluissa yhdistetään uusilla menetelmillä kaupungin sisäisiä tai ulkoisia tietovarantoja, joita ei ole aiemmin yhdistetty.	Tavoite toteutuu	Asiakaskokemus ja asiakastyytyväisyys Osallisuus Työllisyys
Maailman toimivin kaupunki Kestävän kasvun turvaaminen Uudistuvat palvelut	Alustana toimiminen innovaatiotoiminnalle ja uudelle liiketoiminnalle	Luodaan 1. versio kaupunkitasoiseksi toimintamalliksi siitä miten kaupunki toimii innovaatioiden, kehittämisen ja kokeilujen alustana yrityksille Yritysten mitattu halukkuus suosittelaa Helsinkiä sijaintipaikkana kasvaa vuoden 2016 lähtötasoon verrattuna Aluerakentamisprojekteissa aloitetaan viisi uutta rakentamiseen liittyvää tutkimus-, kehitys- ja innovaatiohanketta	Toteutuu Toteutuu Toteutuu	Elinkeinopoliittiset toimenpiteet Elinkeinopoliittiset toimenpiteet Elinkeinopoliittiset toimenpiteet
Maailman toimivin kaupunki Kestävän kasvun turvaaminen Vastuullinen taloudenpito	Vakaan talouden ja kestävän kasvun turvaaminen	Investointien rahoittaminen tulorahoituksella. Lainakanta/asukas ei kasva (1871€/asukas, TP 2017 taso) Aloitettujen asuntojen lukumäärä (7 000 asuntoa) Helsingin yksityisen sektorin työpaikkojen määrän kasvu suhteessa asukasluvun kasvuun Helsingin työttömyysaste ja pitkäaikaistyöttömien määrä laskevat vuoden 2017 lähtötasoon verrattuna Varmistetaan hallintamuotojakauman tasapainottaminen maankäyttösopimuksilla ja tontinluovutuksessa, niin että oppilaaksiottoalueiden hallintamuotojakauma muuttuu kohti AM-ohjelman mukaista tavoitetta Projektialueiden investointimäärärahojen vaikuttavuus paranee, käyttämättä jääneiden investointimäärärahojen osuus vähenee neljänneksen verrattuna vuoteen 2018	Toteutuu Toteutuu 7000 Toteutuu Toteutuu Toteutuu Toteutuu	Elävät kaupunginosat Elinkeinopoliittiset toimenpiteet Työllisyys Elävät kaupunginosat Elävät kaupunginosat

PALVELUKESKUSLIIKELAITOS

Kaupunkistrategian teema	Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittarit	Sitovan toiminnan tavoitteen mittareiden toteutumisenuste 1/2019	Kytkeytyminen kaupunkiyhteisiin hankkeisiin ja yhteissuunnittelun teemoihin
Maailman toimivin kaupunki	Kehitymme yhdessä, osallistumme ja muutamme toimintakulttuuria	Asiakastyytyväisyys vähintään 3,5 (asteikolla 1–5).	Odotetaan toteutuvan edellisten vuosien tapaan	Hyvä, laadukas ja uudistuva palvelu
Uudistuvat palvelut	Palvelemme päivä päivältä paremmin Huolehdimme palvelujen laadusta ja uudistamme niitä			
Kestävän kasvun turvaaminen kaupungin keskeinen tehtävä	Toimimme vastuullisesti, kestävästi ja tuottavasti Olemme haluttu työpaikka ja huolehdimme henkilöstöstä			Vastuullinen, kestävä ja tuottava toiminta Osallisuus

RAKENTAMISPALVELULIIKELAITOS

Kaupunkistrategian teema	Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittarit	Sitovan toiminnan tavoitteen mittareiden toteutumisenuste 1/2019	Kytkeytyminen kaupunkiyhteisiin hankkeisiin ja yhteissuunnittelun teemoihin
Maailman toimivin kaupunki				
Kestävän kasvun turvaaminen	Staran käytössä olevien toimilohkeiden energiatehokkuus paranee	Energiansäästö tavoite on 4 % vuoden 2015 energiankulutuksesta. Tavoitteeseen sisältyvät sähkön ja säänormitetun kaukolämmön kulutus	Toteutuu	Kiinteistöstrategia Hiilineutraali Helsinki 2035 -päästövähennysohjelma
Ekologisesti kestävä kehitys				
Uudistuvat palvelut	Asiakastyytyväisyys kehittyy myönteisesti, tavoitellaan tasoa hyvä (NSI 20–40)	Asiakaskyselyyn perustuva nettosuositteluindeksi (NSI) arvo on ≥ 30 (vaihteluväli -100 – 100)	Toteutuu	Asiakaskokemus ja asiakastyytyväisyys
Asukaslähtöisyys ja osallisuus				
Henkilöstön hyvinvointi ja johtaminen	Tapaturmataajuus pienenee	Tapaturmataajuus laskee kolmen edellisen vuoden keskiarvosta 5 %	Toteutuu	
Vastuullinen taloudenpito	Positiivinen tuottavuuskehitys	Kiinteät kustannukset toteutuvat edellistä vuotta pienempinä.	Toteutuu	
Toiminnan tuottavuus				

TALPA

Sitova toiminnan tavoitteet	TA 2019	Ennuste 1/2019
Asiakastyytyväisyys \geq 3,85	3,85	3,85
Tilikauden tulos \geq 15 000 €	15000	15000

TYÖTERVEYS

Kaupunkistrategian teema	Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittarit	Sitovan toiminnan tavoitteen mittareiden toteutumisennuste 1/2019	Kytkeytyminen kaupunkiyhteisiin hankkeisiin ja yhteissuunnittelun teemoihin
Uudistuvat palvelut	Käyttäytyvyttä kuvaavaan asiakaskokemuksen taustalla on palveluiden saatavuus, sujuvuus ja helppous.	Asiakaskokemusta kuvaavan nettosuositteluindeksin (NPS)* taso 70.	70	

TARKASTUSLAUTAKUNTA JA -VIRASTO

Määrä- ja taloustavoitteet	TA 2019	Ennuste
Suoritetavoitteet		
Henkilötyöpäivät	3 400	3 400
Tehokkuus/taloudellisuus		
Arviointi- ja tarkastustyöhön käytettyjen työpäivien osuus henkilötyöpäivistä	75,00 %	75,00 %
Arviointikertomus valmistuu 30.4. mennessä	30.4.	9.4.2019
Tilintarkastuskertomus annetaan 30.4. mennessä	30.4.	26.4.2019
Toiminnan laajuustiedot		
Tilintarkastuspäivät per tilivuosi, ulkoisen tilintarkastajan toteutuneet tarkastuspäivät	390	390
Resurssit		
Henkilöstön määrä	18	16
Tarkastusta ja arviointia tekevän henkilöstön määrä	16	14
Tuottavuus	TA 2019	Ennuste
Tuottavuuden kehittyminen (2016=100)	101	101,5
Tilankäytön tehokkuus	TA 2019	Ennuste
Tilojen kokonaispinta-ala	602	602

PALVELUKESKUSLIIKELAITOS

Määrä- ja taloustavoitteet	2019	Ennuste
Kannattavuus		
Liikeliijäämä	5,1	2,5
Sijoitetun pääoman tuotto	7,00	3,2
Henkilöstökulut (ml. työvoiman ostot), enintään liikevaihdosta	49,6	52,8
Rahoitusrakenne		
Omavaraisuusaste, %	82,6	82,6

RAKENTAMISPALVELULIIKELAITOS

Määrä- ja taloustavoitteet	2019	Ennuste
Suoritetavoitteet		
Tehokkuus/taloudellisuus		
Liikevaihto/henkilö, 1 000€	158,6	171,0
Käyttökate/henkilö, 1 000€	5,5	5,7
Toiminnan laajuustiedot		
Liikevaihdon muutos, %	0,0	-2,3
Investoinnit liikevaihdesta, %	1,4	1,3
Rakennettu katuala, ha *)	18,5	18,5
Rakennettu katuvihreä, ha *)	5,4	5,4
Rakennettu puistoala *)	11,7	11,7
Vesi- ja viemäriputket, jm *)	14 600	14 600
Uudis- ja korjausrakentamiskohteet, kpl *)	3 425	3 425
<i>*) Asiakkaiden tilauksista, hankkeiden vaikeusasteista ja tuottavuuskehityksestä johtuen määrät voivat vaihdella vuosittain +/- 10 %.</i>		
Hoidettavat katualueet, ha**)	1 149	1 149
Hoidettava katuvihreä, ha **)	296	296
Hoidettavat puistoalueet, ha **)	918	918
Luonnonhoitotyöt metsissä, ha **)	273	273
<i>***) Vuosivaihtelusta ja uusien alueiden rakentamisesta johtuen hoidettavat alueet kasvavat vuosittain 1-5 %.</i>		
Resurssit		
Henkilöstön määrä (31.12.)	1 349	1 349
Kannattavuus		
Käyttökate, %	3,5	3,3
Liikelylijäämä liikevaihdesta, %	1,8	1,8
Tuottavuuden toteutuminen 2017-2021 (2016=100)	2019	Ennuste
Tuottavuus	105	105
Tilankäytön tehokkuuden toteutuminen 2017 - 2021	2019	Ennuste
Indeksi (2016= 81 006 htm ² kokonaispinta-ala)	94,3	94,3
Tilojen kokonaispinta-ala (htm ²)	76 400	76 400

TALOUSHALLINTOPALVELULIIKELAITOS

Määrä- ja taloustavoitteet	2019	Ennuste
Suoritetavoitteet (tuhatta)		
Myyntilaskut ja myyntireskontralaskut, kpl	1 174	1 174
Maksumuistutukset ja perintätoimeksiannot, kpl	224	224
Ostolaskut, kpl	795	795
Palkka- ja palkkiolipukkeet, kpl	774	774
Tehokkuus/taloudellisuus		
Automaattisesti tiliöityvät tilioteviennit, %	70,5	70,5
E-laskujen osuus lähtevistä laskusta, %	34,0	34,0
Automaattisesti täsmäytyvät ostolaskut - Automatiskt avstämda inköpsfakturor, %	22,0	22,0
CM-järjestelmässä täsmäytyvät ostolaskut, %	19,0	19,0
Sähköisesti ilmoitetut poissaolot, %	77,0	77,0
Sähköiset palkkalipukkeet - Elektroniska lönebesked, %	80,0	80,0
Henkilötyövuodet	365	365
Tuottavuus (2016 = 0)	103,9	103,9
Liikevaihto/henkilötyövuosi, tuhatta euroa	79	79

TYÖTERVEYSLIKELAITOS

Määrä- ja taloustavoitteet	2019	Ennuste
Suoritetavoitteet		
Nettosuositteluindeksi (NPS)	70	70
T3 yleislääkäri	5	7
T3 työterveyslääkäri	10	14
T3 työterveyshoitaja	3	4
Asiakasmäärä	39 500	39 500
Kirjanpidon myynti/asiakasmäärä	433	438
Tehokkuus		
Liikevaihto/henkilö	116	117
Resurssit		
Henkilöstön määrä	144	144
Tuottavuuden toteutuminen 2017 - 2021 (tuottavuus 2016=100)	2019	Ennuste
Tuottavuusindeksi	100	94

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Kasvatuksen ja koulutuksen tulo- ja menoennuste (milj. €)

Tulosyksikkö		TP 2018	TA 2019	1. ennuste 2019	Erotus TA / en- nuste	Ylitysoi- keus 2019
2 Kasvatuksen ja kou- lutuksen toimiala	Tulot yhteensä	66,1	57,5	62,3	4,8	
	Menot yhteensä	-1138,8	-1193,4	-1200,0	-6,6	
	TA+ylitysoikeus/TA+yliit/Enn		-1193,4		-6,6	
	Toimintakate	-1072,7	-1136,0	-1137,7	-1,8	

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Toimintaympäristön keskeisten muutosten vaikutukset talousarvion toteutumiseen

Tuloja arvioidaan kertyvän noin 4,8 miljoonaa euroa eli 8,4 % enemmän kuin talousarviossa. Lisätulot kertyvät kaupungin saamista käyttötarkoitussidonnaisista valtionavustuksista sekä muusta ulkopuolisesta rahoituksesta, jota ei ole pystytty huomioimaan talousarviossa sekä kasvaneista varhaiskasvatuksen maksuista.

Menoja ennakoidaan kertyvän 6,6 miljoonaa euroa eli 0,6% yli talousarvion. Menoylitys johtuu pääosin kaupungin saamista käyttötarkoitussidonnaisista valtionavustuksista sekä muusta ulkopuolisesta rahoituksesta, joita ei ole pystytty huomioimaan talousarviossa. Ulkopuolisesta rahoituksesta johtuvan menoylityksen kokonaissumman arvioidaan olevan 4,3 miljoonaa euroa. Lisäksi menoja kasvattavat maksettavat epäpätevyyskorvaukset joiden arvioidut kulut ovat 2,3 miljoonaa euroa.

Ammatillinen koulutus sai joulukuussa 2018 vuodeksi 2019 järjestämislupaan 1 029 opiskelijavuotta lisää, yhteensä 9 976 opiskelijavuotta. Päätöksen ajankohdasta johtuen lisäystä ei ole pystytty huomioimaan talousarviossa.

Suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa ennustetaan olevan lapsia noin 430 eli 1,1 % vähemmän, kun talousarviossa on ennakoitu. Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa lapsimäärän arvioidaan olevan talousarvion tasolla.

Suomenkielisessä perusopetuksessa oppilasmäärän ennustetaan alittavan talousarvion 200 (0,5 %) oppilaalla. Ruotsinkielisen perusopetuksen oppilasmäärän ennustetaan olevan talousarvion tasolla.

Koululaisten iltapäivätoiminnan asiakasmäärän ennustetaan toteutuvan kokonaisuudessaan talousarvion tasolla.

Suomenkielisten lukioiden opiskelijamäärän ennustetaan ylittävän talousarvion 60 (0,8 %) opiskelijalla. Ruotsinkielisten lukioiden opiskelijamäärän ennustetaan ylittävän talousarvion 30 (2,5 %) opiskelijalla.

Stadin ammattiopiston opiskelijavuosimäärän ennustetaan olevan vähintään talousarvion sekä varsinaisen järjestämisluvan tasolla. Järjestämislupaan saatujen 1029 lisäopiskelijavuoden ennustetaan toteutuvan osittain.

Vapaan sivistystyön opetustuntimäärien ja opiskelijamäärien ennustetaan pysyvän talousarvion tasolla.

Kaupunkistrategian, kaupunkiyhteisten hankkeiden ja yhteissuunnittelun teemojen toimenpiteiden toteuttamisen edistyminen ja mahdolliset poikkeamat tai muutokset

Maksuton varhaiskasvatus 5-vuotiaille helsinkiläisille (4h/ pv) käynnistyi elokuussa 2018. Kotihoidon tuen kuntalisästä luovutaan yli 2-vuotiaiden lasten osalta 1.5.2019 alkaen. Laadukas varhaiskasvatus ja opetus vähentävät eriarvoisuutta. Maksuttomuudella tavoitellaan varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nosta.

Nuorten syrjäytymishaasteen ratkaisemisen kaupunkistrategiahanke Mukana-ohjelma hyväksyttiin 11.2.2019. Mukana-ohjelmassa on 32 toimenpidettä, joista yhtä lukuun ottamatta kaikkien tavoitteena on olla vuoden 2019 aikana käynnissä. Huhtikuun tilanteessa puolet toimenpiteistä on edennyt aktiiviseen toteutusvaiheeseen ja muissa toimenpiteissä toiminta on suunnitteluvaiheessa. Toimenpiteistä vain kolme on yhden toimialan sisäisiä palvelukokonaisuuksia kokoavia toimenpiteitä, muut edellyttävät laajaa yhteistyötä toimialojen välillä. Alueellisten toimenpiteiden toteuttaminen on käynnistynyt Mellunkylän, Kannelmäki-Malminkartanon sekä Malmin alueilla.

Mukana-hankkeen inklusiivinen varhaiskasvatus ja perusopetusosioon on laadittu toimintasuunnitelmat, valittu pilottiyksiköt ja käynnistetty toimenpiteet sekä laadittu aikataulu mallien laadintaan ja jakamiseen koko kaupungin tasolla. Toisen asteen erityisopetuksen kehittäminen on käynnistynyt, toimenpiteet tunnistettu ja laadittu ohjeistukset, mallit opiskelijoiden tukemisesta. Minun silmin- sinun silmin ohjelma rasisimin ehkäisemiseksi on käynnissä ja koulujen henkilöstöä on koulutettu ohjelmaan laajasti.

Kiusaamisen vastainen ohjelma on käynnistetty. Ohjelma otetaan käyttöön lukuvuonna 2019–2020. Suunnittelu ja toteutus tehdään yhdessä oppilaiden ja opiskelijoiden kanssa. Ohjelmaan kytketään käyttöönottokampanja.

Koulutustakuuta toteutetaan edelleen Helsingissä, eli kaikille perusopetuksen päättävillä on tarjolla jatkokoulutuspaikka.

Ohjaamo-toimintamallia jatketaan yhteistyösopimuksella Uudenmaan TE-toimiston kanssa. Stadin ammattiopisto tuottaa Ohjaamoon opinto-ohjaajan palvelut sekä pedagogisen tuen.

Lapset, oppilaat ja opiskelijat liikkuvat yhä enemmän kiinteänä osana varhaiskasvatusta ja koulupäivää. Liikkumishankkeet ovat käynnissä kaikilla koulutusasteilla. Liikkumisohjelmien mukaiset toimenpiteet eri koulutusasteilla: Liikkuvan arjen rakenteita varhaiskasvatuksessa, Liikkuva koulu -ohjelma perusopetuksessa, Liikettä opiskelijaelämään-lukiokoulutuksessa. Koko toimialan Unelmien liikuntapäivä 10.5.

Myönteisen erityiskohtelun rahoitusta jatketaan suomen- ja ruotsinkielisessä perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa sekä suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa edelleen ja sitä on laajennettu ruotsinkieliseen varhaiskasvatukseen sekä ammatilliseen koulutukseen.

Maahanmuuttajien kasvatuksen ja koulutuksen kehittämissuunnitelma 2018–2021 hyväksyttiin kasvatus- ja koulutuslautakunnassa 29.5.2018. Tavoitteena on taata kaikille yhdenvertaiset mahdollisuudet kasvatukseen ja koulutukseen ja työelämään. Toimenpiteitä mm. inklusiivisen valmistavan opetuksen ja S2-opetuksen kehittäminen ja kielitietoisuuden yhteisopettajuuden pilotti. Suunnitelma sisältää yhteensä 18 toimenpidekokonaisuutta, joista kaikki ovat käynnissä sovitusti.

Osaamiskeskus toimintaa on laajennettu ja toimintoja lisätty (digitalisointi, robotiikka, yrityskoordinointi, polkuryhmiä ja uusia perustaitoryhmiä on lisätty.

Osaamiskeskukseen on palkattu 18 uutta työntekijää OKM- ja TEM- hankeavustuksella.

Englanninkielisen perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen paikkoja on lisätty. Laajamittaista suomi-englanti esiopetusta käynnistetty syksyllä uusissa ryhmissä. Kolmessa peruskoulussa aloitettu tai alkaa syksyllä 2018 ja 2019 ensimmäiseltä luokalta laajamittainen kaksikielinen suomi-englanti opetus (Malmi, Vesalan ja Laajasalon pk:t). Pasilan peruskoulussa käynnistynyt syksyllä 2018 laajamittainen kaksikielinen suomi-saame opetus. Lukiokoulutuksessa Resson lukion IB-linjan aloituspaikkojen määrä on kaksinkertaistettu.

Kiinan kielen opetusta on laajennettu aloittamalla Itäkeskuksen peruskoulussa kiinan opetus A1-kielenä ensimmäiseltä luokalta syksyllä 2018. Helsingin kielilukiossa kiinan kielen opetustarjontaa on lisätty.

Kielitaitoa on monipuolistettu lisäämällä kielikylpyopetusta ja -kasvatusta. Syksyllä koillisen alueen varhaiskasvatuksessa käynnistyi ruotsin kielen kielikylpyopetus ja syksyllä 2019 aloittaa uusi kielikylpyluokka (Hiidenkiven pk).

Kielirikasteinen esiopetus jatkui syksyllä 2018 neljällä alueella ja neljällä kielellä: venäjä, ranska, englanti ja espanja. Lisäksi kielikirikasteinen englannin kielen opetus aloitetaan neljässä koulussa. (Taivallahden ja Jätkäsaaren pk:t, Ruoholahden ja Kaisaniemen a-a). Vuonna 2019 kielirikasteinen englannin kielen opetus laajenee neljään kouluun (Itäkeskuksen, Merilahden ja Kannelmäen pk:t ja Siltämäen a-a).

”Nordiska skolan” suunnittelu on käynnistetty ja aikataulutettu vuodelle 2019. Kilpailutus konseptointiprosessin toteuttajasta käynnissä. 5-9/2019 toteutetaan työpajat. 11/2019 toimiala esittelee konseptin kasvatus- ja koulutuslautakunnalle.

Myllypuron rakennusalan osaamiskeskityksessä Stadin ammatti- ja aikuisopisto toimii yhteistyössä ammattikorkeakoulu Metropolian sekä alan yritysten ja ympäröivän yhteisön kanssa. Tilasuunnittelu pohjautuu Metropolian kanssa sovittuun yhteistyöhön ja tilojen yhteiskäyttöön. Tilojen toteutus 2020-2022, hanke toteutetaan vuokratilahankkeena.

Urhea-kampusta edistetään urheiluosaamisen keskittymänä. Urhea-kampus muodostuu Mäkelänrinteen lukion laajennuksesta, urheiluhallista sekä opiskelija-asuntorakennuksista. Yhteishankkeessa kartoitettu tilojen yhteiskäyttö lukion, urheiluhallin ja HOASin kesken. Hankkeen toteuttaminen on käynnistynyt. Koulukiinteistön teknisen perusparannuksen laajuuden määrittäminen ja muuttuminen suunnittelun aikana on vaikuttanut aikatauluun.

Sitovien toiminnan tavoitteiden ja muiden toiminnan tavoitteiden toteutuminen

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ennustaa molempien sitovien tavoitteiden toteutuvan.

Arvio tavoitteisiin, palvelutuotantoon, muuhun toimintaan ja toimintaympäristön muutoksiin liittyvistä merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Budjettirahoitteisessa toiminnassa on epävarmuustekijöitä varhaiskasvatuksen talouden toteutumisen ennustamisessa. Varhaiskasvatuksen palvelujen kysynnän ennustaminen on haastavaa, mikä johtuu työllisyyden parantumisesta, viisivuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuksen vaikutuksista palveluiden kysyntään sekä yli 2-vuotiaiden kotihoidon tuen

Helsinki-lisän lakkaamisesta 1.5.2019 alkaen. Epävarmuutta varhaiskasvatuspalvelujen kysynnässä aiheuttavat lisäksi yksityisessä varhaiskasvatuksessa esille nousseet ongelmat, mikä saattaa lisätä kunnallisen varhaiskasvatuksen kysyntää. Varhaiskasvatuspalveluiden järjestämistä vaikeuttaa pätevän henkilöstön rekrytointihaasteet. Osa rekrytoinnista joudutaan hoitamaan tilapäisesti sijaistyövoimalla.

Ammatillinen koulutus sai joulukuussa järjestämislupaan 1 029 opiskelijavuotta lisää, yhteensä 9 976 opiskelijavuotta. Päätöksen ajankohdasta johtuen lisäystä ei ole pystytty huomioimaan talousarviossa.

Vuonna 2018 käsittelyyn tulleet epäpätevyysalennusten korvaukset tulevat maksuun vuonna 2019. Ennustettu summa on 2,3 miljoonaa euroa. Tähän ei ole varauduttu talousarviossa.

Kaupunkistrategian teema	Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittarit	Sitovan toiminnan tavoitteen mittareiden toteutumisennuste 1/2019	Kytkeytyminen kaupunkiyhteisiin hankkeisiin ja yhteissuunnittelun teemoihin
<p>Maailman toimivin kaupunki</p> <p>Kestävän kasvun turvaaminen kaupungin keskeinen tehtävä</p> <p>Uudistuvat palvelut</p>	<p>Mahdollistamme jokaiselle oppijalle yksilöllisesti sopivia tapoja oppia ja opiskella.</p>	<p>Varhaiskasvatus ja esiopetus: Luodaan digitaalisen portfolion toimintamalli. Digitaalisen portfoliomallin pedagoginen perusta määritellään ja sen toiminnallisuutta pilotoidaan vuoden 2019 aikana.</p> <p>Perusopetus: Portfolio-oppimista toteutetaan kaikissa peruskouluissa. Oppijan oppimisprosessi nähdään kokonaisuutena ja digitaalinen portfolio seuraa oppijan mukana koko hänen oppimispolkunsa ajan. 80 %:lla oppijoista on käytössään digitaalinen portfolio.</p> <p>Lukiokoulutus: Lukioiden opiskelijoista 90 % laatii itselleen henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman, ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman. Opiskelija päivittää suunnitelmiaan oppilaitoksen henkilöstön (opinto-ohjaaja, ryhmänohjaaja, aineenopettaja, tarvittaessa opiskeluhuolto) tuella.</p> <p>Ammatillinen koulutus: Negatiivinen keskeyttäminen vähenee yhden prosenttiyksikön vuoteen 2018 verrattuna.</p> <p>Vapaa sivistystyö: Oppimisessa ja opetuksessa hyödynnetään sähköisiä oppimisympäristöjä, jotka mahdollistavat monipuoliset pedagogiset opetusmenetelmät. Kurseista 7 % käyttää järjestelmää.</p>	<p>Toteutuu</p> <p>Toteutuu</p> <p>Toteutuu</p> <p>Toteutuu</p> <p>Toteutuu</p>	<p>Strategia nuorten syrjäytymishaasteen ratkaisemiseen</p> <p>Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoinnin ja johtamisrakenteen valmistelu</p> <p>Osallisuus</p> <p>Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen</p> <p>Työllisyys</p>

Kaupunkistrategian teema	Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittarit	Sitovan toiminnan tavoitteen mittareiden toteutumisennuste 1/2019	Kytkeytyminen kaupunkiyhteisiin hankkeisiin ja yhteissuunnittelun teemoihin
<p>Maailman toimivin kaupunki</p> <p>Kestävän kasvun turvaaminen kaupungin keskeinen tehtävä</p> <p>Uudistuvat palvelut</p>	<p>Käytämme koko kaupunkia oppimisen ja työnteon ympäristönä.</p>	<p>Varhaiskasvatus, esiopetus ja alkuopetus: Suomenkielisen esi- ja alkuopetuksen lapset työskentelevät yhdessä vähintään 2 krt/kk samoissa tiloissa ja toimintamuodoissa käyttäen koulun, päiväkodin ja leikkipuiston tiloja tai muita kaupungin tiloja.</p> <p>Ruotsinkielinen esi- ja perusopetus suunnittelee, toteuttaa ja arvioi yhdessä vähintään 3 ilmiöpohjaista oppimiskokonaisuutta vuonna 2019. Ilmiöpohjaiset oppimiskokonaisuudet ovat laajuudeltaan vähintään 2 viikkoa kestäviä.</p> <p>Perusopetus (luokat 3. –9.): Kaupunkia käytetään monipuolisesti ja joustavasti oppimisen tilana järjestämällä opetuksesta 6 % koulun ulkopuolella.</p> <p>Lukiokoulutus: Kaupunkia käytetään monipuolisesti ja joustavasti oppimisen tilana järjestämällä opetuksesta 6 % koulun ulkopuolella.</p> <p>Ammatillinen koulutus: Työpaikalla tapahtuva oppiminen kasvaa 18 000 päivällä verrattuna vuoteen 2018.</p> <p>Vapaa sivistystyö: 15 % työväenopiston ja 7 % Arbiksen opetuksesta järjestetään oppilaitoksen omien tilojen ulkopuolella kustannusneutraalisti.</p>	<p>Toteutuu</p> <p>Toteutuu</p> <p>Toteutuu</p> <p>Toteutuu</p> <p>Toteutuu</p> <p>Toteutuu</p>	<p>Strategia nuorten syrjäytymishaasteen ratkaisemiseen</p> <p>Liikkumishjelma</p> <p>Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoinnin ja johtamis-rakenteen valmistelu</p> <p>Kaupungin tilojen käyttö</p> <p>Osallisuus</p> <p>Elävät kaupunginosat</p> <p>Harrastustoiminta</p> <p>Palvelujen saavutettavuus</p>

Suoritetavoitteet	2019	Ennuste
VARHAISKASVATUS		
Hoidossa olevat alle kouluikäiset lapset	40 346	39 919
Suomenkielinen varhaiskasvatus	38 008	37 575
Omissa päiväkodeissa 31.12.	24 800	24 670
Ostopalvelupäiväkodeissa 31.12. (sis. maksusit.)	350	400
Perhepäivähoidossa 31.12.	800	730
Lasten kotihoidontuki, lapset 31.12. Sisältää molemmat kieliryhmät	7 140	7 250
Yksityishoidontuki, lapset 31.12. Sisältää molemmat kieliryhmät	3 850	3 675
Kerhoissa, lapset 31.12.	1 000	850
Esiopetus, perusopetuksessa	68	0
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus	2 338	2 344
Omissa päiväkodeissa 31.12.	1 940	1 940
Ostopalvelupäiväkodeissa 31.12. (sis. maksusit.)	210	210
Perhepäivähoidossa 31.12.	95	96
Esiopetus, perusopetuksessa	93	98
Koululaisten iltapäivätoiminta		
Koululaisten iltapäivätoiminta leikkihuoneissa	3 200	3 040
PERUSOPETUSLAIN MUKAINEN ILTAPÄIVÄTOIMINTA	7 490	7 606
Perusopetuslain mukaisessa kaupungin järjestämässä iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat	1 400	1 150
Perusopetuslain mukaisessa kaupungin järjestämässä kehitysvammaisten lasten iltapäivätoimintassa olevat oppilaat	290	356
Perusopetuslain mukaisessa muiden järjestämässä avustettavassa iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat	5 800	6 100
PERUSOPETUS	44 069	43 867
Suomenkielinen perusopetus	40 387	40 181
Ruotsinkielinen perusopetus	3 682	3 686
LUKIOKOULUTUS	8 601	8 694
Suomenkielinen lukiokoulutus	7 380	7 442
Lukiokoulutus	7 326	7 389
Valmistava opetus	54	53
Ruotsinkielinen lukiokoulutus	1 221	1 252
AMMATILLINEN KOULUTUS	9 119	9 119
Ammatillinen koulutus opiskelijavuosina	8 947	8 947

Suoritetavoitteet	2019	Ennuste
Muu ammatillisen koulutuksen järjestämä koulutus		
Työpajatoiminta, opiskelijamäärä henkilötyövuosina	132	132
Perusopetuksen lisäopetus oppilasmäärä	40	40
VAPAA SIVISTYSTYÖ		
Suomenkielinen vapaa sivistystyö		
Opetustunnit	101 500	101 500
Kurssilaiset, kurssipaikan saaneet	78 000	78 000
Kokeileva, Integroiva, Strateginen opetus	15 000	15 000
Ruotsinkielinen vapaa sivistystyö		
Opetustunnit	22 500	22 500
Kurssilaiset, kurssipaikan saaneet	17 000	17 000
Opintonsa loppuunsaattaneiden maahanmuuttajien määrä	15	15
Vapaa sivistystyö, opetustunnit	124 000	124 000
Kurssilaiset, kurssipaikan saaneet	95 000	95 000
Kotikuntakorvausten perusteena olevat oppilasmäärät		
- Helsingin kaupungin järjestämässä esi- ja perusopetuksessa olevat muiden kuntien oppilaat	504	494
- Muiden koulutuksen järjestäjien esi- ja perusopetuksessa olevat helsinkiläiset oppilaat	8 829	9 043
Tuottavuus	2019	Ennuste
Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kokonaistuottavuus		
<i>2016=100</i>		
Suoriteindeksi	107,6	107,6
Kustannusindeksi	112,3	112,3
Tuottavuusindeksi	95,9	95,9
Tilankäytön tehokkuuden toteutuminen 2017-2021	2019	Ennuste
htm²/asiakas		
Varhaiskasvatus	9,1	9,1
Peruskoulut	11,7	11,7
Lukio	9,5	9,5
Ammatillinen koulutus	16,6	16,6

Kaupunki- ympäristön toimiala

Kaupunkiympäristön toimialan tulo- ja menoennuste (milj. €)

Tulosyksikkö		TP 2018	TA 2019	1. ennuste 2019	Erotus TA / en- nuste	Ylitys- oikeus 2019
3 Kaupunkiympäristön toimiala	Tulot yhteensä	1 019,2	1 023,3	1 020,0	-3,2	
	Menot yhteensä	-737,4	-778,0	-780,3	-2,3	-0,3
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-778,3		-2,0	
	Toimintakate	281,8	245,3	239,7	-5,6	-0,3
Kaupunkiympäristö	Tulot yhteensä	1 019,2	1 023,3	1 020,0	-3,2	
	Menot yhteensä	-737,4	-778,0	-780,3	-2,3	-0,3
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-778,3		-2,0	
	Toimintakate	281,8	245,3	239,7	-5,6	-0,3
31001 Kaupunkirakenne	Tulot yhteensä	475,6	461,4	465,6	4,2	
	Menot yhteensä	-180,7	-192,0	-199,9	-7,8	-0,3
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-192,4		-7,5	
	Toimintakate	294,9	269,4	265,7	-3,6	-0,3
31002 Rakennukset	Tulot yhteensä	506,7	523,6	516,2	-7,4	
	Menot yhteensä	-279,3	-285,0	-289,8	-4,8	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-285,0		-4,8	
	Toimintakate	227,4	238,7	226,4	-12,2	
31003 Asuntotuotanto	Tulot yhteensä	20,4	23,5	23,5		
	Menot yhteensä	-12,1	-19,8	-17,8	2,0	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-19,8		2,0	
	Toimintakate	8,3	3,7	5,7	2,0	
31004 HSL- ja HSY- kuntayhtymien maksuosuudet	Tulot yhteensä					
	Menot yhteensä	-197,7	-204,1	-204,1		
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-204,1			
	Toimintakate	-197,7	-204,1	-204,1		
31005 Pelastuslaitos	Tulot yhteensä	16,4	14,8	14,8		
	Menot yhteensä	-52,3	-54,3	-54,3	0,0	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-54,3		0,0	
	Toimintakate	-35,9	-39,5	-39,5	0,0	
31006 Tuki HKL:lle	Tulot yhteensä					
	Menot yhteensä	-15,2	-22,9	-14,6	8,3	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-22,9		8,3	
	Toimintakate	-15,2	-22,9	-14,6	8,3	

Kaupunkiympäristön toimiala

Toimintaympäristön keskeisten muutosten vaikutukset talousarvion toteutumiseen

Kaupunkirakenne

Talousarviokohdan tulojen ennustetaan toteutuvan 4,2 milj. euroa talousarviota parempana. Tulojen talousarviota parempi ennuste johtuu maankäyttöso-
pimuskorvauksien toteumaennusteesta, joka ylittää talousarvion tuloihin sisällyneet korvaukset.

Talousarviokohdan menojen ennustetaan ylittyvän 7,8 milj. eurolla. Tammikuun ennätyselliset lumisa-
teet aiheuttivat liikennealueiden lumenpoistotöissä merkittävää kustannusten kasvua, joka johtui lumen
auraukseen, kuljetukseen ja varavastaanottoaikkoi-
hin liittyneistä toimenpiteistä.

Kaupunkiympäristön toimiala tulee laatimaan selvi-
tykset lumen aiheuttamista lisäkustannuksista huh-
tikuun loppuun mennessä. Tähän toimialasta riippu-
mattomaan lisäkustannukseen haettaneen erillisra-
hoitusta varautumissuunnitelman mukaisesti.

Rakennukset

Talousarviokohdan sitovan toimintakatteen tavoite
238,7 milj. euroa ennustetaan alitettavan 12,3 milj.
eurolla.

Talousarviokohdan menojen ennustetaan toteutu-
van 4,8 milj. euroa talousarviota suurempina. Meno-
jen kasvuun on vaikuttanut muun muassa kasvatuk-
sen ja koulutuksen toimialan tarvitsemien koulujen ja
päiväkotien lisä- ja väistötilojen ennakoitua suurem-
mat vuokramenot. Myös kiinteistöjen lumenpois-
totöistä aiheutui merkittävää kustannusten kasvua
tammikuun ennätysellisistä lumisateista johtuen.
Muun muassa kattolumenpudotuksia ja piha-aluei-
den talvikunnossapitoon liittyviä töitä jouduttiin te-
kemään keskimääräistä talvea enemmän.

Talousarviokohdan tulojen ennustetaan toteutu-
van 7,4 milj. euroa talousarviota pienempinä. Tulo-
jen toteutumiseen talousarviota pienempinä vaikut-
tavat yrityksille ja yhteisölle vuokrattujen kohteiden

sisäilmaongelmat, käynnissä olevat ja alkavat perus-
korjaukset sekä päätökset rakennusten myynneistä
ja purkamisista. Vuokratuloja jää toteutumatta muun
muassa Malmin sairaalan, ravintola Kappelin ja ra-
vintola Kaisaniemen peruskorjauksista sekä vuoden
2018 kesällä vuokratuloja irtisanotusta Kätilö-
opiston sairaalarakennuksesta. Lisäksi myytäväk-
si esitettävät kohteet vähentävät niin ikään saatavia
vuokratuloja vuoden 2019 loppupuolelta alkaen.

Asuntotuotanto

Talousarvion sitova toimintakatetavoite 3,7 milj. eu-
roa ennustetaan saavutettavaksi.

HSL- ja HSY-kuntayhtymien maksuosuudet

HSL- ja HSY-kuntayhtymien maksuosuudet ennuste-
taan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Pelastuslaitos

Pelastuslaitoksen menojen ja tulojen ennustetaan
toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Tuki HKL-liikelaitokselle

Talousarviokohdan ennustetaan toteutuvan 8,3 milj.
euroa talousarvion menoja pienempinä. Syynä on
Länsimetro Oy:n vastikkeet, joita korvataan kaupun-
gin tuen kautta. Vastikkeet jäävät selvästi budjetoit-
dusta tasosta, koska Länsimetro Oy hyvittää vuon-
na 2018 maksettujen vastikkeiden ylijäämää vuonna
2019 ja lisäksi hoito- ja rahoitusvastikkeet tulevat to-
teutumaan talousarviossa budjetoitua pienempinä.

Kaupunkistrategian, kaupunkiyhteisten hankkeiden ja yhteissuunnittelun teemojen toimenpiteiden toteuttamisen edistymisen ja mahdolliset poikkeamat tai muutokset

Vihdintien ja Huopalahdentien bulevardikaupun-
gin kaavarungon laatiminen on käynnissä. Tavoit-
teena on saada kaavarunko lautakuntaan touko-
kuussa. Vihdin bulevardin kaavarunkoa varten on

keskusteltu liittymäratkaisusta ELY-keskuksen ja Väyläviraston kanssa. Yleiskaavan toteuttamisohjelman täydennysrakentamisen painopistealueet on priorisoitu. Näistä keskeisimmiksi valitut kaupunki-uudistusalueet on lanseerattu ja niiden edistäminen on alkanut tiiviissä yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa.

Lassila-Kannelmäen toimitila-alueen suunnitteluperiaatteet ovat olleet nähtävillä. Marian kasvuyrityskampuksen kaavaehdotus toteutetaan pidetyn konseptikilpailun pohjalta yhdessä alueen toteuttajan kanssa. Laakson yhteissairaalan alueen suunnittelu etenee aikataulussa ja Helsinki Garden –hanketta valmistellaan päätöksentekoon keväällä. Teollisuuskadun kehittämistä on esitelty helmikuussa pop-up-toimipisteessä ja erityisesti alueen yrittäjille järjestetyissä tilaisuuksissa yhdessä kaupunginkanslian kanssa. Kivikkoon on käynnistetty helikopterikentän sijoittumisselvitystyö. Östersundomin Norrbergetiin yritystoiminnan alueen suunnittelutyö etenee asemakaavan laadinnalla.

Keskustan visiotyö ja kantakaupungin suunnitteluperiaatteiden laadintatyö ovat käynnissä. Kevään aikana viedään Hakaniemenrannan ehdotus kaupunkiympäristölautakuntaan ja Kauppatorin luonnosvaiheen aineisto tulee nähtäville. Eteläsataman itäosan suunnitteluperiaatteiden valmistelu päätöksentekoon on vireillä. Kävelykeskustan laajentamisen ja maanalaisen kokoojakadun edellytysten selvitys etenee kansliavetoisesti.

Ulkoilmatapahtumien lean-projekti valmistuu juhanukseen mennessä. Ulkoilmakonserttien päättymisajajat sovitaan tapahtumien koordinaatioryhmässä.

Toimialan ympäristöohjelmaan 2019-2021 sisällytettiin 16 toimenpidettä HNH-ohjelmasta ja niitä toteutetaan sen mukaisessa aikataulussa. Uuden rakennusten energiankulutus- ja olosuhdeseurantajärjestelmän testaukset ovat käynnissä ja käyttöönottovalihe valmistumassa kesään mennessä. Rakentamisen elinkaariohjausmallin valmistelu jatkuu suunnitelmien mukaisesti osana Energiaviisaat kaupungit -hanketta. Sopivan pilotti-kohteen etsiminen rakentamisen Joutsenmerkki-kokeilulle on käynnissä.

Kaupungin massojen (maamassat, purkumateriaali) hallinnan koordinointi ja kehittäminen etenevät suunnitellusti. Massojen ja lumen käsittelyn periaatteet ja toimenpideohjelmat 2019-2022 ovat olleet kaupunkiympäristön toimialan johtoryhmän käsittelyssä. Johtoryhmän päätöksen mukaisesti periaatteista ja toimenpideohjelmissa järjestettiin työpajat huhtikuun alussa, jonka jälkeen ne menevät kaupunkiympäristölautakuntaan ja tiedoksi kaupungin johtoryhmään.

Helsingin raitioliikenteen kehittämisohjelman mukaisesti kehitetään kantakaupungin raitiotietä sekä laajennetaan raitioverkkoa HSL:n raitioliikenteen linjastosuunnitelman mukaisesti. Raitioliikenteen kehittämisohjelman toimenpiteistä on tehty hankekorit sekä viety hankkeita investointiohjelmaan. Raitioliikenteen linjastosuunnitelman mukaiset viimeiset toimenpiteet ovat suunnitteilla ja käsitellään vuoden 2019 aikana poliittisesti (kuten Tukholmankadun viereen suunniteltu kääntöpaikka).

Merellisten hankkeiden projektointi on käynnissä yhteistyössä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa.

Vasikkasaaren toteuttajakumppanihakua toteutetaan, ja Vallisaaren ja Kuninkaansaaren suunnitellaan kunnallistekniikka. Merellisen Helsingin saavutettavuutta parannetaan suunnittelemalla uusia vesiliikennereittejä ja uutta toimintamallia koko vesiliikenteen järjestämiseksi. Saariston huoltoliikennettä tehostetaan suunnittelemalla toiminnan organisoitua tähtikohteissa kaupungin, valtion ja yksityisten yhteisenä huoltorinkinä. Erityyppisten toimintojen mahdolliset sijaintipaikat rantavyöhykkeellä kartoitetaan merellisten elinkeinojen edistämiseksi ja sisäisen prosessin tehostamiseksi. Rantareitin opastamishanke aloitetaan ja valaistusperiaatteiden suunnittelu on käynnissä. Asemakaavoituksen tueksi laadittavien ilmastonkestävän rantarakentamisen periaatteiden suunnittelu on aloitettu. Suunnitelmat Vallisaaren kunnallistekniikasta ovat valmistuneet keväällä 2019 ja toteutetaan kesän aikana, mikäli luvat saadaan. Vesiliikenteen selvitys valmistuu. Investointien ohjelmoinnissa huomioitu laiturialueiden kunnostus ja suunnitteluvalmius varmistetaan toteutettavissa kohteissa. Kunnostettavista laitureista sopiminen kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa on käynnistymässä.

Vuosi 2019 on toimialan asiakaskokemuksen parantamisen teemavuosi. Asiakaskokemuksen mittaamista ja palvelupolkuja kehitetään ja asetetaan tavoitteet. Asiakastyytyväisyyden mittareita tarkastellaan ydinprosessityössä.

Kaupunkiympäristön toimialalla on laadittu toimialatasoinen osallisuussuunnitelma, jolla toteutetaan kaupunkitasoisen osallisuusmallin periaatteita. Nuorten osallistamisen käytännöt viher- ja virkistysalueiden suunnittelussa sovitaan Mukana-projektin kanssa, käytänteet valmistuvat 2019. Mellunkylän palvelutilaverkon tarkastelun ja aluerakentamisen osallistamismuotojen yhteensovittaminen on käynnissä. Osallisuus aluesuunnitelmissa ja luonnon- ja maisemanhoidonsuunnitelmissa toteutuu periaatteiden mukaan.

”Selvitys katutöistä” -ohjelman kaupunkiympäristön toimialan katuhankkeiden sekä kadulla tehtävien töiden viranomaisroolin kehittämistoimenpiteet on integroitu osaksi Toimivat katuhankkeet -hankekokonaisuutta.

Katujen rakennuttamisprosessin katutöiden haittojen vähentäminen 2019-2021 -projektin kehittäminen (Lean) on käynnistynyt yhteistyössä Aalto-yliopiston kanssa. Työmaiden haittojen hallintaan tähtävien etukäteisarviointityökalujen kehittäminen mm. haittojenarviointityökalu Louhi ja Haittojen hallintasuunnitelma on käynnissä

Toteutettaessa noin 20 kasvatuksen ja koulutuksen toimialan väistö- ja lisätilahanketta on hankeprosessia ja tiedonkulkua kehitetty. Varhaiskasvatuksen tilojen rakennuslupaprosessissa on kaupungin kokonaisselvityksessä havaittu useita prosessivirheitä. Erityisesti pienten hankkeiden ja käyttötarkoituksen muutoslupien hakemiseen, toteutukseen ja määräaikaisten sekä tilapäisten lupien jatkolupiin liittyvät prosessit ja ohjeistukset käydään läpi ja dokumentoidaan osana kaupungin johdon asettamaa task force -työskentelyä. Myös leanattu väistö- ja lisätilahankkeiden prosessi dokumentoidaan tässä yhteydessä.

Koulujen ja päiväkotien peruskorjausten ja uudisrakennusten suunnittelussa otetaan huomioon omavalvontaisen iltakäytön vaatimukset. Suunnittelutyö toteutetaan yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa sekä liikuntatilojen osalta myös kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tilojen avaaminen omavalvontakäyttöön on edennyt niin nopeasti kuin palveluntuottajat ovat pystyneet lukitusmuutoksia toteuttamaan

Vuoden 2019 alussa on valmisteltu kiinteistöstrategian ja sisäilmaohjelman toteutusohjelma, jonka pohjalta ohjataan ja seurataan toimenpiteiden toteutumista. Kiinteistöstrategiassa ja sisäilmaohjelmassa esitetyt toimenpiteet hankkeistetaan, aikataulutaan ja vastuutetaan kevään 2019 aikana sekä käynnistetään toimenpiteiden toteutus aikataulun mukaan. Kiinteistöstrategia, sisäilmaohjelma ja näiden toteutusohjelma on tarkoitus käsitellä kaupunginhalutuksessa kevään aikana.

Sisäilman laadun seurantamittauksiin liittyvä Smart & Clean -hanke päättyy kesällä. Yhteistyössä Suomen suurimpien kuntien kanssa valmisteltu kuntien sisäilmaverkoston ilmanvaihdon käyttöohje on valmistunut ja julkaistiin maaliskuussa.

Sisäisen vuokramallin uudistus käynnistetään kiinteistöstrategian toteutusohjelman mukaisesti.

Tilahankkeiden käsittelyohje päivitetään yhdessä kaupunginkanslian kanssa siten, että se mm. ottaa paremmin huomioon uusien toteutusmuotojen vaikutuksen päätöksentekoon. Myös kaupungin rakennuskannan arvottaminen päivitetään kiinteistöstrategian mukaisesti.

Rakennushankkeissa on uusia toteutusmuotoja sovellettu laajasti. Vuosaaren elinkaarihankkeesta on tehty hankepäättös ja toteuttaja valittu. Pakilan palvelutila-allianssissa on tehty kehitysvaiheen linjaukset. Suunnittele ja rakenna -kilpailutuksia on kehitetty ja käynnistetty kahdessa päiväkotihankkeessa. Kaarelanraitin palvelutilahankkeessa on kehitetty puurakentamisen hankintaa. Kaupunkistrategiassa mainittu Sophie Mannerheimin koulu on edennyt toteutusvaiheeseen ja valmistuu toukokuussa.

Asuntotuotantopalvelu tuottaa Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (AM-ohjelma) mukaisesti laadukkaita ja elinkaarikustannukseltaan edullisia asuntoja. Tavoitteena on 1 693 Facta-aloitettua uudisasuntoa vuonna 2019. Asunnoista 920 on ara-vuokra-, 331 asumisoikeus- ja 442 Hitas-asuntoa. Lisäksi on ohjelmoitu 765 peruskorjaus-asunnon käynnistyspäätökset. Asuntotuotantopalvelun hankkeissa rakennusten energiatehokkuusvaatimukset ovat uudisrakentamisessa noin 10 % määrärajoitusta tiukemmat. Peruskorjaushankkeille asetetaan yhteistyössä Hekan kanssa täsmälliset energiatehokkuusvaatimukset vuoden 2019 aikana. Aurinkopaneeleja ja sähköautopaikkoja toteutetaan niissä kohteissa, joissa se on mahdollista. Taloussuunnitelmakaudella asuntotuotannolla on urakkakilpailuissa käytössä useita eri kilpailutusmuotoja.

Sitovien toiminnan tavoitteiden ja muiden toiminnan tavoitteiden toteutuminen

Toimialan sitovien toiminnallisten tavoitteiden ennustetaan toteutuvan lukuun ottamatta pelastuslaitoksen tavoitetta, jonka mukaisesti ensihoidon tavoittamisviive on enintään 8 minuuttia vähintään 70 %:ssa kiireellisyysluokkien A ja B tehtävistä. Tavoittamisviive oli tammi-maaliskuussa 61 %. Ensihoidon tehtävämäärä on kasvanut merkittävästi viime vuosina. Kasvava tehtävämäärä lisää yksiköiden sidonaisuutta tehtäviin ja hidastaa lähtönopeutta seuraaviin tehtäviin. Tämän lisäksi potilaiden tavoittamisaikaa hidastavat jonoutuvat hälytystehtävät, jotka osoitetaan oman toiminta-alueen ulkopuolella tai vielä sairaalassa oleville yksiköille. Tavoittamisviive ylittää ensihoidon palvelutasopäätöksen mukaiset tavoitteet. Poikkeaman korjaamiseen on lisätty lisäresursointia ensihoitoyksiköiden määrään.

Muiden toiminnan tavoitteiden ennustetaan toteutuvan.

Arvio tavoitteisiin, palvelutuotantoon, muuhun toimintaan ja toimintaympäristön muutoksiin liittyvistä merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Hintatason pysyminen edelleen korkealla tasolla voi vaikeuttaa jatkossakin kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteuttamisedellytyksiä. Asuntotuotannon taloudessa on huomioitava erityisesti hankkeiden korkomenot. Viime vuosina korkotaso on ollut alhainen, mutta korkotason muutokset ovat vaikeasti ennustettavissa. Omistusasuntotuotannon käynnistämässä on huomioitava markkinatilanne.

Investointien toteuttamisen riskinä on katu- ja kunnallisteknisten konsulttitoimien viivästyminen, joka johtuu konsulttien resurssipulasta. Esimerkiksi Lauttasaarensillan peruskorjaussuunnittelu on myöhästynyt merkittävästi suunnittelijoiden resurssipulan sekä hankkeeseen liittyvien liikennesuunnitelma- muutosten takia.

Lumenvastaanotto toimintaan liittyviä riskejä ovat lumenvastaanottokapasiteetin riittämättömyys ja merkittävä vähentyminen nyt sekä lähivuosina. Lumenvastaanotto ei ole lumilogistiikan periaatteen mukaisesti kaavoituksellisesti järjestetty alueellisena toimintana. Hernesaaressa tapahtuvaa lumen mereen kaadon ympäristövaikutuksia tulee selvittää ja riskinä on, että lumenvastaanotto paikka suljetaan.

Merkittävien kaavaprosessien ja infrainvestointipäätösten etenemiseen liittyy juridisia ja poliittisia riskejä.

Koulujen ja päiväkotien peruskorjausten ja akuuttien sisäilmaongelmaisten koulu- ja päiväkotitilojen vaatimien väistötilojen hankkimisessa sekä lisääntyneiden päivähoito- ja esiopetustarpeiden vaatimien tilojen hankinnassa ja toimituksissa on suuria haasteita. Paviljonki väistö- ja -lisätilojen hankinnan kireät aikataulut vaikuttavat ylläpitopalveluiden järjestämiseen. Sisäilmaongelmien ratkaiseminen vie merkittävän määrän henkilöresursseja.

Viimeisen vuoden aikana on kaupunkiin sopimussuhteessa olevia urakoitsijoita hakeutunut konkurssiin neljä (4) kappaletta, mikä on vuositasolla huomattavasti enemmän kuin aiempina vuosina. Riskinä on, että nousukauden jälkeen kaupungin urakoihin valikoituu urakoitsijoita, joiden taloudellinen tilanne on epävakaa.

Osaavan henkilökunnan rekrytoinnissa ja oman henkilökunnan pysyvyydessä on haasteita koko toimialalla.

Helsingin kaupungin liikenneliikelaitos

Liikenneliikelaitoksella tuotot ja menot ovat toteutumassa talousarviota pienempinä. Liikevaihto ennusteessa on 200,1 milj. euroa eli 5,2 milj. euroa vähemmän kuin talousarviossa. Liikennöintikorvauksia on toteutumassa budjetoitua vähemmän, erityisesti pääomakorvaukset eivät toteudu budjetoidusti.

HKL:n saama kaupungin tuki on jäämässä talousarviossa arvioidusta tasosta 8,2 milj. euroa. Syynä on Länsimetro Oy:n vastikkeet, joita korvataan kaupungin tuen kautta. Vastikkeet jäävät selvästi budjetoitusta tasosta. Länsimetro Oy hyvittää vuonna 2018 maksettujen vastikkeiden ylijäämää vuonna 2019 ja lisäksi hoito- ja rahoitusvastikkeet tulevat toteutumaan talousarviossa budjetoitua pienempinä. Pääomakuluja on toteutumassa talousarviota vähemmän. Poistoja arvioidaan toteutuvan 4,2 milj. euroa ja korkomenot ovat ennusteessa 2,2 milj. euroa talousarviota pienemmät. Tilikauden tulosenuste on 0,1 milj. euroa (TA: 0 milj. euroa).

Investointien ennuste on 151,0 milj. euroa, kun talousarviossa investointeihin on varattu 156,1 milj. euroa. Tilikauden suurimmat investoinnit ovat Artica-raitoavaunut 19,8 milj. euroa ja Raide-Jokeriin liittyvät investoinnit 39,4 milj. euroa.

HKL arvioi nostavan lainoja 90,0 milj. euroa vuoden 2019 aikana (TA: 266,6 milj. euroa). Talousarviossa HKL varautui nostamaan lainoja vaunukalusto- ja infraomaisuuden investointien rahoittamiseen. HKL nostaa kuitenkin kaupungin sisäisiä lainoja vain uusin raitio- ja metrovaunukalustoinvestointien rahoittamiseen, infraomaisuuden investointeihin ei nosteta lainoja vuonna 2019.

Hankkeet ovat alkuvuonna pääsääntöisesti edenneet suunnitellusti. Raide-Jokerin osalta kaupungin valtuustossa vuonna 2016 hyväksytty hankesuunnitelman enimmäishinta ei tule riittämään, joten korotettu hankesuunnitelma tuodaan valtuuston hyväksyttäväksi kevään aikana.

Liikenneliiketoiminnan ennustetaan saavuttavan vuonna 2019 sitovista tavoitteista kolme (3) kahdeksasta (8). Laitoksen sitovista tavoitteista taloudellisen tuloksen sekä raitio- ja metroluokituksen liikennöinnin luotettavuuden ennakoidaan toteutuvan tavoitteen mukaisesti. Toiminnan kokonaiskustannusten ei ennusteta saavuttavan tavoitetta. Liikenneliiketoiminnan menot kasvavat enemmän kuin suoritteena käytettävissä paikkakilometrien määrä.

Asiakastyytyväisyyden ennustetaan jäävän tavoitteesta molemmissa liikennöintimuodoissa. Tutkimustietoa ei ole vielä käytettävissä, mutta erityisesti metrolienteeseen kohdistunut aiempi epäedullinen ja negatiivinen uutisointi on laantunut. Metroliikenteen asiakastyytyväisyyden ennustetaan vähitellen palautuvan aiemmalle hyvälle tasolle ja nousevan siis edellisen vuoden tasosta, vaikkakaan sen ei ennusteta saavuttavan tälle vuodelle asetettua tavoitetasoa. Raitioliikenteessä Hämeentien muutostyön aiheuttamat poikkeusjärjestelyt ja Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) vyöhykelippu-uudistus on tunnistettu liikennöitsijäarvosanaa mahdollisesti heikentävinä tekijöinä. Asiakastyytyväisyyden ennustetaan jäävän tavoitteesta ja viime vuoden tasosta myös raitioliikenteessä.

Matkustajien kokeman järjestyksen ja turvallisuuden ennustetaan jäävän tavoitteista, mutta pysyvän edellisen vuoden tasolla. Heikentyneen turvallisuuden

tunteen syitä on haasteellista arvioida, koska järjestyksenpidon näkökulmasta muutosta toiminnassa tai huomattavia häiriöitä ei ole ollut.

Merkittävimpiä strategisia ja taloudellisia riskejä ovat liikennöintisopimusten päättymisen ja henkilöstön sitoutumattomuus, luottamuspula sekä rekrytointin ongelmat. Lisäksi riskinä on Raide-Jokerin kustannusten karkaaminen ja aikataulun pettäminen sekä metron automatisointiprojektiin liittyvien oikeudenkäyntien päättymisen HKL:lle epäedullisesti. Riskinä on myös tunnistettu se, että metrojärjestelmää ei kehitetä kokonaisuutena ja/tai sen luotettavuus heikkenee sekä raideliikenteen nopeuttamishankkeet eivät etene kaupungin tavoitteiden mukaisesti.

HKL:n tulos- ja rahoituslaskelmaennuste

Rahoituslaskelma	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2018	1. Ennuste 2019	Erotus TA / ennuste
Tuloslaskelma				
Tuki infrainvestointien pääomakuluihin	15 232	22 885	14 592	-8 293
Muut myyntitulot	185 224	205 260	200 088	-5 172
Liikevaihto	200 456	228 145	214 680	-13 465
Valmistus omaan käyttöön	4 624	6 329	6 482	153
Liiketoiminnan muut tuotot	21 928	18 103	19 587	1 484
Varsinaiset kulut	-148 352	-163 175	-158 278	4 898
Poistot	-43 250	-51 812	-47 586	4 226
Liikelylijäämä/alijäämä	35 406	37 590	34 886	-2 704
Rahoitustuotot	32			
Korkokulut kaupungin lainasta	-350	-3 648	-2 149	1 499
Muut korkomenot	-3 610	-3 406	-3 383	23
Korvaus peruspääomalle	-8 442	-8 442	-8 442	
Muut rahoitusmenot	-19 093	-20 197	-19 545	651
Ylijäämä/alijäämä ennen varauksia	3 943	1 897	1 366	-531
Poistoeron muutos	-2 149	2 647	-1 228	-3 875
Varausten muutos	1 015	-4 544	-77	4 467
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 809	-0	61	61
Rahoituslaskelma				
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Liikelylijäämä (-alijäämä)	35 406	37 590	34 886	-2 704
Poistot ja arvonalentumiset	-43 250	-51 812	-47 586	4 226
Rahoitustuotot ja -kulut	-31 463	-35 693	-33 520	2 173
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	-11		-6	-6
Toiminnan rahavirta	47 182	53 709	48 958	-4 751
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-107 159	-167 239	-156 600	10 639
"Rahoitusosuudet investointimenoihin"				
"Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot"	4 455	11 143	3 594	-7 549
Investoinnin rahavirta	-102 704	-156 096	-153 006	3 090
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-55 522	-102 387	-104 048	-1 661
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Antolainauksen muutokset				
Lainakannan muutokset	114 927	234 820	74 927	-159 893
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset	-59 493	-132 434	29 123	161 557
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	55 435	102 386	104 050	1 664
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-88	-1	2	3

Kaupunkistrategian teema	Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittarit	Sitovan toiminnan tavoitteen mittareiden toteutumisennuste 1/2019	Kytkeytyminen kaupunkiyhteisiin hankkeisiin ja yhteissuunnittelun teemoihin
Kestävän kasvun turvaaminen	Asuntotuotannon edellytysten turvaaminen ja edistäminen	<p>Kaavoitetaan vähintään 700 000 k-m² pääosin raideliikenteen palvelualueelle, josta täydennysrakentamista vähintään 40 %</p> <p>Rakennusoikeutta luovutetaan vähintään 400 000 k-m²</p> <p>Asuntotuotanto vähintään 1500 asuntoa</p> <p>Asuntotuotanto-ohjelman ja katuinvestointiohjelman yhteensovittaminen; ATO-mittarin tavoitetaso 360 (vaihteluväli 0–450)</p>	<p>Tavoite toteutuu</p> <p>Tavoitteen ennustetaan toteutuvan, mutta toteutumiseen liittyy merkittäviä epävarmuustekijöitä.</p> <p>Tavoite toteutuu, ennuste 1693 Facta-aloitettua uudisasuntoa</p> <p>Tavoitteen ennustetaan toteutuvan, riskinä on asuntotuotantorekisterin puutteelliset tiedot.</p>	Elävät kaupunginosat
Kestävän kasvun turvaaminen	Ekologisesti kestävän kehityksen turvaaminen	<p>Kehitetään ja otetaan käyttöön Hiili-neutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toteutumisen ja vaikutusten arvioinnin työkalu</p> <p>Jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennematkojen yhteenlaskettu osuus kaikista matkoista kasvaa</p> <p>Energiansäästö tavoite on neljä prosenttia vuoden 2015 ominaisenergiankulutuksesta ulkovalaistuksen (kWh/asukas) ja toimitilojen (kWh/m²) osalta.</p> <p>Helsingin katu- ja puistorakentamisessa muodostuvista maa-aineksista vähintään 80 % hyötykäytetään</p>	<p>Tavoite toteutuu</p> <p>Tavoite toteutuu</p> <p>Ulkovalaistuksen osalta energiankulutuksesta ennuste on 9 %.</p> <p>Toimitilojen osalta energiansäästö tavoitteen saavuttamisen toteutumista ei voida nykyisellä kulutusseurantajärjestelmällä arvioida kesken vuoden. Tavoitteen ennustetaan kuitenkin toteutuvan.</p> <p>Tavoite toteutuu</p>	<p>Hyvinvoinnin ja terveyden edistämien</p> <p>Bulevardien suunnittelu ja liikennejärjestelmä</p>
Uudistuvat palvelut	Asiakaskokemuksen parantaminen	<p>Koko toimialan asiakastytyväisyys paranee edellisvuodesta</p> <p>Digitaalinen asiakkuus: Yhteinen tavoite Kuvan kanssa tukemaan kaupungin oma.helsinki -palvelun profiilipilotointia ja sen käyttöä Helsinki-sovelluksessa. Mittari: Kymppitutkimus oma.helsinki -ratkaisun mahdollisuudet ja kokeilee sitä ainakin yhdessä palvelussa.</p>	<p>Tavoite toteutuu</p> <p>Tavoite toteutuu</p>	Asiakaskokemus ja asiakastytyväisyys
	Tilojen ja alueiden monipuolinen ja tehokas käyttö	Tyhjien tilojen osuus enintään 4 %	Tavoite toteutuu	Kaupungin tilojen käyttö

PELASTUSLAITOS

Kaupunkistrategian teema	Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittarit	Sitovan toiminnan tavoitteen mittareiden toteutumisennuste 1/2019	Kytkeytyminen kaupunkiyhteisiin hankkeisiin ja yhteissuunnittelun teemoihin
Kestävän kasvun turvaaminen kaupungin keskeinen tehtävä	Onnettomuuksia ehkäistään lisäämällä kaupunkilaisten ja Helsingissä toimivien tahojen kykyä estää onnettomuuksia ja rajoittaa niiden vaikutuksia.	Tavoitteena on vähintään 8 000 turvallisuuspistettä.	8 000	
	Pelastustoiminnan toimintavalmius on riittävä ja tarkoituksenmukainen	Pelastustoiminnan keskimääräinen lähtö- ja ajoaika kohteeseen riskiluokan määrittävissä onnettomuustyypeissä	Tavoite toteutuu	
	Kiireellinen ensihoido toteutuu tilaajan vaatimusten mukaisesti.	Ensihoidon keskimääräinen tavoittamisviive kiireellisyysluokkien A ja B tehtävissä. Maallikoiden havaitsemista kammioväriinäpotilaista selviytyy vähintään 32 %.	Ei toteudu . Ennuste 65%	
Uudistuvat palvelut	Henkilöstön osaaminen kehitty jatkuvasti	Täydennyskoulutuksen määrä on vähintään sama kuin vuonna 2018	Tavoite toteutuu	
	Henkilöstön työkykyä edistetään jatkuvasti	Sairauspoissaolot VATU-menettelyt toteutuvat.	Tavoite toteutuu	
Taloudellisesti kestävä kehitys	Pelastuslaitoksen toiminta on tuottavaa kaupungin kasvu ja palvelutarpeen muutokset huomioiden	Tulosbudjetti ei ylity	Tavoite toteutuu	

HKL				
Kaupunkistrategi- an teema	Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittarit	Sitovan toiminnan tavoit- teen mittareiden toteutu- misennuste 1/2019	Kytkeytyminen kaupunkiyhteisiin hankkeisiin ja yh- teissuunnittelun teemoihin
Maailman toimivin kaupunki				
Kestävän kasvun turvaaminen	Matkustajien kokema järjestys ja turvallisuus säilyy vähintään vuoden 2016 tasolla	Mittarina käytetään HSL:n tuotta- massa kyselytutkimuksessa kerättyä asiakkaiden antamaa arvosanaa järjestyksestä ja turvallisuudesta, raitiovaunu- ja metroliikenteelle kummallekin erikseen. Tavoitetasot: Raitio 4,22; Metro 4,18	Raitio 4,11; Metro 4,06	
Koettu turvallisuus				
Ekologisesti kestä- vä kehitys		Mittarina ajettujen lähtöjen osuus ti- laluista lähdöistä. Tavoitetasot: Raitio 99,84%; Metro 99,84%	Raitio 99,84%; Metro 99,84%	Hiilineutraali Helsinki / Päästövähennys- ohjelma
Kaupunkiraken- teen toiminnalli- suus	Liikennöinnin luo- tettavuus raitio- ja metroliikenteessä säilyy vähintään vuoden 2016 tasolla	Mittarina käytetään HSL:n tuotta- massa kyselytutkimuksessa kerättyä asiakkaiden antamaa liikennöitsijäar- vosanaa, raitiovaunu- ja metroliiken- teelle kummallekin erikseen. Tavoitetasot: Raitio 4,04; Metro 4,19	Raitio 4,00; Metro 4,05	Asiakaskokemus ja asiakastyytyväisyys
Uudistuvat palvelut				
Asukaslähtöisyys ja osallisuus	Raitio- ja metrolii- kenteen asiakas- tyytyväisyys säilyy vähintään vuoden 2016 tasolla	Toiminnan kokonaiskustannukset (HKL:n kustannukset ennen rahoitus- kuluja) per paikkakilometri. Tavoitetaso alhaisempi tai sama kuin TP2018.	Ei toteudu	Palvelujen saavutet- tavuus
Vastuullinen talou- denpito	Positiivinen tuot- tavuuskehitys eli toiminnan koko- naiskustannukset per paikkakilometri laskevat	Tilikauden tulos (väh. 0)	Toteutuu	Bulevardien suunnit- telu ja liikennejärjes- telmä
Taloudellisesti kestävä kehitys				

Määrä- ja taloustavoitteet		
31001 kaupunkirakenne	2019	Ennuste
Suoritetavoitteet		
Vapautuvien vuokra-asuntojen markkinointiaika, keskiarvo enintään pv.	5	5
Maanmittaustoimintaan liittyvien keskeisten palvelujen toimitusaika enintään, keskiarvo pv	19	19
Ulkoiset maanvuokrat, milj. €, vähintään	218	224
Kaupungin tuella rakennettujen hissien määrä, kpl	60	60
Geoteknisestä suunnittelusta johtuvia, yli 0,5 milj. euron vahinkoja ei toteudu pohja- ja kalliorakentamisessa, vahinkojen määrä, kpl	0	0
Rekisteröityjä kiinteistöjä ja rasitteita	650	650
Uudisrakennusmittauksia	650	650
Pysäköinnin valvontatapahtumat	1 200 000	1 200 000
Rakennusvalvonnan lupahakemusten keskimääräinen käsittelyaika, päivää	63	63
Ympäristönsuojelussa tehdään suunnitelmalliseen valvontaan kuuluvia tarkastuksia vähintään	450	450
Elintarviketurvallisudessa tehdään suunnitelmalliseen valvontaan kuuluvia tarkastuksia vähintään	2 700	2 500
Ympäristöterveydessä tehdään suunnitelmalliseen valvontaan kuuluvia tarkastuksia vähintään	500	600
Tehokkuus/taloudellisuus		
Ulkovalaistuksen energian kulutus kWh/asukas	71,2	67,9
Toiminnan laajuustiedot		
Kaavoituksen mahdollistamat uudet asunnot (kpl) *)	7 000	7 000
Kaavoitettu kokonaiskerrosala (k-m ² 5 v keskiarvo)	1 400 000	1 400 000
Suunnitellut **) baana- ja pyöräliikenteen pääväyläkilometrit (km)	15	15
Suunniteltujen/ Rakennetut pyöräpysäköintipaikkojen lkm ***)	900	900
Katutyöluvut	6 500	6 500
Pysäköintivirhemaksut ja -huomautukset, kpl	200 000	180 000
Ylläpidettävä katuala, ha	2 131	2 122
Ylläpidettävät sillat, m ²	323 000	334 000
Yleiset käymälät, kpl	49	50
Uudelleen päällystetty katuala, ha	46	36
Rakennetut puistot, ha	924	931
Pellot ja niityt, ha	1 045	1 045
Metsäiset alueet, ha	4 655	4 655
Katuvihreä, ha	496	498
Rakennusvalvonnan lupapäätökset yhteensä, kpl	3 600	3 600
Myönnettyissä rakennusluvissa kerrosalaa yhteensä, m ²	760 000	760 000
Myönnettyissä luvissa asuntoja, kpl	7 000	7 000
Valmistuneet asunnot, kpl	5 200	5 200

Määrä- ja taloustavoitteet		
Tuottavuus		
Maankäyttö ja kaupunkirakenteen menot € / kaavoitettu kokonaiskerrosala	28	30
Asuntotontin aloitusaika kaavan lainvoimaisuudesta ****)	1,8	1,8
Kadut ja viheralueet, katujen ylläpito €/m ²	2,47	2,51
Pysäköintivirheiden määrä /tarkastetut ajoneuvot (%)	21	21
Elintarvikevalvonta, terveydensuojelu+tupakka, vesi; tarkastusten lukumäärä/tarkastajien htv	100	100
*) sisältää poikkeamispäätökset		
**) kaupunkiympäristölautakunnan hyväksymä katusuunnitelma		
***) kyseisen vuoden lisäys		
****) kaupungin luovuttamat asuntotontit, omakotitalotontit pois lukien. Aloitusaika kuukausina ja tarkastellaan ko. vuoden mediaania. Mittarina kolmen vuoden liukuva keskiarvo.		
Resurssit	Tae 2019	
Henkilöstön määrä *)	1 146	1 147
Toimialan tilojen kokonaispinta-ala htm ² **)	37 705	37 705
*) suuruusluokka arvio hallinto- ja tukipalveluhenkilöstön määrän vähentämisen vaikutuksesta		
**) Koko kaupunkiympäristö		
Tuottavuuden toteutuminen 2017 - 2020 (tuottavuus 2017=100)	Tae 2019	
Tuottavuus	101	101
31002 Rakennukset	2019	Ennuste
Suoritetavoitteet		
Tyhjien tilojen osuus tilakannasta enintään % *)	4	3
Uudisrakennukset ja peruskorj, m ²	60 000	79 000
Rakennussunnittelun projekteille tehdyt tunnit	30 000	34 000
Tehokkuus/taloudellisuus		
Kaupungin palvelurakennusten sääkorjattu lämpöenergian kulutus, kWh/brm ² /v	140	140
Toiminnan laajuustiedot		
Tiloja vuokrauksessa, m ²	2 970 000	2870000
Tiloja ylläpidossa, m ²	1 880 000	1 910 000
Tilojen pinta-ala suhteessa asiakasmäärään	0,96	0,96
Resurssit		
Toimialan tilojen kokonaispinta-ala htm ²	155 848	155 848
Henkilöstön määrä	393	393
Tuottavuus	2019	
Tilankäytön tehokkuus=toimialojen käytössä olevat tilat per asukas (m ² /asukas)	3,28	3,28
Yritysvuokraus, tukkutori, asuntovuokraus, vajaakäyttö (%)	4,20	4,00

Määrä- ja taloustavoitteet		
31003 Asuntotuotanto	2019	Ennuste
Suoritetavoitteet		
ARA-tuotanto: käynnistyspäätöksiä asuntoja, kpl	1 199	920
Muu uudistuotanto: käynnistyspäätöksiä asuntoja, kpl	301	773
Uudistuotanto yhteensä: käynnistyspäätöksiä asuntoja kpl	1 500	1 639
Peruskorjaus: käynnistyspäätöksiä asuntoja kpl	839	765
Tehokkuus/taloudellisuus		
Resurssit		
Henkilöstön määrä	77	77
Tuottavuus		
Hankesuunnitelmat/tuotantotavoite (%) (saadaan vertailuluku)	106	106
Asuntoa / keskimääräinen henkilöstömäärä (saadaan vertailuluku)	31	31
Tuottavuuden toteutuminen 2019 - 2021 (tuottavuus 2017=100)		
Tuottavuus	101	101
Pelastuslaitos		
Määrä- ja taloustavoitteet		
Suoritetavoitteet		
Turvallisuuspisteet	8 000	8 000
Ensihoidon tavoittamisviive on enintään 8 minuuttia vähintään 70 %:ssa kiireellisyysluokkien A ja B tehtävistä.	70	65
I-riskialueella pelastustoiminnan keskimääräinen lähtö- ja ajoaika kohteeseen ensimmäisellä 1+3 vahuisella yksiköllä on enintään 6 minuuttia vähintään 50 %:ssa tehtävistä.	50	50
Tehokkuus/taloudellisuus		
Kaukolämmön kulutus (2010=100)	85	88
Sähkön kulutus (2010=100)	85	88
Toiminnan laajuustiedot		
Asukasluku	650 842	
Palo- ja pelastustehtävät ilman ensivastetta	8500	8500
Ensihoitotehtävät ensivaste mukaan lukien	64 500	62 000
Suoritetavoitteet		
Resurssit		
Vakanssit vuoden lopussa, 31.12.	694	694
Palkansaajat keskimäärin tilikaudella	664	664
Bruttokäyttömenot	54 291	54 291
Nettokäyttömenot	39 526	39 526
Tuottavuus		
Bruttokäyttömenot, euroa/asukas (000)	82,4	82,4
Nettokäyttömenot, euroa/asukas (000)	60,0	60,0
Tuottavuusindeksi (2016=100)	111,8	111,8

Määrä- ja taloustavoitteet		
Tilankäytön tehokkuus	2019	Ennuste
Tilojen kokonaispinta-ala (htm ²)	180 222	180 222
Tilojen pinta-alamäärä (htm ²) suhteessa asukasmäärään	0,3	0,3
Vuokratustannukset euroa vuodessa (000)	7 234	7 226
Toimipaikkojen määrä	10	10
Liikenneliikelaitos		
Määrä- ja taloustavoitteet		
Suoritetavoitteet	2019	Ennuste
Paikkakilometrit		
Raitioliikenne	833	791
Metroliikenne	3 560	3 507
Yhteensä	4 393	4 299
Tehokkuus/taloudellisuus		
Liikelyijäämä-%	16,5	16,2
Koko pääoman tuotto-%	3,5	3,0
Sijoitetun pääoman tuotto-%	4,0	4,0
Omavaraisuusaste-%	41,2	38,7
Paikkakilometrikustannus, €	0,057	0,056
Toiminnan laajuustiedot		
Liikevaihto, milj. €	228,1	214,7
Liikevaihto/henkilö, 1000 €	180,7	167,2
Liikevaihdon muutos, %	8,9	7,1
Resurssit		
Henkilöstö keskimäärin	1 263	1 284
Tuottavuuden toteutuminen 2017 - 2021 (tuottavuus 2016=100)		
	123	120
Tilankäytön tehokkuuden toteutuminen 2017 - 2021		
	2019	Ennuste
Toimistotilojen kokonaispinta-ala yhteensä m ²	6 050	6 050
Toimistotilojen pinta-ala suhteessa toimistotilojen henkilömäärään m ² /hlö	32	32
Investoinnit		
	2019	Ennuste
Rata- ja ratasähkö	64 094	
Liikennekalusto	45 498	
Varikot ja valvomot	24 890	
Asemat	12 104	
Muu tuotanto-omaisuus ja muut tilat	925	
IT	4 660	
Muu liikenneinfra	3 925	
Yhteensä	156 096	151 000

Määrä- ja taloustavoitteet		
Suurimmat investoinnit	2019	Ennuste
Raide-Jokeri, raitiorata/sähkö	26 000	33 800
Raide-Jokeri, varikko	13 400	5 000
Raide-Jokeri, raitiovaunut	40	1 159
Kruunusilta, raitiorata/sähkö ja sillat	3 749	1 507
M300-metrojunahankinta optio 1 (5 junaa)	3 800	3 624
Kalasadaman raitiotiet	830	340
M100-metrojunien peruskorjaus	7 000	3 785
Artic-raitiovaunut optio 3 (10 vaunua)	19 825	22 123
Pakkopysäytyslaitteiden uusinta	0	0
Kruunuvuoren, Haakoninlahden ja Kalasadaman raitiovaunukalusto	0	0

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimialan tulo- ja menoennuste (milj. €)

Tulosyksikkö		TP 2018	TA 2019	1. ennuste 2019	Erotus TA / en- nuste	Ylitys- oikeus 2019
4 Kulttuuri ja vapaa- ajan toimiala	Tulot yhteensä	29,7	29,4	32,9	3,5	
	Menot yhteensä	-238,5	-251,0	-255,2	-4,2	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-251,0		-4,2	
	Toimintakate	-208,8	-221,6	-222,3	-0,7	
41001 Kulttuuri ja vapaa- aika	Tulot yhteensä	29,7	29,4	32,9	3,5	
	Menot yhteensä	-204,7	-214,0	-218,1	-4,2	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-214,0		-4,2	
	Toimintakate	-175,0	-184,6	-185,3	-0,7	
41002 Kulttuurin laitos- avustukset	Tulot yhteensä					
	Menot yhteensä	-24,3	-23,0	-23,0		
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-23,0			
	Toimintakate	-24,3	-23,0	-23,0		
41003 Liikunnan laitos- avustukset	Tulot yhteensä					
	Menot yhteensä	-9,5	-14,1	-14,1		
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-14,1			
	Toimintakate	-9,5	-14,1	-14,1		

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

Toimintaympäristön keskeisten muutosten vaikutukset talousarvion toteutumiseen

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on kolme talousarviokohtaa: kulttuuri ja vapaa-aika (talousarviokohta 41001), kulttuurin laitosavustukset (talousarviokohta 41002) ja liikunnan laitosavustukset (talousarviokohta 41003).

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan TA-kohdan (41001) sitovan toimintakatteen arvioidaan alittuvan 700 000 eurolla. Toimintakatetasoon vaikuttaa keskustakirjasto Oodin ennakoitua suuremmasta käytöstä johtuva lisärahoituksen tarve ja liikuntapalvelukokonaisuuden kasvaneet ylläpitokustannukset vuonna 2019.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan laitosavustukset sisältävät kulttuurin laitosavustukset sekä liikunnan laitosavustukset. Näiden talousarviokohtien arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Kaupunkistrategian, kaupunkiyhteisten hankkeiden ja yhteissuunnittelun teemojen toimenpiteiden toteuttamisen edistyminen ja mahdolliset poikkeamat tai muutokset

Palvelujen kehittämisen välineeksi on otettu käyttöön viime vuonna kehitetyt kaupunkilaisprofiilit. Joikaisessa palvelussa kuvataan palvelupolkuja kaupunkilaisprofileita hyödyntäen.

Asiakaskokemuksen arviointiin, parantamiseen ja johtamiseen on käytössä yhteinen väline. Asiakaspalautelaitteita on lisätty vuoden 2018 tasosta ja suosittelemiseksi (NPS) käyttöä on laajennettu. Lähtötason arviointi on tehty ja toinen arviointi tehdään loppuvuonna.

Toimialan olosuhteiden suunnitteluperiaatteiden laadinta edistyy suunnittelun aikataulun mukaisesti.

Toimialan tilojen käytön helpottamista koulutus-, kansalais- ja kulttuuritoimintaan on edistetty aloittamalla tilojen sähköisen varausjärjestelmän kehittäminen ja yhteisten periaatteiden laatiminen.

Töölönlahden alueen kehittäminen tapahtumapaikana sekä kulttuurin ja vapaa-ajan keskittymänä etenee suunnitellusti yhdessä Töölönlahtiverkoston kanssa.

Lapsille ja nuorille kehitetyn valtakunnallisen harrastuspassin käyttöönotto etenee suunnitellusti vuonna 2019.

Digitaalista asiakkuutta edistetään kytkemällä vähintään kaksi kolmesta suuresta asiakastietojärjestelmästä oma.helsinki –asiakkuuteen. Hanke etenee suunnitellusti. Toimialan digitalisaatio-suunnitelman toimenpiteet etenevät suunnitellusti.

Toimialan vastuulla oleva kaupunkitasoisen liikkumishjelma on käynnistynyt ja etenee toimialayhteisesti. Toimialan palveluista koottava palvelutarjottimen tuottaminen kahdella Helsingin alueella yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa on käynnistynyt.

Toimialan osallisuus- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa ja sen avainhankkeita on toteutettu ja asukkaita osallistettu palvelujen kehittämiseen. Toimiala on mukana osallistuvan budjetoinnin toimeenpanossa.

Helsinki biennaalin valmistelua jatketaan sisältöjen ja tuotantojen osalta Vallisaareen. Vuonna 2020 järjestettävän Biennaalin taideteosten perustamistöitä aloitetaan Vallisaareessa jo kesällä 2019.

Yhteiset periaatteet tuotteiden ja palveluiden hinnoittelusta sekä maksujen, vuokrien ja korvausten subventiokäytännöistä on valmisteilla. Yksikkökustannusvertailu suhteessa kuuteen suurimpaan kaupunkiin otetaan käyttöön.

Valmistelu toimialan johdon, asiantuntijoiden, hallinnon ja tukitehtävien henkilöstön yhteisestä toimitilasta etenee suunnitellusti. Töölön kisa-hallin perusparannuksen tarveselvitystä päivitetään.

Sitovien toiminnan tavoitteiden ja muiden toiminnan tavoitteiden toteutuminen

Talousarviossa on määritelty toimialalle kolme sitovaa toiminnallista tavoitetta vuosille 2019–2021:

1. Palveluja parannetaan asiakaskokemuksen perusteella, 2. Koko kaupunki on oppimisen, kulttuuristen kohtaamisten, tekemisen ja kansalaistoiminnan paikka, 3. Helsingissä on helppoa ja houkuttelevaa lähteeä liikkeelle. Sitovien tavoitteiden toteutumista mitataan seitsemän osatavoitteen onnistumisella, jotka on projektoitu. Osatavoitteiden ennustetaan toteutuvan suunnitelmien mukaisesti.

Arvio tavoitteisiin, palvelutuotantoon, muuhun toimintaan ja toimintaympäristön muutoksiin liittyvistä merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Tulotavoitteen saavuttamiseen liittyy tiettyjä riskejä. Biennaalin ulkopuoliseen rahoitukseen liittyy epävarmuutta. Viestintä- ja lipunmyyntipalveluresurssien väheneminen vaikuttaa heikentävästi kulttuurikustusten myyntitavoitteisiin. Oodin avautuminen on kasvattanut kirjaston käyntimääriä huomattavasti ja suuri kuormitus aiheuttaa ennakoimattomia lisäkustannuksia muun muassa henkilöstökustannuksissa, siivouskustannuksissa ja vartiointikustannuksissa.

Kaupunkistrategian teema	Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittarit	Sitovan toiminnan tavoitteen mittareiden toteutumisennuste 1/2019	Kytkeytyminen kaupunki-yhteisiin hankkeisiin ja yhteissuunnittelun teemoihin
<p>Maailman toimivin kaupunki</p>	<p>Palveluja parannetaan asiakaskokemuksen perusteella</p> <p>Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala käyttää yhteisiä välineitä asiakaskokemuksen arviointiin, parantamiseen ja johtamiseen. Palvelujen parantamisessa hyödynnetään jatkuvan parantamisen ajatusta, ajankohtaista tietoa ja osallisuutta. Toimialalla on monenlaisia asiakkaita, kumppaneita ja palvelujen käyttäjiä. Asiakkaat voivat olla joko yhteisöasiakkaita (avustuksen saaja) tai yksittäisiä ihmisiä (uimahallikävijä). Toimiala varmistaa, että sen palvelujen käyttäminen on sekä hauskaa että turvallista.</p>	<p>Jokaisessa kulttuurin, liikunnan, nuorison ja kirjaston palvelussa on kuvattu ainakin yksi asiakaspolku kaupunkilaisprofileita hyödyntäen.</p> <p>Toimialalle kehitetään yhteinen tapa hyödyntää nopeaa asiakaspalautetta ja laajennetaan NPS (Net promoter score) –mittausta (lähtötaso 20 laitetta/ tavoite 40 laitetta).</p>	<p>Sitovien osatavoitteiden osalta tavoite on toteutuksessa. Palvelut ovat valinneet 30 kehitettävää palvelupolkua ja ovat määrittelleet projektipäälliköt/vastuuhenkilöt. Osa palvelupoluista on palveluita leikkaavia ja yhdessä tehtäviä mikä lisää toimialan palveluiden sisäistä yhteistyötä.</p> <p>Sitovien osatavoitteiden osalta tavoite on toteutuksessa. 40 ”pystylaitetta” on hankittu ja 33 niistä on valjastettu TUPA-tavoitteen mittaamiseen. Toimipisteille on pidetty yksi työpaja. Toukokuussa järjestetään neljä työpajaa (tarvittaessa useampia), jotta pikapalautteen käsittelystä muodostuisi osaksi tiedolla johtamista. Syksyllä järjestetään lisää työpajoja.</p>	<p>Asukaskokemus ja asiakastyytyväisyys</p>
<p>Kestävän kasvun turvaaminen kaupungin keskeinen tehtävä</p>	<p>Koko kaupunki on oppimisen, kulttuuristen kohtaamisten, tekemisen ja kansalaistoiminnan paikka.</p> <p>Helsinki on alusta ja kumppani paremman kaupungin ja maailman rakentajille. Toimiala avaa tilojaan, tietoaan ja välineitään kaupunkilaisten, yhteisöjen ja yritysten käyttöön. Toimiala suhtautuu ennakkoluulottomasti sekä yleishyödyllisiin yhteistyötarjouksiin. Yhteistyön lähtökohdaksi on ”kyllä jos”, ei ”ei koska”.</p>	<p>Kulttuurin ja vapaa-ajan olosuhteiden suunnitteluperiaatteet on hyväksytty lautakunnassa.</p> <p>Toimialan tilojen varausjärjestelmien yhteiset periaatteet ja prosessit on määritelty. Jokaisessa palvelukokouksessa (KULP, LIIKU, NUP, KIR) on määritelty tilat, jotka ovat varattavissa nopeasti asukaskäyttöön ja ne on viety Varaamoon.</p>	<p>Sitovien osatavoitteiden osalta tavoite on toteutuksessa. Hankekumppanin toteuttama esiselvitystyö on valmistunut ja sen pohjalta päätetään dashboard-testaukseen etenemisestä.</p> <p>Sitovien osatavoitteiden osalta tavoite on toteutuksessa. Nykyisten tilavarausprosessien kuvaus on aloitettu: Nuorison prosessikuvaukset (3) ovat lähes valmiit. Liikunnan kuvausten selvittäminen on aloitettu. Kulttuurin kuvaukset aloitetaan myöhemmin keväällä ja Kirjaston kuvaukset ovat olemassa Varaamon aiemmalta kehitykseltä – kuvaukset ovat kuitenkin päivittämättä.</p>	<p>Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen</p> <p>Palvelujen saavutettavuus</p> <p>Harrastustoiminta</p> <p>Kaupungin tilojen käyttö</p> <p>Elävät kaupunginosat</p>

<p>Uudistuvat palvelut</p>	<p>Helsingissä on houkuttelevaa ja helppoa lähteä liikkeelle.</p> <p>Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala edistää toiminnallaan fyysisesti aktiivista ja kokemusrikasta elämäntapaa. Kaikki syyt lähteä liikkeelle ovat yhtä arvokkaita. Syyt liikkeelle lähtemiseen voivat vaihdella liikunnan ilosta taiteeseen ja kulttuuriin tai nuorten kesäleiristä kouluuokanretkeen tai vanhusten kirjastolle kävelemiseen. Kuntalaisille aktiivinen ja houkutteleva Helsinki vetää puoleensa myös matkailijoita ja suurtpahtumia. Toimiala kehittää uusia keinoja markkinoida palveluja, helpottaa mielekkään tekemisen löytämistä ja tavoittaa nykyisten palvelujen ulkopuolella olevia.</p>	<p>Valtakunnallinen Harrastuspassi on otettu koekäyttöön Helsingissä.</p> <p>Tuotetaan kahdella Helsingin alueella (kaksi peruspiiriä) Kuvan palveluista palvelutarjotin peruskouluille ja päiväkodeille. Arvioidaan palvelutarjottimen vaikutuksia alueilla verrattuna nykytilanteeseen.</p> <p>Vähintään kaksi toimialan kolmesta suuresta asiakastietojärjestelmästä (kirjasto,nuorisotalot, liikunta) on kytketty oma.helsinki –asiakkuuteen.</p>	<p>Tavoite on toteutumassa eli Harrastuspassi on koekäytössä vuoden 2019 aikana.</p> <p>Tavoite on toteutumassa. Vuoden 2019 loppuun mennessä tuotetaan kahdella Helsingin alueella (Malminkartano/Kannelmäki ja Vuosaari) toimialan palveluista palvelutarjotin peruskouluille ja päiväkodeille. Arvioidaan palvelutarjottimen vaikutuksia alueilla verrattuna nykytilanteeseen.</p> <p>Tavoite on toteutumassa. Ensimmäisinä liitettävät palvelut on valittu ja työ tarvittavien käyttäjäpolkujen ja tietosisältöjen määrittämiseksi on alkanut. Selailukäyttöliittymästä on konseptiversio toteutettu ja toiminnot valittu.</p>	<p>Strategia nuorten syrjäytymishaasteen ratkaisemiseen</p> <p>Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen</p> <p>Liikkumisohjelma</p> <p>Palvelujen saavutettavuus</p>
----------------------------	--	---	--	---

Määrä- ja taloustavoitteet	2019	Ennuste
Suoritetavoitteet		
Liikunta		
Käyntikerrat	8 400 000	8 400 000
Nuoriso		
Nuorten käyntikerrat	880 000	880 000
Nuorten järjestämän toiminnan määrä	20 %	17 %
Kulttuuri		
Yleiset kulttuuripalvelut		
Tapahtumien määrä	1 800	1 850
Käyntikerrat	500 000	600 000
Yhteisöllisesti tuotetut tapahtumat	255	255
Haettujen avustusten määrä	990	600
Orkesteri		
Sinfoniakonserttien määrä	44	44
Käyntikerrat	110 000	110 000
HAM		
Käyntikerrat	145 000	145 000
Museo		
Käyntikerrat	300 000	400 000
Verkkopalveluiden asiakastoiminnot (FINNA, Helsingin kirkko.fi, HRI)	3 400 000	3 400 000
Kirjasto		
Aukiolotunnit	106 000	106 000
Fyysiset käyntikerrat	8 000 000	8 000 000
Verkkokäynnit	9 000 000	9 000 000
Tehokkuus/taloudellisuus		
Resurssit		
Henkilöstön määrä	1 781	1 781
Tuottavuus		
Tuottavuus 2016=100	2019	Ennuste
Tuottavuusindeksi*	104,4	105,0
Tilankäytön tehokkuus	2019	Ennuste
Tilojen kokonaispinta-ala htm ²	317 987	317 987
Tilojen pinta-alamäärä (htm ²) suhteessa asiakasmäärään	0,017	0,017

*) Tuottavuusindeksi kuvaa yksikkökustannuksilla painotettujen fyysisten käyntikertojen ja peruspalveluindeksillä deflatoitujen nettokustannusten suhteen muutosta perusvuoteen (2016)

Sosiaali- ja terveystoimiala

Sosiaali- ja terveystoimialan tulo- ja menoennuste (milj. €)

Tulosyksikkö		TP 2018	TA 2019	1. ennuste 2019	Erotus TA / en- nuste	Ylitys- oikeus 2019
5 Sosiaali- ja terveys- toimiala	Tulot yhteensä	216,8	178,0	186,3	8,2	
	Menot yhteensä	-2 062,9	-2 109,1	-2 152,3	-43,2	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-2 109,1		-43,2	
	Toimintakate	-1 846,1	-1 931,1	-1 966,0	-34,9	
510 Sosiaali- ja terveys- toimiala	Tulot yhteensä	216,8	178,0	186,3	8,2	
	Menot yhteensä	-2 062,9	-2 109,1	-2 152,3	-43,2	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-2 109,1		-43,2	
	Toimintakate	-1 846,1	-1 931,1	-1 966,0	-34,9	
51001 Sosiaali- ja terveys	Tulot yhteensä	183,3	156,8	164,5	7,7	
	Menot yhteensä	-1 453,4	-1 424,5	-1 424,5	0,0	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-1 424,5		0,0	
	Toimintakate	-1 270,1	-1 267,7	-1 260,1	7,7	
51002 Toimeentulotuki	Tulot yhteensä	7,8	3,1	3,1		
	Menot yhteensä	-16,9	-14,6	-14,6	-0,0	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-14,6		-0,0	
	Toimintakate	-9,1	-11,5	-11,5	-0,0	
51003 Vastaanotto- keskukset	Tulot yhteensä	25,0	16,8	18,1	1,3	
	Menot yhteensä	-17,9	-15,7	-16,3	-0,6	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-15,7		-0,6	
	Toimintakate	7,1	1,1	1,8	0,7	
51004 Apotti	Tulot yhteensä	0,8	1,4	0,6	-0,8	
	Menot yhteensä	-5,1	-9,8	-16,6	-6,8	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-9,8		-6,8	
	Toimintakate	-4,3	-8,4	-16,0	-7,6	
51005 HUS-kuntayhtymän maksuosuus	Tulot yhteensä					
	Menot yhteensä	-569,7	-644,5	-680,3	-35,8	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-644,5		-35,8	
	Toimintakate	-569,7	-644,5	-680,3	-35,8	

Sosiaali- ja terveystoimiala

Toimintaympäristön keskeisten muutosten vaikutukset talousarvion toteutumiseen

Sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut

Sosiaali- ja terveystaloudellisten palvelujen talousarviokohdalla tuloja arvioidaan kertyvän 7,7 miljoonaa euroa talousarviota enemmän. Tulojen ylityksen taustalla ovat tulojen kirjausmuutos suoriteperusteiseksi, kuolinpesien kirjaaminen tuloihin sekä valtion korvaukset.

Sosiaali- ja terveystaloudellisten palvelujen talousarviokohdan menojen arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Menoihin liittyy ylityspainetta noin 16,8 miljoonaa euroa, joka johtuu pääosin perhe- ja sosiaalipalvelujen palvelukokonaisuuden asiakaspalvelujen ostoista. Terveys- ja päihdepalvelujen sekä sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen palvelukokonaisuuksien menojen ennustetaan toteutuvan tulosbudjetin mukaisesti.

Perhe- ja sosiaalipalvelujen kasvaneet ostot ovat pääosin lastensuojelun vaativan laitoshoidon ja kuntouttavan perhehoidon ostoja. Kasvu johtuu lastensuojelun sijoitusten pituuksien sekä erityis- ja vaativan tason laitoshoidon tarpeen lisääntymisestä ja uuden puitesopimuksen myötä nousseista hinnoista. Lisäksi ylityspainetta on vammaistyössä, joka johtuu muun muassa omaishoidontuen lomituksen kasvusta sekä sosiaalihuoltolain mukaisen liikkumisen tuen matkamäärien kasvusta.

Johtamistoimenpiteiden kartoittaminen ylityspaineen vähentämiseksi palvelujen laatua tai saatavuutta heikentämättä on käynnistetty. Toimenpiteinä selvitetään esimerkiksi vakanssien täyttämisen tai toimintojen käynnistämisen siirtämistä palveluissa, joissa se ei vaikuta laatuun tai saatavuuteen. Lisäksi osa ylityspaineista katetaan henkilöstömenoista rekrytointiviiveiden ja avoimien vakanssien johdosta kertyvillä säästöillä. Palvelujen jatkuvalla kehittämisellä vastataan pidemmällä aikavälillä ylityspaineisiin liittyviin haasteisiin. Varhaista tukea laajennetaan ja kehitetään. Sosiaaliohjausta, perhesosiaalityötä ja nuorten mielenterveyspalveluja laajennetaan ja vahvistetaan nuorten mielenterveyspalvelujen palveluketjua yhdessä HUS:n sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa. Lastensuojelussa valmistuu huhtikuun lopussa selvitys erityisen vaativaa

hoitoa tarvitsevista nuorista ja hoidon tarpeen kasvusta sekä siihen liittyvistä toimenpide-ehdotuksista. Lastensuojelussa vahvistetaan myös omaa laitoshoidoa sekä kohdistetaan toimia perhehoitajien saatavuuden parantamiseksi ja tuottajaohjauksen kehittämiseksi.

Toimeentulotuki

Toimeentulotuen menojen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Vastaanottokeskukset ja muut valtion korvaamat maahanmuuttopalvelut

Talousarviokohdan toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 0,7 miljoonaa euroa talousarviota parempana. Tulot kasvavat johtuen tulojen kirjausmuutoksesta suoriteperusteiseksi sekä valtion korvausten talousarviota suuremmasta määrästä. Menot ovat olleet talousarviota ennakoitua suuremmat tulkki- ja lääkäripalveluissa sekä Helsingin vastaanottokeskuksen henkilöstömenoissa. Vastaanottokeskusten ja muiden valtion korvaamien maahanmuuttopalvelujen kustannukset ovat kaupungin näkökulmasta valtiolta läpilaskutettavia eriä.

Apotti ja Sote- ja maakuntauudistus

Talousarviokohdan toimintakatteen ennustetaan alituvan 7,6 miljoonalla eurolla. Toimintakatteen alitus johtuu Apotti Oy:n ylläpitokustannusten voimakkaasta kasvusta sekä käyttöönottokoulutuksen laskutuksen muutoksesta käyttäjäperusteisesta omistuserusteiseen. Talousarviokohdalle kirjautuvat Uudenmaan maakunnassa resurssisopimuksella työskentelevien palkkamenot toteutuneiden työtuntien perusteella, jotka saadaan tuloina Uudenmaan maakunnasta. Sote- ja maakuntauudistuksen kaaduttua, osa resurssisopimuksista on päättynyt ja viimeiset sopimukset päättyvät 30.6.2019.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri

Talousarviokohdan menojen ennustetaan ylittyvän 35,8 miljoonaa euroa. Ennuste perustuu HUS:n tammi-helmikuun menojen perusteella laatimaan ennusteeseen. Toteutuneen käytön perusteella hoidettujen potilaiden määrä, käytön volyyymi ja palvelujen

laskutus ovat olleet budjetoitua suurempia. Ennuste ei sisällä kalliin hoidon tasausta, jonka maksuosuus vaihtelee vuosittain. Vuonna 2018 Helsinki maksoi kalliin hoidon tasausta 2,8 miljoonaa euroa.

Helsingin talousarviossa 2019 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille varattiin päivystyksen siirto mukaan lukien 645 miljoonaa euroa. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin talousarviossa Helsingin maksuosuus on 663 miljoonaa euroa. Lisäksi koko Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin talousarvio laadittiin 20 miljoonaa alijäämäisenä vuodelle 2019, jonka vuoksi vuonna 2019 jäsenkuntapalautusta ei välttämättä kerry lainkaan tai sen määrä jää selvästi vuotta 2018 alhaisemmaksi.

Alkuvuonna erikoissairaanhoidossa on ollut kasvua suhteessa talousarvioon. Lisäksi alkuvuonna 2019 Apotin käyttöönottoon liittyvät kustannukset ovat olleet arvioitua suuremmat, vaikka käyttöönotto on edennyt hitaammin kun 2019 talousarviovalmistelussa oli tiedossa.

Johtamistoimenpiteillä menoylitystä tulisi saada enustettua merkittävästi alhaisemmaksi.

Kaupunkistrategian, kaupunkiyhteisten hankkeiden ja yhteissuunnittelun teemojen toimenpiteiden toteuttamisen edistyminen ja mahdolliset poikkeamat tai muutokset

Sosiaali- ja terveystoimialan kannalta keskeisimpiä kaupunkistrategian kärkihankkeita ja tavoitteita ovat nuorten syrjäytymisen ehkäisy, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtaminen ja koordinointi, liikumisohjelma ja eri ikä- ja väestöryhmien liikkumisen edistäminen, asukaskokemuksen, asiakastytyväisyyden ja osallisuuden lisääminen, kaikkien helsinkiläisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen, työllisyyden edistäminen sekä harrastusmahdollisuuksien turvaaminen.

Toimiala jatkaa palvelujen uudistamista perhekeskus-, terveys- ja hyvinvointikeskus- sekä monipuolinen palvelukeskus -toimintamallien mukaisesti. Kallion perhekeskuksen toiminta käynnistyy 4.6.2019. Palvelujen tuotantotapoja ja asiakkaan roolia ja osallisuutta palveluissa vahvistetaan edelleen. Moniammatillisten, integroitujen, omahoitoa lisäävien, jalkautuvien, kotiin ja asiakkaan omaan toimintaympäristöön vietävien palvelujen sekä sähköisten palvelujen kehittämistä vastaamaan asiakastarpeita jatketaan.

Helsinkiläisten terveyttä ja hyvinvointia edistetään kaupunkitasoisilla ohjelmilla ja verkostoissa muiden kaupungin toimialojen, järjestöjen ja yritysten kanssa.

Psykiatria- ja päihdepalveluissa yhtenäistetään mielialahäiriö-, psykoosi- ja päihdehoito -ohjelmien näyttöön perustuvia sisältöjä, toimintamalleja ja rakenteita koko kaupungissa. Lisäksi avopalvelujen voimavaroja kohdennetaan edelleen liikkuviin palveluihin ja madalletaan kynnystä hakeutua mielenterveyspalveluihin.

Kilpailukykyä ja vastuullista taloudenpitoa parannetaan palvelujen ja toimintatapojen uudistamisella, digitalisaation ja sähköisen asioinnin lisäämisellä sekä ottamalla käyttöön erilaisia liikkuvan työn välineitä, jotka mahdollistavat välittömän asiakastyön lisäämisen.

Keskeisten toimintojen yksikkökustannusten kehitystä seurataan säännöllisesti ja tavoitellaan yksikkökustannusten laskua kustannustasoon suhteutettuna. Toimialalla kehitetään myös liiketoiminnallista ajattelutapaa ja tuottajaohjausta.

Sitovien toiminnan tavoitteiden ja muiden toiminnan tavoitteiden toteutuminen

Kaikkien sosiaali- ja terveystoimialan neljän sitovan tavoitteen arvioidaan toteutuvan. Palvelumme ovat lähellä kaupunkilaisia ja helposti saavutettavissa sitovan tavoitteen mittarin asiakas pääsee lääkärin kiireettömälle vastaanotolle keskimäärin 10 vuorokauden sisällä toteutuminen on epävarmaa. Lääkärimäärässä on aiempaa suurempi vaje ja kokeneita lääkäreitä on aiempaa vähemmän. Toimia rekrytoinnin tehostamiseksi on käynnistetty. Lisäksi otetaan käyttöön palveluseteli terveysasemien lääkäripalvelujen saatavuuden turvaamiseksi sekä kehitetään sähköisiä palveluja kysyntään vastaamiseksi.

Arvio tavoitteisiin, palvelutuotantoon, muuhun toimintaan ja toimintaympäristön muutoksiin liittyvistä merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Alkuvuoden aikana ei ole noussut esiin uusia tekijöitä, jotka edellyttäisivät välittömiä toimintamuutoksia. Sosiaali- ja terveystoimialalla riskien hallinta huomioidaan päivittäisjohtamisessa. Palvelutuotannossa riskinä on asiakaspalvelujen ostojen menojen kasvu, jonka johdosta on käynnistetty johtamistoimenpiteitä.

Kaupunkistrategian teema	Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittarit	Sitovan toiminnan tavoitteen mittareiden toteutumisenuste 1/2019	Kytkeytyminen kaupunki-yhteisiin hankkeisiin ja yhteissuunnitelun teemoihin
<p>Maailman toimivin kaupunki</p> <p>Kestävän kasvun turvaaminen kaupungin keskeinen tehtävä</p>	<p>Edistämme helsinkiläisten hyvinvointia ja terveyttä ja ehkäisemme syrjäytymistä</p>	<p>Konseptoidaan yhteinen palvelu- ja prosessiketju lapsen varhaisen tuen tarpeen sekä nuorten mielenterveysongelmien havainnointiin ja hoitoon (yhteisten asiakkaiden palveluketju kuvattu, palvelumallia kokeillaan ja toiminta vakiinnutetaan).</p> <p>Psykiatrisessa avohoidossa olevien potilaiden sairaalapäivien määrä vähenee vuoteen 2018 verrattuna avohoidon laadullisella kehittämisellä ja sen eri muotoja vahvistamalla.</p> <p>Kotihoidossa on kattavasti käytössä liikkumissopimus (vähintään 70 %:lle säännöllisen kotihoidon asiakkaista on tehty liikkumissopimus).</p>	<p>Toteutuu</p> <p>Toteutuu</p> <p>Toteutuu</p>	<p>Kärkihanke: Strategia nuorten syrjäytymishaasteen ratkaisemiseen</p> <p>Teema: Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen</p> <p>Kärkihanke: Liikku-misohjelma</p>
<p>Uudistuvat palvelut</p>	<p>Parannamme asiakaskokemusta ja asiakastytyväsyyttä.</p>	<p>Asiakaskokemus paranee terveysasemilla ja kotihoidossa vuoteen 2018 verrattuna.</p>	<p>Toteutuu</p>	<p>Teema: Asiakaskokemus ja asiakastytyväsyyys</p>
	<p>Palvelumme ovat lähellä kaupunkilaisia ja helposti saatavissa.</p>	<p>Aikuissosiaalityön palvelutarpeen arviointien määrä kasvaa 10 % suhteessa asiakasmäärään vuoteen 2018 verrattuna.</p> <p>Parannetaan vammaisten sosiaalityön saatavuutta ja saavutettavuutta. Asiakkaaseen ollaan yhteydessä samana tai seuraavana arkipäivänä.</p> <p>Asiakas pääsee lääkärin kiireettömälle vastaanotolle keskimäärin 10 vuorokauden sisällä (T3< eli kolmas vapaa ajanvarausaika kalenteripäivissä, odotusaikojen mediaani).</p> <p>T3 on vuoden 2019 lopussa alle 20 vuorokautta kaikilla terveysasemilla.</p> <p>Suun terveydenhuollossa kaikkien asiakkaiden kiireetön hoito on käynnistynyt 90 vuorokauden sisällä hoidon tarpeen arviosta.</p>	<p>Toteutuu</p> <p>Toteutuu</p> <p>Toteutuu</p> <p>Toteutuu</p> <p>Toteutuu</p>	<p>Teema: Palvelujen saavutettavuus</p> <p>Teema: Palvelujen saavutettavuus</p> <p>Teema: Palvelujen saavutettavuus</p> <p>Teema: Palvelujen saavutettavuus</p> <p>Teema: Palvelujen saavutettavuus</p>
<p>Vastuullinen taloudenpito</p>	<p>Toimintamme on taloudellisesti kestävä ja tuottavaa.</p>	<p>Kotona asuvien osuus 75 vuotta täyttäneistä nousee vuoteen 2018 verrattuna.</p> <p>Ympäri vuorokautisessa hoivassa asuvien osuus 75 vuotta täyttäneistä laskee ja tehostetussa palveluasumisessa olevien osuus nousee vuoteen 2018 verrattuna.</p> <p>Ympäri vuorokautisen hoivan määrää nostetaan vastaamaan paremmin tällä vuosituhannella tapahtunutta ikäihmisten (yli 75-vuotiaiden ja erityisesti yli 85-vuotiaiden) lukumäärän kasvua.</p> <p>Sähköinen asiointi kasvaa vähintään 20 %.</p>	<p>Toteutuu</p> <p>Toteutuu</p> <p>Toteutuu</p> <p>Toteutuu</p>	

Määrä- ja taloustavoitteet	2019	Ennuste
Lastensuojelu, avohuolto, lapset*	3 400	3 100
Lastensuojelu, laitoshuolto, hoitovrk	191 000	211 024
Aikuissosiaalityö, asiakkuudet*	14 000	13 800
Omaishoidontuki, asiakkaat, vammaistyö*	2 050	1 950
Henkilökohtainen apu, asiakkaat*	2 700	2 700
SHL:n mukaista erityistä tukea tarvitsevien lasten määrä (<18 vuotiaat)	1 500	1 500
SHL palvelutarpeen arviointien määrä perhe- ja sosiaalipalveluissa (lkm)	9 500	10 000
Terveysasemien lääkärin vastaanotto, käynti	480 000	480 000
Terveysasemien lääkärin vastaanotto, muu asiointi	300 000	300 000
Terveysaseman hoitajan vastaanotto, käynti	410 000	410 000
Terveysaseman hoitajan vastaanotto, muu asiointi	450 000	450 000
Hammashuolto, käynti	530 000	538 850
Psykiatrian avohoitokäynti	178 000	180 000
Psykiatrian avohoito, muu asiointi	75 000	78 500
Psykiatrian vuodeosastohoitopäivät	70 000	72 500
Polikliininen päihdehuolto, as.käynnit vuoden aikana	65 000	58 000
Korvaushoito, käynnit vuoden aikana	140 000	140 000
Päihdehuollon laitoshuolto, hoitovuorokaudet yht.	24 000	24 000
Mielenterveysasiakkaiden asumispalvelut, vrk	710 000	742 000
Asunnottomien asumispalvelut, vrk	557 000	557 000
Somaattinen sairaanhoito, päättyneet hoitajakset	13 000	12 865
lääkkäiden pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen	1 100 000	1 091 137
lääkkäiden pitkäaikainen ympärivuorokautinen laitosasuminen	350 000	344 773
Kotihoito, käynti	3 000 000	2 875 389
Kotihoito, muu asiointi	410 000	314 167
Tilankäytön tehokkuus	2019	Ennuste
Tilojen kokonaispinta-ala htm ²	480 082	480 082
Tilojen pinta-alamäärä (htm ²) suhteessa asiakasmäärään	0,96	0,96
Hallintokunnan oma mittari		
Tilat m ² /vakanssi	34,5	34,5
Tuottavuus	2019	Ennuste
Tuottavuus (2016=100)	102,8	102,8
HUS:n määrärahojen kehitys:	2019	Ennuste
	644 524	644 524

The image features a solid light blue background. On the left side, there is a vertical column of seven overlapping white circles. The circles are arranged such that each one partially overlaps the one above and below it, creating a scalloped edge effect. The word "Investoinnit" is written in a bold, dark blue, sans-serif font, centered horizontally and partially overlapping the white circles.

Investoinnit

Investoinnit							
	TP 2018	TA 2019	Ylitys- oikeus 2019	TA + ylitys- oikeus 2019	1. Ennuste 2019	Toteuma %	
Kiinteä omaisuus	71	96	37	132	128	96	
Rakennukset	209	260	45	305	258	85	
Kadut ja liikenneväylät	140	136	18	154	142	92	
Puistot ja liikunta-alueet	23	27	2	29	27	92	
Irtaimen omaisuuden perushankinta	54	72	38	110	96	87	
Arvopaperit	13	18	20	38	26	69	
Muu pääomatalous	5	1	9	10	8	82	
Yhteensä	516	609	169	778	685	88	

Investoinnit

Investointeihin on käytettävissä yhteensä 778 milj. euroa, johon sisältyy edelliseltä vuodelta käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettyjä ylitysoikeuksia 169 milj. euroa. Käytettävissä olevista määrärahoista ennustetaan käytettävän 685 milj. euroa eli 88 %. Viime vuonna vastaava toteuma oli 516 milj. euroa. HKL:n investointeihin on talousarviossa varattu 156,1 milj. euroa, josta ennustetaan käytettävän 151 milj. euroa.

Talousarviossa on kiinteää omaisuutta arvioitu myytävän 100 milj. euroa vuonna 2019. Kauppoja 27.3.2019 mennessä on tehty 10 kpl, joiden kauppahinnat yhteensä ovat noin 20 milj. euroa. Tonttimyyntin painopiste on Jätkäsaaren-Hietalahden, Kalasataman ja Pasila-Postipuiston projektialueilla. Myynneistä arvioidaan saatavan vuonna 2019 noin 95 milj. euroa ja niistä arvioidaan kirjattavan taseeseen noin 5 milj. euroa. Kaupungin ulkokunnissa omistamien maiden tulevaa käyttö- ja omistamistarvetta kartoitetaan ja päivitetään toimialan sisäisenä yhteistyönä, tavoitteena toimenpide-ehdotus ja toimenpiteiden aikataulutus. Kaupungille tarpeettomiksi käyneiden kiinteistöjen myyntiä jatketaan, painopisteen ollessa asemakaavatonteilla, rakennetuilla sekä perintönä tulleilla kiinteistöillä, joista saatavat tulot on osoitettu tiettyyn käyttöön.

Kiinteistöjen ostoihin ja lunastuksiin sekä kaavoituskorvauksiin on käytettävissä talousarviossa varatun 10 milj. euron lisäksi edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnetty 9,9 milj. euron ylitysoikeus mukaan lukien yhteensä 19,9 milj. euroa. Päätöksiä ja kauppoja tehty on maaliskuun loppuun mennessä 3,5 milj. arvosta. Käytettävissä oleva määräraha ennustetaan käytettävän kokonaan.

Vuoden 2019 maanhankinnan määrärahaa kohdennetaan Raide-Jokerin ja muiden uuden yleiskaavan mukaisten painopistealueiden toteuttamisen edistämiseen tähtäävään maanhankintaan. Täydennysrakentamisen edistämiseksi kartoitetaan osana Maapoliittisten linjausten II -vaihetta ne alueet, joilla maanhankinnan keinoin voidaan edistää kaavoitusta ja sen toteutusta. Lisäksi kehitetään hankintojen keskeiset priorisointiperiaatteet. Östersundomissa jatketaan maanhankintaa maapoliittisten

periaatteiden mukaisesti. Operatiivisena tavoitteena on valmistuneiden ja valmistuvien asemakaavojen toteuttamista edistävä maanhankinta, josta osa tapahtuu maankäyttösopimusten kautta.

Projektialueiden esirakentamiseen on talousarviossa käytettävissä 47,6 milj. euroa ja lisäksi ylitysoikeusmäärärahaa 22,5 milj. euroa, yhteensä 70,1 milj. euroa. Projektialueille osoitetut esirakentamismäärärahat on talousarviossa osoitettu kaupunginhallituksen käytettäväksi. Määrärahat haetaan projektialuekohtaisesti kaupunginhallitukselta toimialan käyttöön ja toimiala varautuu toiminnassaan niiden toimeenpanoon. Määrärahaa käytetään projektialueiden asunto- ja muun rakentamisen edellyttämien rakentamiskelpoisuuteen liittyvien toimenpiteiden toteuttamiseen.

Muuhun esirakentamiseen, alueiden käyttöönottoon ja tonttien rakentamiskelpoiseksi saattamiseen on talousarviossa osoitettu 34,5 milj. euroa ja lisäksi toimialalla on käytettävissä ylitysoikeusmäärärahaa 0,9 milj. euroa. Määräraha ennustetaan käytettävän kokonaan.

Merkittävimmät pilaantuneen maan kunnostuskohdeet ovat Tukutorin uusi pakastamo ja Raide-Jokerin pilaantuneisuusselvitykset. Lisäksi toteutetaan useita pienempiä rakentamiskelpoiseksi saattamiskohteita eri puolilla kaupunkia. Merkittävimmät maaperän vahvistamis- ja johtosiirtokohteet ovat Fallkulan kiila, Tukutorin uuden pakastamon edellytysinvestoinnit, Hakaniemen hallin pohjanvahvistustyöt, Vuosaaren lukion tontin esirakentaminen ja maakaasujohdon siirrot Oulunkylässä. Merkittävimmät rakennusten purkukohteet ovat Pirkkolan jäähalli ja Vesalan ala-aste. Lisäksi purkuohjelmassa on useita pienempiä purkuja eri puolilla Helsinkiä. Merkittävin muu kunnostuskohde on Vuosaaren kaato- paikan kunnostaminen. Konsulttien toimitusvarmuus ja valitukset asemakaavoista, katusuunnitelmista, vesiluvista ja urakkahankinnoista voivat toteutessaan aiheuttaa merkittävää viivästystä hankkeiden toteutumiselle. Lisäksi seurataan Gasumin kaasujohtojen siirtohankkeiden kustannusten kehittymistä hankkeiden toteutusaikatauluissa olevien epävarmuuksien vuoksi.

Täydennysrakentamiskorvauksella ja korvausinvestoinneilla pyritään edistämään kaupungin vuokratonttien täydennysrakentamista. Korvauksilla hankitaan kaupungille maata ja uutta asuinrakennusoi-keutta sekä saatetaan hankitut alueet rakentamis- kelpoisiksi. Täydennysrakentamisen edistämiseksi korvauseriaatteita tullaan edelleen kehittämään. Täydennysrakennuskorvauksiin ja korvausinvestointeihin on talousarviossa varattu 3,5 milj. euroa ja lisäksi toimialalla on käytössä ylitysoikeusmäärä- rahaa 3,5 milj. euroa. Määrärahan ennustetaan käytettäväksi kokonaan. Merkittävimmät täyden- nyskorvauskohteet ovat Myllypuron Yläkivellä, Laa- jasalossa Svanströminkujalla, Koskelassa Kunnallis- kodintieellä ja Vartiokylässä Kauppakartanonkadulla. Talousarviokohdan 8 01 03 Esirakentaminen, täyttö- työt, rakentamiskelpoiseksi saattaminen, käytettä- vissä olevan määrärahan ennustetaan käytettäväksi kokonaan.

Vuonna 2019 talonrakennushankkeille on osoitettu investointimäärärahaa 304,9 milj. euroa, joka sisältää edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrä- rahojen perusteella myönnetyn ylitysoikeuden 44,8 milj. euroa. Vuonna 2019 talonrakennusmäärära- haa ennustetaan käytettävän 258 milj. euroa eli 85 % käytettävissä olevasta määrärahadista. Investointi- määrärahan käyttöennuste perustuu tehtyihin tila- uksiin ja hankkeiden toteutusaikataulujen perusteel- la arvioituun laskutukseen. Hankkeita on käynnissä noin 500 kappaletta.

Investointiohjelman lisäksi kaupunki toteuttaa uu- dishankkeitaan myös vuokra- ja osakekohteina sekä kiinteistöyhtiömuotoisina. Merkittävimpiä rakenteil- la olevia kiinteistöyhtiömuotoisina toteutettavia uu- dishankkeita ovat Metropolia ammattikorkeakoulun käyttöön tarkoitettu Myllypuron kampusrakennus ja kaupunkiympäristön toimialan yhteinen tilahan- ke. Muita kiinteistöyhtiömuotoisia tilahankkeita ovat Tukutorin pakastamon, Urheahallin ja Tanssin talon uudisinvestoinnit. Lisäksi Laakson ja Malmin sairaa- lahankkeiden sekä Stadin ammattiopiston Roihupel- lon ja Myllypuron kampuksen tulevat tilat suunnitel- laan toteutettavaksi käyttäen vaihtoehtoista toteu- tus- ja rahoitusmuotoa. Laakson yhteissairaala- hankkeelle on kuitenkin varattu hankesuunnitteluun tarvittava rahoitus investointiohjelmasta. Myös Suu- tarila-Siltämäki-alueen koulu- ja päiväkotihankkeet suunnitellaan toteutettavaksi käyttäen vaihtoehtoista toteutus- ja rahoitusmuotoa.

Uudis- ja lisärakennushankkeille on vuonna 2019 määrärahaa käytettävissä 163,2 milj. euroa, joka sis- ältää edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnetyn ylitysoikeu- den 31,4 milj. euroa. Uudisrakennushankkeisiin ennustetaan käytettävän 128 milj. euroa eli 78 %

budjetoidusta määrärahadista. Uudisrakennushan- keille osoitetusta investointimäärärahadista jää käyt- tämättä 35 milj. euroa. Tästä summasta 16 milj. eu- roa jää käyttämättä koska Pirkkolan jäähallin kor- vaavan uudisrakennuksen, lasten päiväkoti Malmin- kartanon ja Myllypuron peruskoulun laajennuksen aloitusedellytykset eivät toteudu suunnitellun aika- taulun mukaisesti. Loput käyttämättömästä mää- rarahasta 19 milj. euroa on siirtyvää investointira- hoitusta, joka tarvitaan vuonna 2017-2019 valmis- tuneiden ja valmistuvien uudisrakennushankkeiden takuuajaksiin velvoitteisiin ja hankkeisiin, joiden las- kutus on myöhentynyt ja hankkeet jatkuvat vuonna 2020.

Merkittävimmät rakentamisvaiheessa olevat uudis- rakennushankkeet ovat Jakomäen sydän -alueen uusi yhtenäinen peruskoulu sekä nuoriso- ja päivä- kotitilat, Jätkäsaaren peruskoulu, Vuosaaren lukion korvaava uudisrakennus, Kalasataman korttelitalo (peruskoulun 2. vaihe), rakentamispalveluliikelaitos Staran ja kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan liikunta- palveluiden Vuosaaren työtukikohta ja lasten päivä- koti Neulainen. Vuonna 2019 jatkuu useiden uudis- rakennushankkeiden suunnittelu mm. Helsingin kie- lilukion, Puotilan ala-asteen koulun, lasten päiväkoti Vaapukan korvaavat uudisrakennushankkeet sekä uusien alueiden palvelurakennusten suunnittelu mm. lasten päiväkoti Hopealaakso ja Verkkoosaari sekä Kuninkaantammen peruskoulu ja päiväkoti.

Korjausrakentamiseen on talousarvioon varattujen 128,4 milj. euron määrärahojen lisäksi käytettävissä 10,5 milj. euroa ylitysoikeutta, eli yhteensä 138,9 milj. euroa. Vuonna 2019 korjausrakentamiseen ennus- tetaan käytettävän 128 milj. euroa eli 92 % budjeto- idusta määrärahadista. Käyttämättä jäävä korjausra- kentamismääräraha 11 milj. euroa, n. 8 % kokonais- määrärahadista on kokonaisuudessaan vuodelle 2020 siirtyvää investointirahoitusta. Siirtyviä investoi- timäärärahoja käytetään vuonna 2017-2019 valmis- tuneiden ja valmistuvien perusparannushankkeiden takuuajaksiin velvoitteisiin talousarviovuoden jäl- keen ja hankkeisiin, joiden laskutus on myöhentynyt ja hankkeet jatkuvat vuonna 2020. Pohjois-Haagan peruskoulun perusparannus, Stadin ammattioppilai- toksen Latokartanontien toimipisteen tilamuutokset, Niemenmäen väestönsuojan talotekniikan peruskor- jaus, Staran keskusvaraston perusparannus ja Puis- tolanraitin peruskoulun salaojituksen rakentaminen siirtyvät alkamaan vuonna 2020, koska hankkeiden aloitusedellytykset eivät ole toteutuneet suunnitel- lun aikataulun mukaisesti. Näille hankkeille on talon- rakentamishjelmassa vuonna 2019 varattu 13 milj. euroa, joka on uudelleen ohjelmoitu kohdentamat- tomille korjaushankkeille. Merkittävimpiä yksittäisiä rakentamisvaiheessa olevia korjaushankkeita ovat Aleksis Kiven peruskoulun, Botby grundskolanin,

Kruunuhaan ylä-asteen koulun, Resson lukion ja Hakaniemen hallin perusparannukset. Muihin korjausrakennushankkeisiin, talousarvion alakohtaan 8 02 02 06, sisältyy 31,5 milj. euroa, joka on osoitettu kaikkien toimialojen kohdentamattomille korjaustoille. Korjausrakentamismäärärahan kohdentamattomien korjaustöiden 31,5 milj. euroa ja uudelleen ohjelmoitu määräraha 13 milj. euroa käytetään rakennusosien ja laitteiden ennakoiviin korjauksiin, vaurioituneiden tilojen korjaamiseen, jotta tilat voidaan pitää käyttökunnossa ja välttyttiin lisävaurioilta, sekä välttämättömiin toiminnallisiin muutostöihin palveluverkkoa kehitettäessä. Kohdentamattomille hankkeille osoitetut määrärahat käytetään kokonaisuudessaan.

Kaupungintalokorttelien kehittämiseen on käytettävissä vuodelle 2019 myönnetty ylitysoikeus 2,8 milj. euroa, mikä on talousarviovuoden määräraha. Määrärahaa jää käyttämättä 1 milj. euroa, koska osa kaupungintalokortteleiden korjauksista siirtyvät vuodelle 2020.

Katu- ja liikenneväylähankkeisiin on talousarviossa osoitettu 135,9 milj. euroa. Lisäksi toimialalla on käytettävissä vuodelta 2018 käyttämättä jäänyttä ylitysoikeusmäärärahaa 18,35 milj. euroa. Käytettävissä on yhteensä 154,2 milj. euroa, josta ennustetaan käytettävän 142 milj. euroa (92,2 %).

Uudisrakentamisen määrärahaa on käytettävissä 17,5 milj. euroa ja ylitysoikeus on 0,9 milj. euroa, yhteensä 18,4 milj. euroa. Määräraha ennustetaan käytettävän kokonaan.

Perusparantamisen osalta määrärahasta 43,6 milj. euroa ja ylitysoikeus 13,2 milj. euroa yhteensä 56,8 milj. euroa. ennustetaan käytettävän 44,8 milj. euroa. Osa hankkeista on tänä vuonna vasta suunnitteluvaiheessa.

Katujen peruskorjaukseen on varattu 9,6 milj. euroa ja ylitysoikeutta 7,2 milj. euroa, yhteensä 16,8 milj. euroa josta ennustetaan käytettävän 10,0 milj. euroa.

Siltojen peruskorjaukseen on varattu 9,0 milj. euroa ja ylitysoikeutta 2,0 milj. euroa, yhteensä 11,0 milj. euroa. Käyttöennuste on 10,0 milj. euroa. Määrärahan alittamisen syinä mm. Lauttasaarensillasta tehty katusuunnitelma valitus siirsi urakan käynnistämistä kesään.

Päällysteiden uusimiseen on varattu 4,4 milj. euroa, joka ennustetaan käytettävän kokonaisuudessaan.

Joukkoliikenteen kehittämiseen on varattu 2,0 milj. euroa ja ylitysoikeutta on 2,0 milj. euroa, yhteensä

4,0 milj. euroa. Käyttöennuste on 2,0 milj. euroa. Osa hankkeista on vasta suunnitteluvaiheessa ja niiden toteutus on vuonna 2020.

Liikennejärjestelyihin on varattu 3,8 milj. euroa ja ylitysoikeutta 2,0 milj. euroa, yhteensä 5,8 milj. euroa. Määräraha ennustetaan käytettävän kokonaisuudessaan.

Jalankulun ja pyöräilyn väyliin on varattu 14,8 milj. euroa, josta ennustetaan käytettävän 12 milj. euroa.

Länsibaanaosuuden Kansalaistori-Kaisaniemi (pääradan alittavan tunnelin) toteutuksen käynnistämiseen oli varauduttu jo tänä vuonna, mutta hankke päätöksen viivästyminen aiheuttaa määrärahojen käytön alittamista. Myös Raide-Jokeriin liittyvien väylien toteutukseen varatun määrärahan ennustetaan alittuvan, koska Raide-Jokeri on vasta käynnistämävaiheessa.

Muiden investointien osalta määräraha 3,7 milj. euroa ja lisäksi ylitysoikeusmäärärahaa 1,0 milj. euroa arvioidaan toteutuvan toimitasuunnitelman mukaisesti.

Täytemaan vastaanottopaikkoihin on varattu 0,4 milj. euroa, joka ennustetaan käytettävän kokonaan.

Lumenvastaanottopaikkoihin ja hiekkasiiloihin on varattu 0,3 milj. euroa ja ylitysoikeutta 0,4 milj. euroa, yhteensä 0,7 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän kokonaisuudessaan.

Yleisiin käymälöihin on varattu 1,2 milj. euroa ja lisäksi ylitysoikeutta 0,2 milj. euroa, yhteensä 1,4 milj. euroa. Määräraha ennustetaan käytettävän kokonaisuudessaan.

Ranta-alueiden kunnostuksiin on varattu 1,8 milj. euroa ja lisäksi ylitysoikeutta 0,4 milj. euroa, yhteensä 2,2 milj. euroa. Määräraha ennustetaan käytettävän kokonaisuudessaan.

Projektialueiden katuihin on talousarviossa varattu yhteensä 70,3 milj. euroa, lisäksi toimialalla on käytettävissä vuodelta 2018 käyttämättä jäänyttä määrärahaa 2,6 milj. euroa, yhteensä 72,9 milj. euroa. Määrärahalta toteutetaan asunto- ja toimitilatatuotannon edellyttämiä katuhankkeita aluerakentamisen projektialueilla Kamppi-Töölönlahdessa, Länsisatamassa, Kalasatamassa, Kruunuvuoren rannassa, Pasilassa, Kuninkaankolmiossa ja Kruunusilloissa.

Projektialueiden katuihin käytettävissä oleva määräraha 72,9 milj. euroa ennustetaan käytettävän kokonaisuudessaan. Kruunusilloista on jäämässä määrärahaa käyttämättä. Muilla projektialueilla kuten

Kamppi-Töölönlahdessa, Pasilassa, Kuninkaankolmiossa ja uusilla projektialueilla on määrärahan ylityspaineita, joihin varaudutaan käyttämään Kruunusilloista käyttämättä jäävää määrärahaa. Ylityspaineiden määrän kehittymistä seurataan ja arvioidaan toimenpiteet seuraavassa ennusteessa.

Kamppi-Töölönlahteen on varattu 2,0 milj. euroa. Käyttöennuste on 3,5 milj. euroa. Ylitykseen käytetään muilta projektialueilta käyttämättä jäävää määrärahaa. Määrärahalla viimeistellään Oodin viereisiä katuja. Lisäksi syksyllä käynnistetään tulvasuojeluhanke, jossa Töölönlahden ja Eläintarhanlahden välissä oleva kevyenliikenteen silta puretaan ja tilalle rakennetaan uusi silta. Uuden sillan alle rakennetaan sulkuportit ja pumppaamo.

Länsisatamaan on varattu 17,2 milj. euroa, josta ennustetaan käytettävän 15,0 milj. euroa. Kalasatamaan on varattu 12,9 milj. euroa, joka ennustetaan käytettävän kokonaan. Kruunuvuorenrantaan on varattu 2,79 milj. euroa, joka ennustetaan käytettävän kokonaan. Pasilaan on varattu 28,3 milj. euroa ja arvioitu käyttö on 31,1 milj. euroa. Pasilaan kohdistuu määrärahan ylityspainetta.

Kuninkaankolmioon on varattu 3,7 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 5,7 milj. euroa. Kuninkaantammen alueella toteutetaan asuntotuotannon edellyttämiä katuja ja syksyllä varaudutaan käynnistämään uusi katu-urakka, johon ei talousarvion määrärahassa oltu varauduttu.

Kruunusiltoihin on varattu 3,4 milj. euroa ja lisäksi ylitysoikeutta 1,6 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 1,0 milj. euroa. Kruunusiltojen toteutustavaksi on valittu allianssimalli, johon kuuluu myös katujen suunnittelu ja siksi määrärahaa jää käyttämättä.

Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentamiseen ei talousarviossa ole osoitettu määrärahaa, mutta käynnissä olevat sopimukset edellyttävät n. 1,0 milj. euron määrärahaa. Vaje katetaan muilta projektialueilta säästyvillä määrärahasiirroilla.

Yhteishankkeisiin liikenneviraston kanssa on talousarviossa osoitettu 0,8 milj. euroa ja lisäksi toimialalla käytettävissä vuonna 2018 käyttämätöntä määrärahaa 0,6 milj. euroa, yhteensä 1,4 milj. euroa. Merkittävimmät kohteet ovat tiesuunnitelman laadinta Länsiväylälle Koivusaaren liittymään ja Lahdenväylälle Malmin eritasoliittymään. Meluntorjunnan osalta määräraha on osoitettu Lahdenväylällä Viikin melusteeseen. Lisäksi määrärahalla varaudutaan osallistumaan kaupungin maksuosuudella muihin yhteishankkeisiin ja selvityksiin. Käytettävissä oleva

määräraha 1,4 milj. euroa ennustetaan käytettävän kokonaisuudessaan tiesuunnitelmahankkeiden suunnitteluun ja viime vuodelta kesken jääneiden vihertöiden viimeistelyyn.

Yhteishankkeissa on suunnitteluhankkeina käynnissä Länsiväylä/Koivusaaren eritasoliittymän suunnittelu ja Lahdenväylällä Malmin eritasoliittymän suunnittelun käynnistämistä valmistellaan. Lisäksi Ely on käynnistänyt Hämeenlinnanväylän tiesuunnitelman laadinnan välillä Kannelmäki-kehä III, jonka suunnittelukustannuksiin Helsinki osallistuu. Meluntorjunnan osalta Lahdenväylällä Viikin melusteeseen suunnittelun arvioidaan siirtyvän tältä vuodelta, koska Elyllä ei ole määrärahaa osallistua kohteen suunnittelukustannuksiin. Tuusulanväylä/Yhdyskunnantien vaihtopysäkkiurakan vihertöitä viimeistellään.

Puisto- ja liikunta-aluehankkeisiin on talousarviossa varattu vuodelle 2019 yhteensä 27,1 milj. euroa, lisäksi vuodelta 2018 käyttämättä jäänyttä ylitysoikeutta on 2,0 milj. euroa, yhteensä 29,1 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 25,7 milj. euroa.

Puistoihin ja liikunta-alueisiin (Kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi) on käytettävissä yhteensä 20,9 milj. euroa, johon sisältyy ylitysoikeusmäärärahaa 1,9 milj. euroa. Uusiin puistoihin ja puistojen peruskorjaukseen on varattu 12,3 milj. euroa ja liikunta ja ulkoilualueisiin 8,6 milj. euroa. Käytettävissä olevasta 20,9 milj. euron määrärahasta ennustetaan käytettävän 18,6 milj. euroa.

Liikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden osalta määrärahan käyttö kohdistuu pääosin rakennettujen liikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden välttämättömiin käyttökelpoisuuden edellyttämiin peruskorjauksiin. Uusia liikuntapaikkoja ja ulkoilualueinvestointeja toteutetaan asuntotuotannon edellytysten mukaisesti mm. Kivikon liikuntapuiston suunnittelu ja Lauttasaaren tekojää. Liikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden hankkeet on priorisoitu yhteistyössä Kulttuurin ja vapaaajan toimialan liikuntapalveluiden kanssa.

Projektialueiden puistoihin ja liikunta-alueisiin on talousarviossa varattu yhteensä 8,1 milj. euroa., lisäksi ylitysoikeutta on 0,08 milj. euroa, yhteensä 8,2 milj. euroa. Projektialueiden puistoihin ja liikunta-alueisiin varattu määräraha ennustetaan käytettävän kokonaisuudessaan

Kamppi-Töölönlahden puistoihin on varattu 1,4 milj. euroa ja se käytetään kokonaan. Länsisataman puistoihin ja liikunta-alueisiin on varattu 4,0 milj. euroa ja se käytetään kokonaan. Kalasataman puistoihin on varattu 1,3 milj. euroa ja se käytetään kokonaan. Kruunuvuorenrannan puistoihin ja liikunta-alueisiin

on varattu 0,5 milj. euroa ja se käytetään kokonaan. Pasilan puistoihin on varattu 0,168 milj. euroa ja siitä käytetään 0,1 milj. euroa. Kuninkaankolmion puistoihin on varattu 0,8 milj. euroa.

Hitas-osakkeiden hankkimiseen on talousarviossa osoitettu kaupunkiympäristölautakunnan käyttöön 1,0 milj. euroa. Hitas-osakkeiden ostamiseen myönnetystä määrärahasta 1,0 milj. euroa käytetään kokonaisuudessaan.

Talousarviossa arvioidaan myytävän rakennuksia ja osakehuoneistoja noin 8 milj. eurolla. Rakennusten ja osakkeiden myyntien arvioidaan toteutuvan

talousarvion mukaisesti. Väestönsuojakorvauksia ennustetaan perittävän 0,1 milj. euroa. Myytävät kohteet ovat pääosin pienrakennuksia tai kohteita, joissa palvelutuotanto on loppunut.

Lähiörahasto on lakkautettu ja määrärahat on siirretty Osallisuusrahastoon. Vuodelta 2018 käyttämättä jäänyttä lähiörahastorahaa on ylitysoikeutena kaupunkiympäristön toimialalle myönnetty tilinpäätöksen jälkeen 5,7 milj. euroa. Määrärahasta arvioidaan käytettävän 4,6 milj. euroa käynnissä olevien kohteiden jatkamiseen.

Liite

**Helsingin kaupunkistrategian
2017–2021 kaupunkitason
mittarit**

Kaupunkistrategian kaupunkitason mittarit

Kaupunginhallitus hyväksyi 12.3.2018 kaupunkistrategian kaupunkitason mittarit. Kaupunginhallitus hyväksyi 18.3.2019 kehitettävät mittarit osaksi kaupunkistrategian mittareita. Kaupunginhallitus kehotti päätöksessään toimialoja, virastoja ja liikelaitoksia ottamaan kehitettävät mittarit muiden kaupunkistrategian mittareiden tavoin huomioon strategiakauden talousarvioiden tavoitteita, toimenpiteitä ja toiminnan mittausta valmisteltaessa. Kaupunginhallitus kehotti toimialoja, virastoja ja liikelaitoksia huolehtimaan mittareiden toteuttamisesta ja seurannasta sekä raportoimaan kehitettävät mittarit aiemmin hyväksytyjen strategiamittareiden tapaan osana talouden ja toiminnan seurantaa vuonna 2020.

Kaupunkitason strategiamittareita on 49 ja ne on luokiteltu strategian teemakokonaisuuksien Kestävän kasvun turvaaminen, Uudistuvat palvelut ja Vastuullinen taloudenpito mukaisesti. Kaupunkitason mittarit ovat pääosin kaupunkikokonaisuutta ja useamman toimialan yhteisiä tavoitteita ilmentäviä.

Kaupunkitason mittareihin vaikuttaa usean toimialan toiminta tai ilmiöllä/asialla on yhtä toimialaa laajempaa merkitystä. Kaupunkitason mittarit kytkeytyvät strategiakauden talousarviovalmisteluun ja suuntaavat resursseja.

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunkistrategian hyväksymisen yhteydessä 27.9.2017, että strategian toteuttamista arvioidaan ja seurataan osana vuosittaista talouden ja toiminnan seurantaa. Vaikka pääosa mittareista päivittyy kerran vuodessa tai harvemmin, kaikki mittarit raportoidaan neljä kertaa vuodessa.

Seuraavilla sivuilla on raportoitu olemassa olevien kaupunkitason strategiamittareiden arvot. Kerran vuodessa seurannan yhteydessä raportoidaan tarkemmin alueiden ja väestöryhmien välisiä kehityskulkuja niiden mittareiden osalta, joissa se on mahdollista.

Kestävän kasvun turvaaminen

Helsinki

Yleinen viihtyvyys ja turvallisuus

Omalla asuinalueella liikkuminen viikonloppuitaisin turvallista 2018

80,9 %

3,5 %-yks. enemmän kuin vuonna 2015

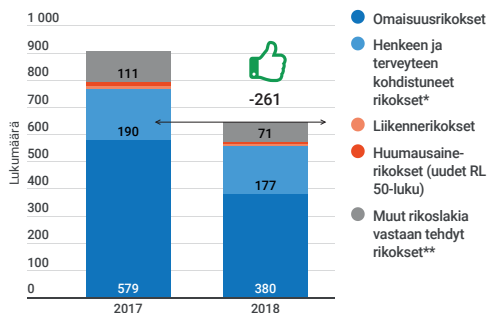

Asukkaiden halukkuus suositella Helsinkiä asuinpaikkana 2019, nettosuositeluindeksi

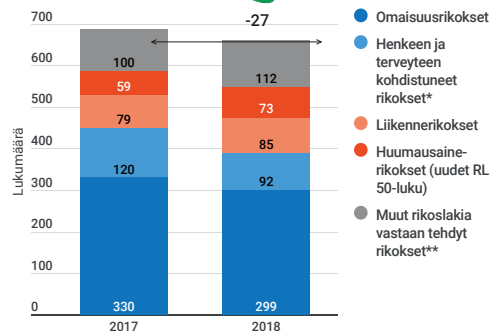
[Tietoja ei vielä saatavilla]

Rikoksilla oirehtivien nuorten määrä 2018

Alle 15-vuotiaat

15–17-vuotiaat

Alle 15-vuotiaat

236

Suhteutus Helsingin 10–14-vuotiaaseen väestöön (1/10 000) vuonna 2018

15–17-vuotiaat

424

Suhteutus Helsingin 15–17-vuotiaaseen väestöön (1/10 000) vuonna 2018

* Sisältää seksuaalirikokset. ** Sisältää rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaista ja yleistä järjestystä vastaan, rikokset rikoslain 42, 43 ja 44 lukua vastaan sekä muita rikoslakia vastaan tehdyjä rikoksia.

3

Kestävän kasvun turvaaminen

Helsinki

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi kokevien osuus 2017

31,1 %

-0,6 %-yks. vähemmän kuin vuonna 2015

Elämänlaatunsa (WHOQOL-8) keskimäärin hyväksi tuntevien osuus 2017

60,8 %

+5,6 %-yks. enemmän kuin vuonna 2015

Väestöryhmien ja alueiden väliset hyvinvointierot

TYÖTTÖMYYS JA PITKÄAIKAISTYÖTTÖMYYS helmikuu 2019

Työttömyysaste

9,0 %

-1,0 %-yks. vähemmän kuin helmikuussa 2018

Pitkäaikaistyöttömyys

33,6 %

-1,9 %-yks. vähemmän kuin helmikuussa 2018

4

Väestöryhmien ja alueiden väliset hyvinvointierot

ALUEIDEN ERIITYMISEN INDEKSI (index of dissimilarity)

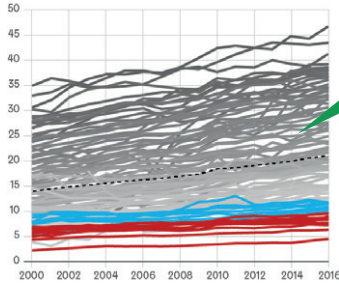
Eriytyminen koulutustason mukaan

2016 **35,5 %** 2017 **35,6 %**

Indeksi ilmaisee, kuinka suuren osan yhdestä ryhmästä pitäisi asua eri alueella kuin nyt asuu, jotta jakauma olisi sama kuin toisella ryhmällä. Vain perusasteen suorittaneet vs. ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet. Laskettu Helsingin osa-alueiden tiedoista. Rajaus: 25 vuotta täyttäneet Suomessa syntyneet.

Alue-erojen kehitys osa-alueittain:

Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus Helsingin osa-alueilla 2000–2016, %

Jokainen viiva kuvaa yhtä osa-alueetta, koko Helsingin luku merkitty katkoviivalla.

Jakauman keskihajonta
2000 **7,5** 2016 **10,1**

Kuviossa mukana vain yli 100 asutokunnan alueet. Rajaus: 25 vuotta täyttäneet.

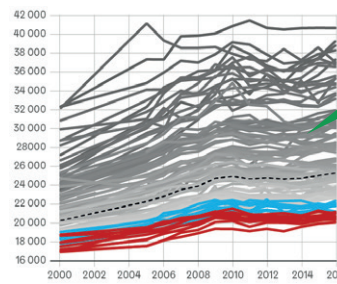
Eriytyminen tulotason mukaan

2016 **37,2 %**

Alimpaan vs. ylipäätään tulovidennekseen (kvintiliin) kuuluvat henkilöt. Tulokäsite: käytettävissä oleva tulo kulutusyksikköä kohti. Tulokvintiliit on laskettu Helsingin seudun tasolla.

Alue-erojen kehitys osa-alueittain:

Mediaanitulo (vuoden 2016 rahassa) Helsingin osa-alueilla 2000–2016

Jokainen viiva kuvaa yhtä osa-alueetta, koko Helsingin luku merkitty katkoviivalla.

Jakauman keskihajonta
2000 **5 277** 2016 **8 197**

Kuviossa puuttavat suurituloisimmat Karhusaari, Kaivopuisto ja Kuusisaari sekä pienituloisin Viikin Tiedeputo, joka on opiskelija-alue. Mukana vain yli 100 asutokunnan alueet.

Väestöryhmien ja alueiden väliset hyvinvointierot

ALUEIDEN ERIITYMISEN INDEKSI (index of dissimilarity)

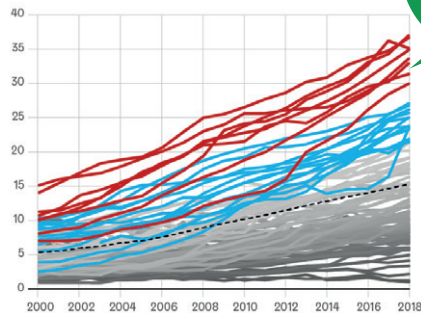
Eriytyminen etnisen taustan mukaan

2016 **27,3 %** 2017 **27,8 %**

Indeksi: Ulkomaalaistaustaiset vs. kantaväestö. Laskettu Helsingin osa-alueiden tiedoista.

Alue-erojen kehitys osa-alueittain:

Vieraskielisten osuus Helsingin osa-alueilla 2000–2018, %

Jokainen viiva kuvaa yhtä osa-alueetta, koko Helsingin luku merkitty katkoviivalla.

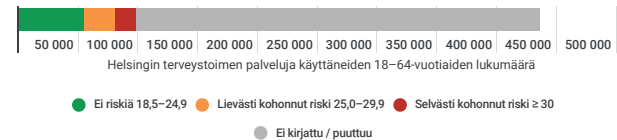
Jakauman keskihajonta
2000 **2,9** 2018 **8,4**

Kuviossa mukana vain yli 100 asutokunnan alueet.

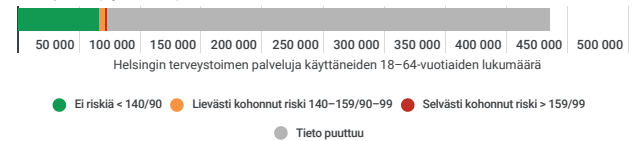
Ennaltaehkäisevän toiminnan vaikuttavuus

Helsinkiäisten 18–64-vuotiaiden terveysindikaattorit vuonna 2018 terveysasema-palveluita käyttäneillä

Painoindeksi (BMI)

Verenpaine (Syst/Diast)

Tupakointi

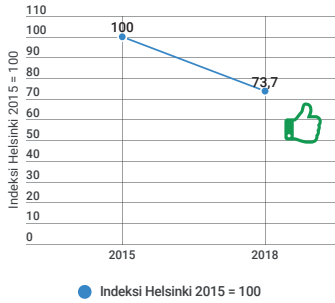
Painoindeksi lasketaan pituus- ja painotiedon pohjalta. Painoindeksi on potilaan kotona tai terveysasemalla mittaama tai terveysasemalla lääkärin tai hoitajan mittaama arvo. Verenpaine on potilaan kotona tai terveysasemalla mittaama tai käynnin yhteydessä lääkärin tai hoitajan mittaama kaksosuunnaltaan keskiarvo. Tupakointi on potilaan ilmoittama tieto.

Kestävän kasvun turvaaminen

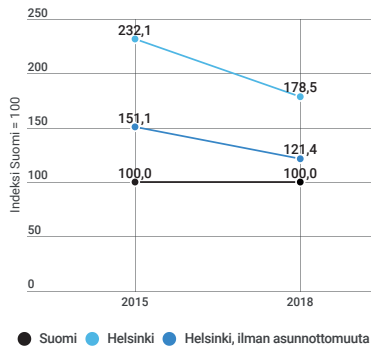
Väestöryhmien ja alueiden väliset hyvinvointierot

Huono-osaisuusindeksi Helsingissä 2018

Mitä pienempi luku verrattuna vuoteen 2015 sen parempi tilanne

Huono-osaisuusindeksi Helsingissä verrattuna koko maahan 2018

Helsinki

178,5

Helsinki, ilman asunnottomuutta

121,4

Koska asunnottomuus keskittyy pääkaupunki-seudulle ja erityisesti Helsinkiin, esitetään huono-osaisuusindeksistä myös versio, jossa se jätetään pois.

Huono-osaisuusindeksi muodostuu seuraavista tiedoista

	Osuus vuonna 2018	Muutos vuoden 2015 jälkeen
Asunnottomat yksinäiset / 1 000 asukasta	2,8	-2,9
Alkoholia humalihakuisesti käyttävien osuus, %	8,8	-5,0
Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus, %	8,5	-2,1
Perustoimeentulotukea pitkäaikaisesti (väh. 10 kk) saaneiden osuus, %	4,9	-0,8

7

Kestävän kasvun turvaaminen

Helsinki

Lasten ja nuorten hyvinvointi ja syrjäytymisen ehkäisy

Työn ja koulutuksen ulkopuolella olevat nuoret 31.12.2016

6,6 % -0,2 %-yks. alempi kuin 2015

Ilman opiskelupaikkaa jääneet peruskoulun päättäneet 2018

5,6 % +1,6 %-yks. enemmän kuin vuosi sitten

Lasten ja nuorten osuus, joilla harrastus 2017

4.-5.-luokkalaiset
86,0 %

8.-9.-luokkalaiset
91,4 %

Lasten ylipaino 4-vuotiaat (ISO-BMI 2018)

12,9 % -0,7 %-yks. alempi kuin vuonna 2017

Lasten ja nuorten psyykinen ja sosiaalinen hyvinvointi 2017

MIELIALAONGELMAT YKSINÄISYYS

4.-5.-luokkalaiset
13,6 % 4.-5.-luokkalaiset
3,2 %

8.-9.-luokkalaiset
13,7 % 8.-9.-luokkalaiset
11,0 %

Lukio
14,4 % Lukio
11,0 %

Ammattioppilaitos
13,0 % Ammattioppilaitos
11,6 %

8

Liikkumisen edistäminen

Vähintään tunnin päivässä liikkuvat 2017

4.-5.-luokkalaiset

45 %

8.-9.-luokkalaiset

21 %

Lukion 1. ja 2.-luokkalaiset

14 %

Ammatillinen koulutus

15 %

Varsinaista kuntoliikuntaa tai urheilua, esimerkiksi juoksu, hiihto, uinti tai pallopelit useita tunteja viikossa harrastavien osuus (%) 2018

20-54-vuotiaat

34,3 %

-0,4 %-yks.
vähemmän kuin
vuonna 2015

55-74-vuotiaat

20,2 %

+3,5 %-yks.
enemmän kuin
vuonna 2015

Yli 75-vuotiaat

13,1 %

9

Kestävän kasvun turvaaminen

Liikkumisen edistäminen

MOVE! FYYSINEN TOIMINTAKYKY 2018

20 m viivajuoksu, mediaani, min (Helsinki / kansallinen taso)

5.-luokkalaiset

Tytöt

4:26/4:00

Pojat

5:07/4:30

8.-luokkalaiset

Tytöt

5:00/4:41

Pojat

7:03/6:02

Tavoite on, että fyysisen toimintakyvyn mittaustulokset paranevat ja ovat kansallisten mediaanitulosten yläpuolella

Etunojapunnerrusten määrä 60 sekuntiin, mediaani (Helsinki / valtakunnan taso)

5.-luokkalaiset

Tytöt

26/25

Pojat

19/16

8.-luokkalaiset

Tytöt

27/26

Pojat

24/21

Tyttöjen ja poikien etunojapunnerruksen suoritus eroaa toisistaan. Tytöt tekevät punnerrukset tukipisteinä polvet.

Alaselänojennus täysistunnassa, kyllä-suoritus (Helsinki / valtakunnan taso)

5.-luokkalaiset

Tytöt

95/94

Pojat

80/79

8.-luokkalaiset

Tytöt

92/94

Pojat

67/72

10

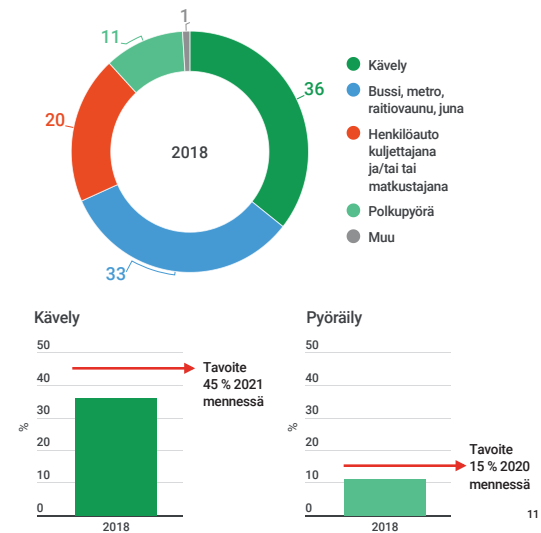
Liikkumisen edistäminen

Liikkumisen (kevyt, reipas, rasittava) ja paikallaanolon (makuullaolo, istuminen) %-osuudet valveillaolosta sekä unen määrä ja laatu (light sleep, deep sleep, heräämiset) ikäryhmittäin ja sukupuolittain 2017

[Tietoja ei vielä saatavilla]

Tavoite: Liikkumisohjelman tavoitteena on lisätä liikkumisen ja vähentää istumisen määrää.

Tehtyjen matkojen pääasiallinen kulkutapa, % 2018

Ekologisesti kestävä kehitys

Helsingin kasvihuonekaasupäästöt 2017

Kokonaispäästöt (CO2-ekv.)

2 668 000 t

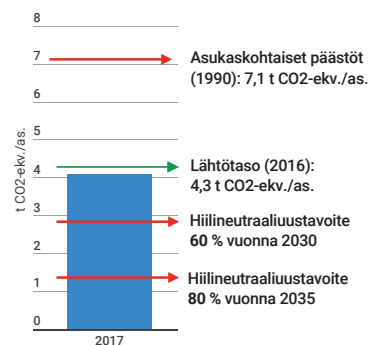
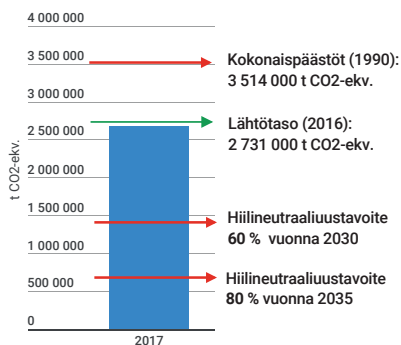
-63 000 t CO2-ekv.
lähtötasoon (2016)
verrattuna

Asukaskohtaiset (CO2-ekv./as.)

4,1 t

-0,2 t CO2-ekv./as.
lähtötasoon (2016)
verrattuna

Ekologisesti kestävä kehitys

Ilmanlaatu valituissa mittauspisteissä 2018

MÄKELÄNKATU

NO₂ (µg/m³):
32 **1 µg/m³**
 vähemmän kuin vuosi sitten

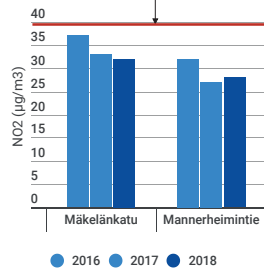
PM₁₀ (kpl/vuosi):
20 sama kuin vuosi sitten

MANNERHEIMINTIE

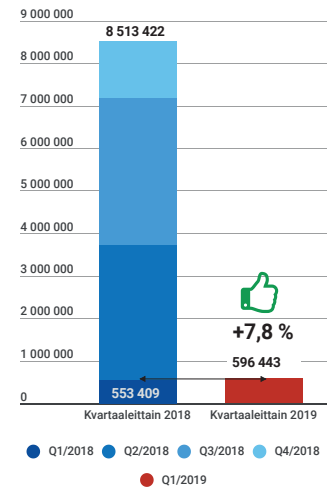
NO₂ (µg/m³):
28 **1 µg/m³**
 enemmän kuin vuosi sitten

PM₁₀ (kpl/vuosi):
15 **11 kpl/vuosi**
 enemmän kuin vuosi sitten

Tavoite NO₂ ei ylitä 40 µg/m³ (EU-direktiivi 2024)

Pyöräliikenteen määrä automaattilaskentapisteissä

Pyöräliikenteen määrä automaattilaskentapisteissä, 12 laskentapistettä, koko vuosi 2018

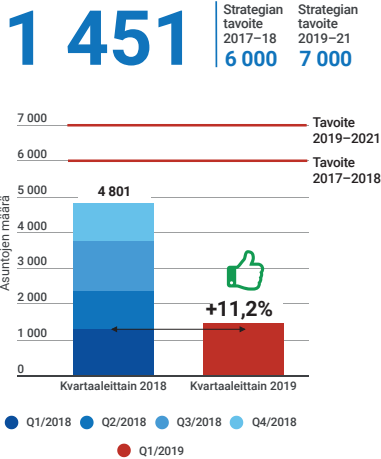
8 513 422 **+12,7 %**
 enemmän kuin vuosi sitten

Kaupunkirakenteen toiminnallisuus

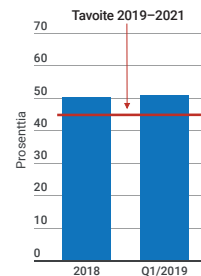
Valmistuneiden asuntojen määrä sekä hallinta- ja rahoitusmuoto Q1/2019

Asuntojen määrä Q1/2019

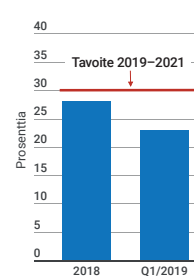
Sääntelemättömät omistus- ja vuokra-asunnot

51,0 % Strategian tavoite 2017-18: **45 %**

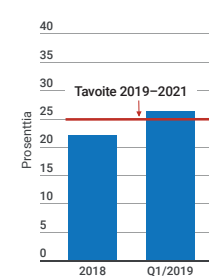
Välimuodon asuntoja

22,8 % Strategian tavoite 2017-18: **30 %**

Ara-vuokra-asuntoja

26,2 % Strategian tavoite 2017-18: **25 %**

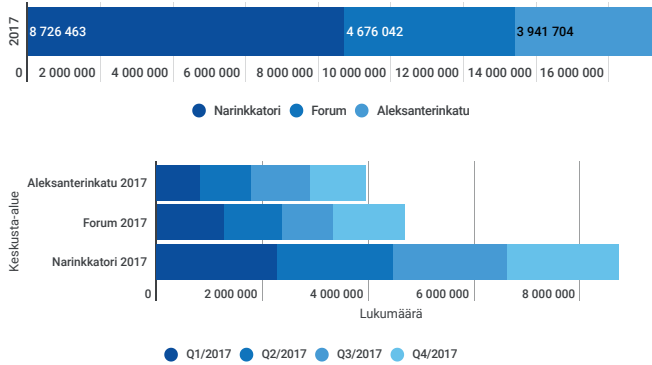

Saavutettavuus asukkaiden näkökulmasta

Keskusta-alueella oleskelevien ja vierailevien ihmisten lukumäärä

Yhteensä vuonna 2017

17 344 209

15

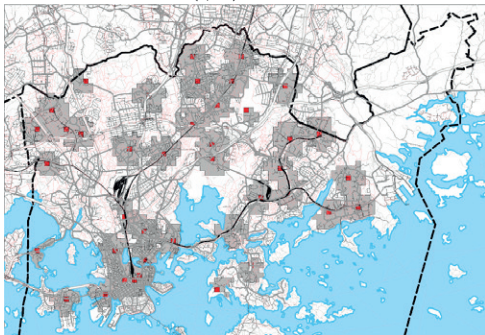
Saavutettavuus asukkaiden näkökulmasta

Kävelyyvyöhyke, 15 min

Harmaat alueet kuvaavat 15 minuutin kävelyetäisyyttä lähimmästä liike- ja palvelukeskustasta (Yleiskaava C1) tai lähikeskustasta (C3). Lauttasaari lisätty vaikka ei olekaan yleiskaavan mukainen lähikeskus.

Asukkaita:

- 31.12.2016: 350 460
- 31.12.2017: 356 353
- 31.12.2018: 360 668
- Väestönkasvu 2018: 4 315 (1,2%)

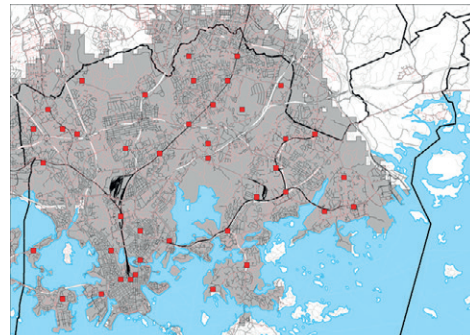

Pyöräilyvyöhyke, 15 min

Harmaat alueet kuvaavat 15 minuutin pyöräilyetäisyyttä lähimmästä liike- ja palvelukeskustasta (Yleiskaava C1) tai lähikeskustasta (C3). Lauttasaari lisätty vaikka ei olekaan yleiskaavan mukainen lähikeskus.

Asukkaita:

- 31.12.2016: 609 104
- 31.12.2017: 618 279
- 31.12.2018: 624 459
- Väestönkasvu 2018: 6 180 (1,0%)

16

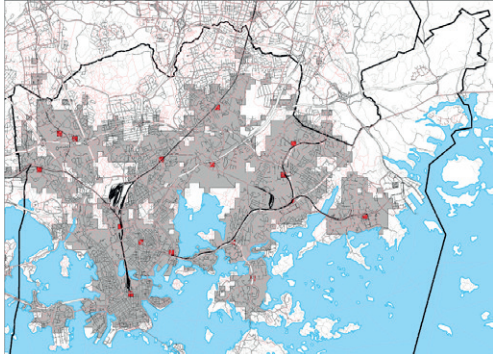
Saavutettavuus asukkaiden näkökulmasta

Joukkoliikennevyöhyke, liike- ja palvelukeskukset (C1), 20 min

Harmaat alueet kuvaavat 20 minuutin joukkoliikenne-etäisyyttä lähimmästä liike- ja palvelukeskuksesta (Yleiskaava C1).

Asukkaita:

- 31.12.2016: 498 636
- 31.12.2017: 506 440
- 31.12.2018: 511 469
- Väestönkasvu 2018: 5 029 (1,0 %)

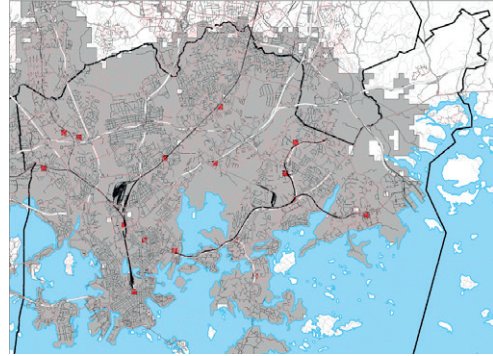

Autovyöhyke, liike- ja palvelukeskukset (C1), 20 min

Harmaat alueet kuvaavat 20 minuutin autoetäisyyttä lähimmästä liike- ja palvelukeskuksesta (Yleiskaava C1).

Asukkaita:

- 31.12.2016: 610 190
- 31.12.2017: 619 365
- 31.12.2018: 625 579
- Väestönkasvu 2018: 6 214 (1,0 %)

17

Kaupunkirakenteen toiminnallisuus

Uusien asukkaiden sijoittuminen raideliikenteen piiriin 2018*

Henkilöä

+3 765

Väkiluku 31.12.2017: 412 368
(64,1 % koko Helsingin väkiluvusta)

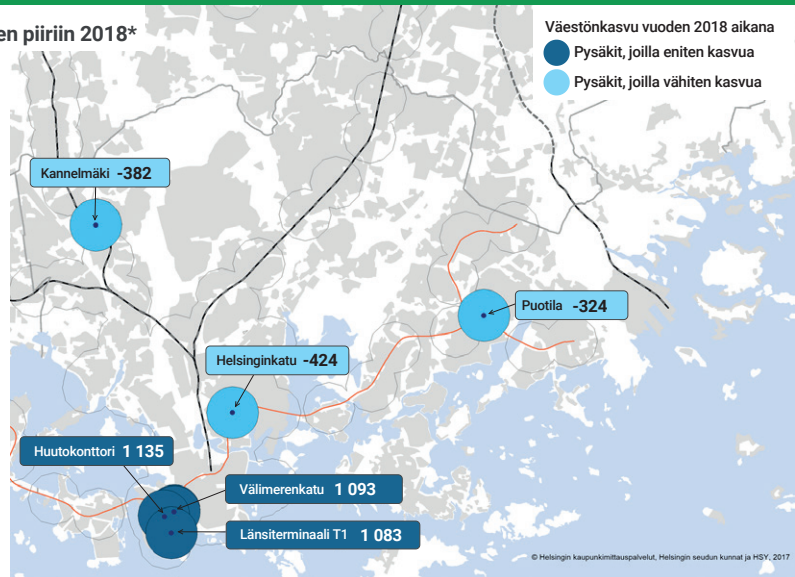
Väkiluku 31.12.2018: 416 133
(64,1 % koko Helsingin väkiluvusta, ennakkotieto)

Väestönmuutos, %

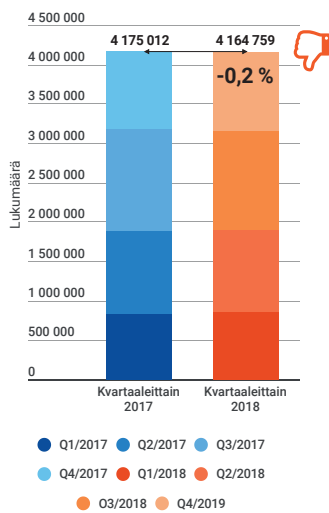
Raideliikenne-
vyöhyke
+0,9%
Koko kaupunki
(ennakkotieto)
+1,0%

* Raideliikennevyöhyke: Alueet, jotka sijoittuvat korkeintaan 800 m etäisyydelle raideliikenteen (juna, metro, raitiovaunu) asemista tai pysäkeistä.

Elinvoimaisuus, matkailu

Yöpymistien määrät 2018

Tavoite: Matkailijoiden määrä lisääntyy samassa suhteessa kun Tukholmassa ja Kööpenhaminassa

Yöpymistien määrän muutos 2018 (verrattuna vuoteen 2017)

Helsinki
-0,2 % | -10 253

Tukholma
2,8 % | +265 931

Kööpenhamina
7,5 % | +607 347

Kongressien ja kongressivieraiden määrä 2018

Kongressien määrä

329

38 kongressia vähemmän kuin vuonna 2017

Kongressivieraat

46 844

24 890 vierasta vähemmän kuin vuonna 2017

19

Elinvoimaisuus, matkailu

Työperusteinen maahanmuutto

[Tietoja ei vielä saatavilla]

Suomen kansalaisten aivovienti

Suomen kansalaisten, 25–54-vuotiaiden ulkomainen muutto Helsingistä ja Helsinkiin 2017

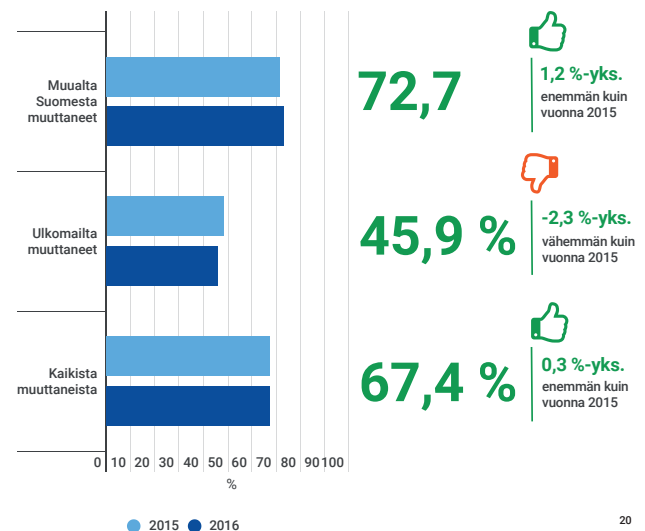
Ylempi korkeakouluaste

-200 Maastamuuton/maahanmuuton erotus, henkilöä

Tutkijakoulutusaste

-21 Maastamuuton/maahanmuuton erotus, henkilöä

Työllisten osuus työikäisistä tulomuuttajista, 25–54-vuotiaat 2016

20

Uudistuvat palvelut

Asukaslähtöisyys ja osallisuus

Osallistuvan budjetoinnin äänestysprosentti

[Tietoja ei vielä saatavilla]

Asiakaskokemus/palvelutyytyväisyys (asiakaskokemusindeksi)

[Tietoja ei vielä saatavilla]

Toimintakulttuurin muutos

[Tietoja ei vielä saatavilla]

Asukasosallisuuden toteutuminen toimialoilla

[Tietoja ei vielä saatavilla]

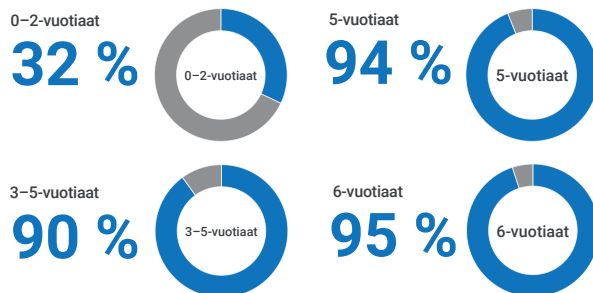
21

Uudistuvat palvelut

Helsinki

Oppiminen, koulutus, oppimisympäristö

Varhaiskasvatuksen osallistumisaste 2018

Lähikoulun perusopetuksen valinneiden osuus 2018

Suomenkieliset		Ruotsinkieliset	
1. vuosiluokka	7. vuosiluokka	1. vuosiluokka	7. vuosiluokka
92,8 %	83,6 %	96,6 %	94,5 %

PISA-tulokset

[Tietoja ei vielä saatavilla]

Lukioiden ylioppilas-kirjoitusten tulosten keskiarvo 2017

Helsinki

4,3

Suomi

4,2

Karvin valtakunnalliset oppimistulokset

[Tietoja ei vielä saatavilla]

Vieraskielisten osuus Helsingin lukioista ylioppilaaksi valmistuneista 2017

12,4 %

+1,6 %-yks.
enemmän kuin
vuonna 2016

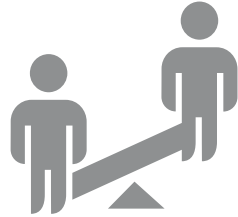
22

Oppiminen, koulutus, oppimisympäristöt

Varhaiskasvatuksen laatu

Ei-kelpoisten lastentarhanopettajien* osuus 31.10.2018

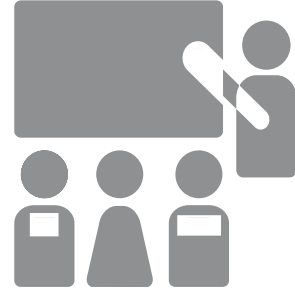
21 %

* Niiden lastentarhanopettajien, joilla ei ole tehtävää vastaavaa koulutusta, osuus kaikista lastentarhanopettajista.

Lastentarhanopettajien lähtövaihtuvuus 1.1.–31.10.2018

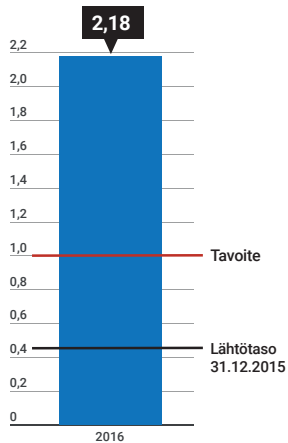
4,3 %

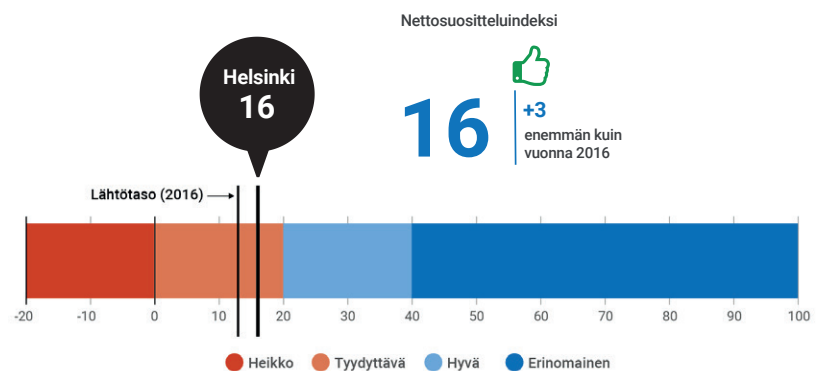
23

Yritystoiminta ja elinkeinoelämä

Helsinkiläisten yksityisen sektorin kokoaikaisten työpaikkojen määrän kasvu suhteessa asukasluvun kasvuun

Yritysten halukkuus suositella Helsinkiä sijaintipaikkana 2018

24

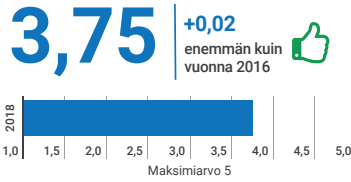
Henkilöstön hyvinvointi ja johtaminen

Henkilöstökokemus ja johtaminen, Kunta 10 -tutkimus 2018

Ei vaikutusmahdollisuuksia muutoksiin töissä

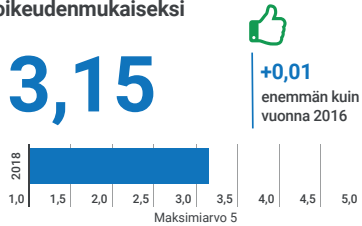
Työyhteisössä on sosiaalista pääomaa

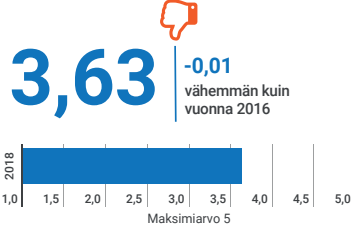
Kokee muutokset työssä myönteisiksi

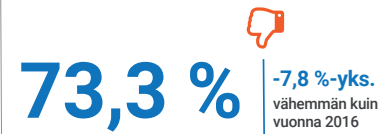
Päätöksenteko koetaan oikeudenmukaiseksi

Työn hallinta

Suosittelisi työnantajaa ystävälleen

25

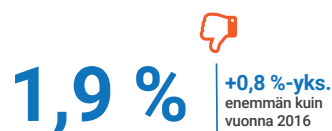
Henkilöstön hyvinvointi ja johtaminen

Henkilöstökokemus ja johtaminen, Kunta 10 -tutkimus 2018

Henkilöstön tyytyväisyys johtamiseen/ esimiestyöhön (sijoittuminen, 100 = paras)

On itse kokenut syrjintää: sukupuoli

On itse kokenut seksuaalista häirintää

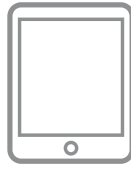

26

Digitalisuus

Käyttäjättyytyväisyys kaupungin digitaalisiin palveluihin
[Tietoja ei vielä saatavilla]

Digikuilu
[Tietoja ei vielä saatavilla]

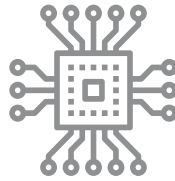

Avointen rajapintojen määrä, sisäiset/ulkoiset

Avoimet ulkoiset rajapinnat, kpl Tietojärjestelmät, kpl

24 / 774

Rajapintojen osuus tietojärjestelmistä
3,1 %

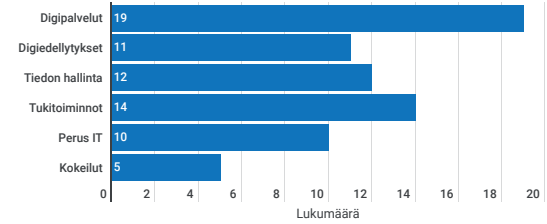

Avoimet sisäiset rajapinnat, kpl Tietojärjestelmät, kpl

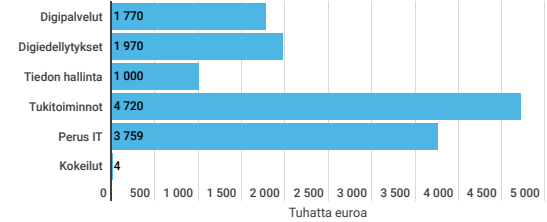
[Tietoja ei vielä saatavilla]

Digitaalisten palvelujen kehitys

Keskushallinnon ja kaupunkiyhteisten ohjelmien hankkeiden määrä

Hankkeen budjetti

Vastuullinen taloudenpito

Taloudellisesti kestävä kehitys

Taloudellinen kokonaistuottavuus (Ennuste 1/2019)

4 071 545 000 €

Ei saavuta tavoitetta vuotuisesta 0,5 % tuottavuuden kasvusta

Investointien tulorahoitusprosentti (vuosi-kate/investoinnit, Ennuste 1/2019)

82 %

-5 %-yks. vähemmän kuin talousarviossa 2019

Työllisyysaste (2018)

74,0 %

+1,6 %-yks. enemmän kuin vuosi sitten

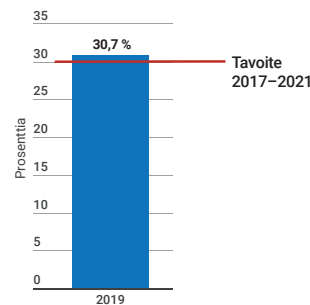
Lainakanta euroa/asukas (Tilinpäätös 2018)

1 693

+178 € /as. vähemmän kuin vuosi sitten

Yhteisöveron jako-osuus (2019)

Kassan riittävyys, päivää (Tilinpäätös 2018)

91

Tavoite on vähintään 50 päivää

Yksikkökustannukset (euroa) toimialojen palveluissa

[Tietoja ei vielä saatavilla]

Helsinki

Helsingin kaupunki
Kaupunginkanslia

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11–13
00170 Helsinki

Postiosoite
PL 20
00099 Helsingin kaupunki

Puhelinvaihde 09 310 1641
kaupunginkanslia@hel.fi
hel.fi/kaupunginkanslia